"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pětnyčiomis, Chicago, Ill.
Metine Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Mexike $2.50
Visose kitose užsičetystėse $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsiniimų kainų klauskite laišku. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States $2.00
To Canada and Mexico $2.50
To all other Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIV — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, GEGUŽIO (MAY) 28 d., 1915 M. — No. 22

Didėji Karė.

Svarbiausiu atsitikimu Europoj yra prisidėjimas prie talkininkų Italijos, kuri per savo ambasadorių Viennoj, karaliaus vardu gegužio 23 d. apreiškė karę Austrijai ir jos ambasadoriui sugrąžino raštus ir prisakė jam tuoj iš Italijos išvažiuoti. Italijos ambasadorius taipgi iškeliavo iš Viennos. Vokietija apreiškė, jog ji visomis savo pajiegomis rems užpultą Austriją, tai Italija ir su Vokietija turės karę. Tokiu budu dabartinė didėji karė Europoj yra tai slavų ir romanų imtynės su germanais. Rods iki šiol iš romaniškų tautų dar nuo karės laikosi nuošaliai Ispanija, Portugalija, Grekija ir Rumanija, bet už tai su romanais eina germaniška Anglija: bet Anglija turi daugiau nesusipratimų su germanais negu su slavais ir romanais. Iš germaniškų tautų iki šiol nejsikišo Skandinaviškos viešpatystės ir dabar, šokus karėn Italijai, turbut nesikiš, nes tas butų perdaug pavojinga, o jos negali nieko pelnyti. Austrija ištikro yra taipgi didesnėj dalyj slaviška viešpatystė, bet kad valdžia yra vokiška, tai ji slavus pakinkė į vokiečių vežimą ir stumia karėn su slavais.

Vokietijos ambasadorius Ryme tapo jau atšauktas ir tokiu budu diplomatiški ryšiai Italijos su Vokietija tapo pertraukti, o tas ir reiškia karės prasidėjimą. Austrijos užsienių ministeris baronas Burian pasitraukė nuo vietos, o jo vietą užėmė magyarų grafas Tisza, kuris bus Austrijos ministerių pirmininku.

Karalius apšaukė tuoj visuotiną galinčių kariumenėj tarnauti vyrų mobilizaciją. Nuo žmonių kariumenės reikalams paimta visi arkliai. Visi susinešimai Italijos su Austrija tapo pertraukti; išgriauti tapo tiltai. Tirolių į padanges išmesta buvusios prie rubežiaus austrų kariumenės kazarmės.

Dėl karės apšaukimo italų nekenčiamai Austrijai, Rymę gyventojai surengė ant gatvių milžiniškas prieš Austriją demonstracijas. Demonstrantai visu pulku nutraukė prie karaliaus rumo ir jam išreiškė visišką užsitikėjimą. Paskui minios nutraukė prie Franuczijos, Rumanijos ir Anglijos ambasadų šaukdamos "Lai gyvuoja talkininkai! Prażutis Austrijai!"

Nors didesnės kariumenių dalis dar neperžengė rubežiaus, bet jau ir kanuolės ir karabinai turėjo progą atsiliepti. Austrijos patrolė mėgino peržengti rubežių prie Montozzo, bet ją patiko kitoj pusėj surinkti italų šauliai, kurie įsiveržėlius išvijo atgal. Tirolio rubežius iš abiejų pusių yra dručiai fortifikuotas, perėjimuose per Alpų kalnus parengti iš abiejų pusių druti apkasai, kokius nelengva paimti. Tverianti rubežių tarp Austrijos ir Italijos Alpų kalnai yra augštesni ir statesni už Karpatų kalnus, kurių iki šiol rusai neįstengia apvaldyti. Kariumenė griauja namus parubežinėj juostoj, kad įsiveržęs priešas nerastų vietos, kur galima pasislėpti; žmonėms paliepta išsinešdinti iš parubežinės juostos. Iš miesto Riva iškėlė gyventojus toliau nuo rubežiaus. Parubežiuose Austrijoj gyvenančių 30,000 italų suvarė į koncentracijos stovyklas, kad jie italų kariumenėn stoti negalėtų.

Austrai ir vokiečiai prie Italijos rubežių sutraukė 800,000 savo kareivių. Karės vedimą į savo rankas paima Vokietijos kariumenės štabas. Vokiečiai mano, kad nereikia laukti italų Austrijon įsiveržimo, bet greitai patiems Italijon traukti, kol ji prie rubežiaus nespėjo sutraukti visos savo kariumenės. Italija turi jau milioną suvisu prirengtų karėn kareivių, o tarnyston karaliaus dekretu pašaukta 2,500,000 seniau atitarnavusių kareivių ir naujokų. Italijos laivynas yra stipresnis už Austrijos laivyną, ir Italijos artilerija, kaip užtikrina žinovai, yra geresnė.

Po karės apšaukimo Austrijos laivynas, pasinaudodamas iš to, kad Italijos laivynas surinktas kitur, bombardavo Italijos pakrantes tarp Venecijos ir Barletta ir keletą vietų išgriovė. Austrų orlaiviai metė bombas ant italų orlaivių stovyklų Thiarvalla; išgriovė kariumenės triobas Anconoj ir arsenalą Venecijoj. Bombų pagimdyti gaisrai padarė labai daug nuostolių.

Italijos karaliaus šeimyna iš Rymo persikelia Florencijon, o pats karalius keliauja ant mušio lauko prie savo kariumenės. Karališki rumai apverčiama į sužeistiems kareiviams ligonines. Brangesnius daiktus iš muzėjų šiaurinės Italijos gabena toliau nuo rubežiaus.

Nors įsikišimo karėn Italijos nuo senai laukta, bet jos įsikišimas visgi labai suerzino ypač vokiečius. Lygiai vokiški laikraščiai, kaip ir valdžios atstovai niekina ir kaltina Italiją už jos neištikimybę buvusiems savo draugams, bet vokiečiai užmiršta, kad ir jie nesykį veidmainingais draugais pasirodė. Apie jų neištikimybę gerai turėjo progą sužinoti Napoleonas ir buvusi Lenkija.

Vokiečiai ypač pyksta ant Italijos už prisidėjimą karėn su talkininkais, nes tas padrąsys iki šiol svyruojančias Balkanų pusalio tautas, kurios daugiau gali pelnyti nuo talkininkų, negu besilaikydamos Vokietijos ir griuvančių Austrijos ir Turkijos skverno. Berline ir Viennoj neapykantos apimtos minios norėjo mušti iškeliaujantį Italijos ambasadorių.

Sulyg paskutinių žinių, Rumanija pasirengusi tuoj sekti Italijos pavyzdį ir taipgi su 500,000 gerų kareivių šokti ant Austrijos, kad nuo jos atgavus rumanų apgyventus kraštus. Įsikišus karėn Rumanijai, negalėtų neutrališkomis pasilikti nei Bulgarija, nei Grekija, nes per karę Bulgarija gali atgauti nužudytą Adrianopolio apskritį ir dar ką daugiau, o Grekija grekų apgyventas salas ir pakrantes Mažosios Azijos, kur taipgi daug grekų gyvena; pasilikdamos neutrališkomis, arba besilaikydamos Vokietijos ir Turkijos, nieko negautų net tąsyk, jeigu Vokietija karę laimėtų, nes ji juk neleistų Turkiją ir Austriją išdraskyti.

Ant vakarinio karės lauko pereitą savaitę vokiečiams negeriausiai sekėsi, o įsikišus karėn Italijai, gali eiti dar blogiau, nes iš Francuzijos ir Belgijos reiks siųsti kareivius padėti austrams, kad jų išpradžių italai negalėtų mušti. Nepasisekimai austrų padrąsintų Austrijos slavus, ir jie galėtų taipjau prieš vokiečių jungą sukilti, kaip daugelyj vietų kįla italai kraštuose, kur daugiau jų gyvena; laikui bėgant, visuose italų apgyentuose kraštuose be abejonės sukils italai prieš vokiečių valdžią.

Užstojus geresniam orui, Francuzijoj ir Belgijoj smarkiau pradėjo veikti priešingos kariumenės. Iš kelių vietų pranešama apie vokiečių nepasisekimus, nes jie, turbut, dalį kariumenės pasiuntė prie Italijos rubežių ir per tai tapo apsilpnyta jų kariumenė vakaruose. Bet kaip iki šiol, tie nepasisekimai ne taip svarbūs, kad dėl jų Vokietijos priešai jau dabar persvarą galėtų turėti, arba bent prie jos prisiartinti.

Į šiaurius nuo Arras vokiečiai su visu smarkumu atakavo priešų linijas, bet greitai turėjo atgal trauktis nužudę daug kareivių. Mušiai toj vietoj traukiasi toliau. Į rytus nuo Festurbert ir į rytus nuo Lorette talkininkai stumia vokiečius iš jų pozicijų ir daug paėmė nelaisvių. Smarkūs mušiai eina taipgi apielinkėse Neuville St. Vaast. Talkininkai čia paėmė kelias vokiečių apkasų linijas, pačiame Neuville vokiečiai laikosi vien priemiesčiuose. Nepasisekė vokiečiams taipgi prie Ypres ir prie Yser kanalo. Labjausiai sumušti jie tapo Argonne apskrityj, kur jie labai daug, be jokios naudos, savo kareivių nužudė. Vokiečiai čia nesigiria laimėjimais, kalba vien apie užpuolimų atmušimus.

Lietuvoj vokiečiai praneša apie sulaikymą rusų Kauno gubernijoj, taipgi Suvalkijoj tarp Nemuno, Pilviškių, Šakių, Sintautų ir Griškabudžio. Kaip rodosi, vokiečių pranešimas yra teisingas, nes rusai taipgi nesigiria vijimų vokiečių atgal prie jų rubėžių. Čia, matyt, kariumenių pirmyn žengimas pasiliovė kokiam laikui. Paskalas apie vokiečių Rygos paėmimą iki šiol nei vienos pusės nepatvirtintas, tai, matyt, jis neteisingas, nes kitaip, laimėjusi pusė butų tuoj pasigyrus. Nieko svarbesnio Lietuvoj neatsitiko, eina ten paprastos kariumenių imtynės, bet iki šiol nei viena kitos neįveikė.

Pietinėj Lenkijoj sujungta vokiečių ir austrų kariumenė vėl žengia nuo pietų Lenkijon ir priėjo iki Kielcų miesto. Galicijoj austro-vokiečių pirmyn žengimas labai apsilpo, o kaip kokiose vietose suvisu pasiliovė. Rusai čia vėl mėgina pirmyn žengti ir kaip kur priešų eiles jiems pasisekė atgal nustumti. Rusams Galicijon atsiuntė daugiau kareivių, todėl jie mėgina apeiti austrų kariumenės sparną tarp upių Vislos ir San ir prisiartino vėl prie svarbaus Galicijos miesto Jaroslaw, o iš ten greitai traukiasi vakarų link sujungta austrų ir vokiečių kariumenė, kad rusai jos neapstotų. Bet prie tvirtovės Przemysl austrai vis dar stipriai laikosi, rusai iš ten jų neįstengia išvyti.

Bukovinon atėjo naujai suorganizuota rusų kariumenė ir vėl traukia vakarų link, stumdama austrus atgal; paėmė ji tulas svarbias Bukovinoj vietas, iš kurių išvijo austrus. Austrai taipgi nesigiria didelėmis pergalėmis, sako vien, kad jie paėmė nelaisvėn 6,500 rusų mušyj prie miesto Kielce ir kalvose prie Lysa Gova.

Prie Dardanelių, ant pussalio Gallipoli talkininkai išsodino vėl 90,000 žemės kareivių, o rusų žemės kariumenė tapo išsodinta Turkijoj prie Bosforo ir rengiasi Konstantinopolin traukti. Palengva žengia prie Konstantinopolio ir sujungta anglų ir francuzų kariumenė.

Juodosiose jurėse su visa įgula 1,400 žmonių, turkai paskandinę didelį rusų kariską laivą Panteleimon, bet už tai angliškas povandeninis laivas E-4 atplaukė į Marmuro jures ir paskandino 4 turkų transportinius laivus, iš kurių vienas gabeno turkų kariumenę. Žuvo prie to 4,000 turkiškų kareivių. Paskandino taipgi turkų du torpediniu laiveliu.

Netoli Kaleh Tepe turkų žemės kariumenė, vedama vokiečio turkų kariumenės vadovo generolo Liman von Sanders, užpuolė anglų kariumenės stovyklas, bet nužudžiusi daug kareivių, turėjo skubiai trauktis atgal.

Iš Karės Lauko.

Londonas. Karščiausia dalis kariško fronto Galicijoj dabar yra tarp Przemyslio tvirtovės išilgai San upės iki tai vietai, kur į ją įpuola upė Wislok. Čia austro-vokiečiai mėgina persikelti per upę San, kad apsupus Przemyslį iš šiaurių pusės. Dabartinis mušis išilgai upę San ir net iki Bukovinos yra gal atkaliausis mušis iš visų iki šiol buvusiųjų. Austro-vokiečiai surinko visą savo galybę, idant uždavus rusams tokį smugį, nuo kurio jie ilgai negalėtų atsitaisyti. Apskaitliuojama, kad dešimts vokiškų korpusų ir 24 austro-vengriški korpusai, t. y. apie 1 milionas ir 400 tukstančių vyrų tapo sutraukta į šį frontą.

Vengriškas aficieras, paimtas nelaisvėn viename iš paskutinių mušių, sako, jog austrų armijoj atvirai buvo kalbama, kad jeigu dabartinis smugis nepajiegs sunaikinti Rusijos kariškos galybės ir neprivers jos prie taikos, tai Austro-Vengrija nepajiegs toliaus vesti karės.

Rusų kariški expertai išreiškia beveik vienbalsiai nuomonę, kad rusai netrukus pradės didį užpuolimą arba prie Bzuros ties Varšava, arba toliaus į šiaurius ties Prusų Lietuva, kad atitraukti austro-vokiečius nuo Galicijos fronto. Pulkininkas Šumskis, vienas iš įžymiausių rusiškų kariškų expertų yra tos nuomonės, kad rusai pradės užpuldinėjimus prie Bzuros ir Rawkos upių Lenkijoj.

Berlino gi kariški kritikai mena, kad austro-vokiečiai paims Przemyslį ir, įsitaisę tvirtai išilgai Sano upę, pradės užpuolimą ant Varšavos.

Bukovinoj, į rytus nuo Kolomea, rusai sulaužė kraštutinį austrų dešinįjį sparną ir eina gandas, kad jie vėl užėmė miestą Czernowitz.

Londonas. Rusų oficialis pranešimas sako, kad vokiečiai tapo išvyti iš Šiaulių gegužio 11 d. ir kad rusų linijos jau pusėtinai yra į vakarus nuo Šiaulių. Rusai taipgi sako, kad vokiečiai bent 4 syk padidino skaitlių paimtų belaisvių. Pranešimas šiaip skamba:

"Net iki šiolei vokiečiai nedrįsta prisipažinti, kad jie tapo išmesti iš Šiaulių gegužio 11 d. ir vis dar kalba apie atmušinėjimą įvairių rusiškų atakų ant Šiaulių miesto. Nežiurint to, musų frontas šiose apielinkėse eina jau pusėtinai atokiai į vakarus nuo Šiaulių. Vokiečių oficiališki pranešimai taipgi padidina daugiaus negu 4 sykius skaitlių belaisvių, kuriuos jie buk paėmę, pereidami per Dubisą."

Vienna. Oficialis austrų pranešimas, išleistas šiądien, sako, kad austro-vokiška kariumenė, kuri persikėlė per upę San, vakar atmušė rusų atakus prie upės Lubaczowka. Austrai taipgi užėmė Sieniawą, paimdami 7,000 rusų belaisvėn ir 8 kanuoles. Prie Dniestro upės ir apielinkėse Stryj smarkūs mušiai eina be paliovos.

Vokiečių oficialis pranešimas nurodo, kad rusai atakuoja smarkiai keliose vietose, bet kad visi jų atakai tapo atmušti.

Geneva, Šveicarijoj. Kaizeris Vilius ir jo štabas turėjo gerą laimikį pereitą nedėldienį, kuomet jis žiurėjo ant mušio netoli San upės, Galicijoj. Sulyg žinios, atėjusios iš Budapesto, milžiniška rusų bomba sprogo apie 200 sieksnių nuo tos vietos, kur stovėjo kaizeris su savo štabu. Sprogusios bombos skeveldros pataikė į vietą, kur buvo sustatyti kaizerio ir jo palydovų automobiliai ir keletas automobilių, tame tarpe ir kaizerio automobilius, tapo sudraskyti. Kaizeris tik 15 minučių prieš tai buvo savo automobilių apleidęs.

Londonas. Žinios, ateinančios iš Rumanijos sostinės Bucharesto, praneša, kad negalima tikėtis, kad Rumanija sykiu su Italija stotų karėn prieš Austriją. Rumanija pirma turėjo didelį norą šokti karėn, bet dabar, kuomet Rusijos įsiveržimas Vengrijon nepasisekė, Rumanija vėl atšalo. Pranešama, kad Rumanijos politikai mena, jog geriaus bus dar palaukti ir pažiurėti, kokią įtekmę ant karės turės Italijos įsimaišymas.

Rymas. Gegužio 20 d. Italija padarė pirmą žingsnį linkui karės.

Tautos atstovai 565 balsais prieš 54 nubalsavo suteikti valdžiai pilną galę elgtis taip, kaip ji mato reikalingu po to, kada karė su Austrija bus apskelbta.

Petrogradas. Rusų oficialis pranešimas apie dalykų stovį Lietuvoje šiaip skamba:

"Šiaulių apielinkėj 17 ir 18 d. gegužio mušiai buvo ant fronto tarp Raseinių ir Kuršėnų. Męs užgriebėm keletą vokiškų pozicijų, šimtus belaisvių ir tulą skaitlių kulkasvaidžių. Vokiečių kontr-atakai į piet-ryčius nuo Raseinių tapo atmušti su dideliais jiems nuostoliais. Ant kairiojo upės Nemuno kranto (t. y. Suvalkijoj) buvo tik mažesni susirėmimai."

Londonas. Sulyg žinios, atėjusios iš Atėnų, Grekijoj, visi fortai tvirtovės Kilid Bahr, prie Dardanelių, tapo galutinai sunaikinti. Talkininkai dabar bombarduoja dieną ir naktį fortus Nagara.

Žinia iš Tenedos praneša, kad miestas Maidos, po smarkaus mušio, tapo talkininkų užimtas.

Rymas. Šveicarijos ministeris šiądien pranešė Italijai, kad Šveicarijos valdžia ir toliaus prisilaikys pilno neutraliteto net iki karės galui.

Vienna. Austrų oficialis pranešimas sako, kad į rytus nuo Jaroslaw, netoli Sieniawa, stiprųs rusų atakai buvo atmušti. Mušyje prie Dniestro viršaus paimta nelaisvėn 5,600 rusų. Išilgai Pruto upės dalykų stovis yra be permainos. Laike trumpo kontr-atako į šiaurius nuo Kolomea paimta 1,400 belaisvių.

Berlinas. Vokiečių oficialiame pranešime apie dalykų stovį Lietuvoje pranešama apie tai, kad rusai yra stipriai sumušti Naumiesčio paviete, Suvalkų gubernijoj, ant linijos prie Šakių, Sintautų ir Griškabudžio. Vokiečiai sako, kad skaitlius užmuštų rusų čia buvo didelis ir kad todėl paimta nelaisvėn tik 2,000. Oficialis vokiečių pranešimas šiaip apie tai kalba:

"Rusų jiegos, žengusios pirmyn į pietus nuo Nemuno, tapo visiškai sumuštos prie Griškabudžio, Sintautų ir Šakių. Rusų nuostoliai užmuštais buvo labai dideli ir todėl skaitlius paimtų belaisvių išneša tik 2,000."

Petrogradas. Rusų oficialis pranešimas šiaip skamba:

"Mušis apskrityj į pietus nuo Pilicos ir išilgai visą Galicijos frontą tęsėsi pereitą savaitę su padidintu smarkumu. Naujai atvykusieji vokiečių pulkai vėl pasirodė ant musų fronto. Ant kairiojo kranto upės Vislos ir į vakarus nuo Ilsza, Opatow ir Nitza, o taipgi apielinkėse, kur upė San įpuola į Vislą, rusai pasekmingai spaudžia priešą atgal. Daugiaus 4,000 belaisvių męs paėmėm čia pereitą utarninką.

Didelės priešų jiegos persikėlė per San ir užliejo distriktus Jaroslaw, Rudawa ir Sieniawa. Tarp Przemyslio ir Jaroslaw rusai spaudė priešą ant abiejų upės krantų. Orlaiviai bombardavo miestą Przemyslį.

"Į pietus nuo Przemyslio priešas atakavo su dideliu smarkumu distriktus Lupkow ir Jatieghi, kur priešas turėjo milžiniškų nuostolių, bet visgi užėmė keletą rusiškų priešakinių tranšėjų.

"Ant fronto tarp Drohobycz-Stryj-Dolina rusai atmušinėja atkaklius austrų atakus su dideliais priešo nuostoliais.

"Į vakarus nuo Kołomea seredos naktyj rusai buvo pasekmingi ant abiejų krantų upės Pruto.

"Šiaulių apielinkėj rusai ant plataus fronto spaudžia vokiečius, paimdami šimtus belaisvių. Prie Kuršėnų vokiečiai atkakliai priešinosi ir mušis tęsėsi ir seredoj."

Rymas. Popiežius Benediktas XV persiuntė Paryžiaus antvyskupio vardu $8,000, kuriuos jis paaukavo nukentėjusioms nuo karės šeimynoms.

Geneva, Šveicarijoj. Pranešama iš Italijos ir Austrijos parubežio, kad austrai išsodino į padanges keletą tiltų ant kelių, einačių iš Austrijos į Italiją. Geležinkelis prie Udine tapo, sakoma, išardytas, o traukinys, ėjusis iš Milano į Austriją, tapo sulaikytas ant Austrijos teritorijos ir traukinio visi tarnai tapo suareštuoti.

Petrogradas. Šiądien rusų oficialiame pranešime apie dalykų stovį Lietuvoje skelbia sekančiai:

"Gegužio 19 d. rusų kariumenė užgriebė vokiečių pozicijas netoli Kuršėnų (Kauno gubernijoj) ir prie to paėmė keletą šimtų belaisvių bei kulkasvaidžių. Į vakarus nuo Šiaulių priešas buvo priverstas atšokti atgal ant pusėtinai ilgo fronto. Apielinkėse Raseinių priešas, sulaukęs pastiprinimų, išdalies persikėlė per Dubisos upę."

Londonas. Kad užsitarnauti geležinį kryžių nereik butinai buti karėj, užtenka ištekėti už narsaus vyro. Taip nusprendė kaizeris. Kuomet kapitonas povandeninio vokiško laivo, Otto Weddigen, žuvo sykiu su savo laivu, tai kaizeris paliepė nusiųsti Weddigeno našlei geležinį kryžių pirmos kliasos ir ordeną "Už užsitarnavimą."

Paryžius. Čia ateina žinia iš Bucharesto, Rumanijoj, kurioj sakoma, kad austrų armija Bukovinoj traukiasi atgal linkui Karpatų. Užpakaliniai austrų pulkai mušasi desperatiškai, kad duoti progą austrų armijai pasitraukti atgal tvarkoj.

Petrogradas. Komandierius rusų Baltiko jurių laivyno admirolas Essen, mirė nuo plaučių uždegimo mieste Revelyje. Jis buvo dalyvavęs karėje rusų su japonais. Jis buvo kapitonu kariško laivo Sevastopol, kurį japonai nuskandino gruodžio mėnesyj 1904 metais netoli Port Arthuro.

Londonas. Rusų kritiškas padėjimas Galicijoj pradeda gerintis. Nors austro-vokiečiams pasisekė permesti pusėtiną skaitlių kariumenės skersai upę San apie Jaroslaw ir jų spaudimas ant rusų centro prie Przemyslio yra didelis, vienok rusai pradėjo spausti austro-vokiečius ant abiejų sparnų—pietinėj Lenkijoj ir Bukovinoj,—o centre, kaip rodos, jiems pasisekė sulaikyti austro-vokiečius vietoj.

Oficialis vokiečių pranešimas, išleistas šiądien, jau nepraneša apie jokius laimėjimus.

Rusijos užduotis, kaip dabar pasirodo, yra ne bile kokia, nes ji turi atlaikyti austro-vokiškas armijas, kurių didumas siekia arti 3 milionų vyrų. Nuo Vislos iki Bukovinai, sakoma, austro-vokiečiai turi pusantro miliono vyrų, o nuo Vislos iki Liepojaus ir Šiaulių—kita tiek.

Londonas. Austro-vokiškos armijos, kurios dabar mėgina apsupti Przemyslio tvirtovę, sakoma, laike paskutinių trijų savaičių nustojo užmuštais, sužeistais ir nelaisvėn paimtais 270,000. Taip apskaitliuojama rusų oficiališkame pranešime, kurį rusai šiądien išleido.

Dideliam mušyj į šiaurius nuo Jaroslaw, kur 300,000 vyrų galinėjasi mirtinose imtynėse, austrų kairysis sparnas, sakoma, esąs dideliam pavojuje.

Iš nekurių austro-vokiškų pulkų liko tik po vieną rotą.

Vokiški pranešimai, iš kitos pusės, apskaitliuoja, kad nuo gegužio 1 d. austro-vokiečiai paėmė 194,000 rusų nelaisvėn ir užgriebė 72 kanuoles ir 253 kulkasvaidžius. Vokiečių pranešime sakoma, kad laike paskutinio pasitraukimo rusų kareiviai mėtė šalin šautuvus ir kovojo geležiniais kuolais.

Paryžius. Čia gautas pranešimas iš Berlino, kad Italijos ambasadorius Blatti tapo įžeistas Berline. Kuomet Blatti ėjo prie savo automobiliaus, kėks ten vokietys praeivis numušė jam skrybėlę lazda. Praeivis tapo tuojau suareštuotas, o Vokietijos valdžia už šitą atsitikimą ambasadorių perprašė.

Geneva, Šveicarijoj. Žinios iš Viennos praneša, kad nauja stipri serbų armija, apšarvuota geriausiais ginklais ir naujomis kanuolėmis, eina linkui Austrijos rubežiaus, kad padarius didelį užpuolimą ant austrų.

Rymas. Gegužio 23 d. Italija formališku dekretu, po kuriuom pasirašė karalius Viktoras Emanuelius ir visi ministeriai, apskelbė karę Austro-Vengrijai.

Kunigaikštis Avarna, italų ambasadorius Viennoje, perdavė karės apskelbimą baronui Burian, Austro-Vengrijos užrubežio reikalų ministeriui ir po to tuojaus išvažiavo iš Viennos Ryman. Tuom pačiu tarpu karės apskelbimas buvo įduotas baronui Macchio, Austro-Vengrijos ambasadoriui Ryme, kuris po to pareikalavo savo pasporto.

Karė su Austrija reiškia taipgi karę su Vokietija. Princas von Buelow, Vokietijos ambasadorius Ryme, tapo atšauktas namo, Berlinan.

Pereitą subatą Italijos užrubežio ministeris Sonnino po konferencijos su Austrijos ir Vokietijos ambasadoriais tuojaus priėmė Rusijos, Anglijos ir Franuijos ambasadorius ir padaryta sutartis, sulyg kurios Italija formališkai pastojo ketvirtu sąnariu talkininkų susivienijimo.

Rymas. Dar prieš formališką karės apskelbimą ant austro-itališko rubežiaus jau pasitaikė susirėmimai tarp austro-vengriškų ir itališkų sargybų. Austrų parubežinis patrolis perėjo rubežių prie Montozzo spragos. Italų kariumenė juos susitiko ir po trumpo mušio privertė austrus pasitraukti atgal už rubežiaus linijos.

Rymas. Austrijos miestuose Triest ir Pola, kur yra didelis skaitlius italų gyventojų, iškilo didelės riaušės. Daugelis žmonių tapo suareštuota, o italai darbininkai, dirbusieji uoste Pola, tapo išvežti Austrijos gilumon.

Petrogradas. Rusų oficialis pranešimas skelbia, kad rusų laivynas Juodose jurėse išsodino kariumenę Turkijoj netoli nuo Bosforo siaurumos.

Londonas. Rusų reikalai Galicijoj žymiai pasigerino. Vokiečiai su austrais tapo sulaikyti ir daugelyj vietų tapo priversti gintis, vieton užpuldinėti. Žinios praneša, kad didelės rusų jiegos persikėlė per upę San ten, kur ji įpuola į Vislą, ir iš čia šitos rusų jiegos pradėjo žengti pirmyn į pietus, kad atkirsti kelią austro-vokiečiams, kurie persikėlė per upę San ties Jaroslavu. Laike paskutinių dviejų dienų šita rusų armija padarė, sakoma, pusėtiną pirmynžangą, bet iki šiolei dar nesuspėjo prieiti prie geležinkelio tarp Tarnowo ir Jaroslawo. Jeigu jiems pasiseks šitą geležinkelį perkirsti, vokiečiai turės kuogreičiausiai nuo Sano upės trauktis atgal, nes kitaip jie pakliutų labai pavojingon kilpon.

Londonas. Sulyg vokiško pranešimo, Lietuvoje, Šiaulių apielinkėje, rusų dešinysis sparnas tapo atmuštas; vokiečiai taipgi atmušė atakus, kuriuos rusai padarė nakties laiku prie Dubisos, apielinkėse Betigalos. Toliaus, vokiškas pranešimas sako, kad rusų atakas prie Pilviškių, Suvalkų gubernijoj, taipgi tapo atmuštas ir tulas skaitlius rusų prie to paimta belaisvėn.

Petrogradas. Rusai nužengė pirmyn 30 verstų į vakarus nuo Opatow, pietinėj Lenkijoj, ir artinasi prie fronto tarp Czenstochawa ir Krokavo. Austrų generolas Dankl paskutiniuose mušiuose nustojo 8-to, 13-to ir 31-mo pulkų, kurių likučiai pasidavė rusų nelaisvėn.

Šitas rusų pasiseikimas didžiai surupino vokiečius Galicijoj ir gen. von Emmich skubiai pradėjo traukti kariumenę, kad atsigynus nuo šito naujo rusų pavojaus.

Paryžius. Oficialis francuzų pranešimas apie dalykų stovį Dardaneliuose sako, kad anglų povandeninė valtis įsiveržė į Marmuro jures ir nuskandino du turkiškus torpedinius laivus ir du transportus, prikrautus kariumenės.

Dvi turkų divizijos po vadovyste Liman Pašos (taip vadinasi vokiškas generolas Liman von Sanders) buvo su nepaprastu smarkumu užatakavę anglų pozicijas ant Gallipoli pusiausalio, netoli Kaleh Tepe. Šie atakai vienok tapo visiškai atmušti ir užpuolikams padaryta didelių nuostolių.

Pietinėj pusiausalio dalyj talkininkai, anot šio pranešimo, padarė keliose vietose žymų progresą, nežiurint desperatiško turkų pasipriešinimo.

Rymas. Oficialis italų pranešimas skelbia, kad italų kariumenė perėjo rubežių ir įsiveržė Austrijon, užimdama miestus Caporetto, Cormons, Cerbignano ir Terzo.

Žinia iš Kenevos praneša, kad trįs armijos korpusai (120,000 vyrų) įsiveržė Austrijon ir kad austrai visur be mušio traukiasi atgal prie savo fortifikuotų linijų.

Rymas. Apskelbus karę, Austrija tuojaus pradėjo užpuldinėjimus ant Italijos pajurinių miestų. Austro-vengriški orlaiviai ir torpediniai laivai pasirodė keliose vietose Adriatiko jurių pakraščiuose, pradedant nuo Venecijos ir toliaus į pietus net iki Barletta. Visi šitie užpuldinėjimai nuėjo perniek, nes italų torpediniai laivai ir orlaiviai nuvijo atgal užpuolikus.

Italai iš savo pusės užpuolė ant nedidelės austrų salos Porto Buso, Adriatiko jurėse. Itališkų torpedinių laivų kanuolės sugriovė miestelį ant minėtos salos ir nuskandino visus laivus ir laivelius, stovinčius to miesto uoste.

Keletas susirėmimų ant sausžemio tarp itališkos ir austriškos kariumenės taipgi jau pasitaikė.

Žinia iš Milano praneša, kad ant rubežiaus Trentino provincijos austrai visur traukiasi atgal nuo rubežiaus, naikindami tiltus ir ardydami kelius.

Rymas. Italija taippat pasirašė ant sutarties, kurioje visi talkininkai prisižada nesitaikinti su Vokietija ir Austrija vienas nuo kito atskirai. Tokiu budu Italija pastojo pilnu nariu "Keturalypės Sutarties," į kurią dabar ineina Rusija, Francuzija, Anglija ir Italija.

Londonas. Vokietija ir Austro-Vengrija oficiališkai pranešė Šveicarijai, kad jos nelaužys Šveicarijos neutrališkumo.

Geneva. Čia ateina žinios, kad didelės minios apspietė italų ambasadą Viennoje ir išniekino italų ambasadorių; kareiviams vienok pasisekė neįleisti įsiutusių minių ambasados vidurin. Ambasadorius Avarna išvažiavo iš Viennos, per Šveicariją, į Rymą.

Lugano, Šveicarijoj. Austro-vokiškoji kariumenė vis traukia iš Innsbrucko (Austrijoj) linkui Italijos rubežiaus. Šveicarijos geležinkeliai užversti italais pabėgėliais iš Vokietijos ir Austrijos. Jie pasakoja, kad su italais, gyvenančiais Vokietijoj ir Austrijoj, labai blogai apsieinama.

Paryžius. Kuomet atėjo žinios apie formališką apskelbimą karės tarp Italijos ir Austrijos, didelis entuziazmas kilo skersai ir išilgai Francuziją. Visur prie talkininkų vėliavų tapo pridėta dar Italijos vėliava. Visose mokyklose, gimnazijose ir universitetuose apskelbta iš tos priežasties šventė.

Petrogradas. Lietuvoj, Kauno gubernijoj, rusai, kaip matyt iš oficialio pranešimo, padarė pusėtiną pirmynžangą, atmesdami vokiečius diktokai į vakarus nuo Šiaulių. Sulyg šito pranešimo, rusai dabar užima frontą išilgai šių upių: Visdala, Venta, Dubisa ir Siupė. "Išilgai žemesnėsės Dubisos (t. y. arčiaus Nemuno), —sakoma rusų pranešime,—rusų kariumenė padarė didelį progresą linkui vakarų nuo Siupės."

Petrogradas. Austro-vokiškos armijos Galicijoj beveik ant ištiso fronto užėmė atsigynimo pozicijas, o rusai vėl perėjo į užpuolimą. Sulyg rusų oficialio pranešimo, austro-vokiečiai daugiausiai tik kontr-atakuoja, kad sulaikyti rusų užpuldinėjimus.

Tas pats pranešimas skelbia, kad rusai padarė šiokį-tokį progresą apielinkėse, kur upė San įpuola į Vislą ir kad austro-vokiški užpuolimai piet-rytinėj Galicijos dalyj tapo atmušti.

Rusai pradėjo eiti ant Lisko ir užėmė šiuos kaimus ir miestelius: Ulanow, Krawtza, Rudnik, Bourghy ir Szuszaw—visi į vakarus nuo viršutinės dalies Sano, t. y. arčiaus Karpatų kalnų. Šitas rusų judėjimas stato pusėtina pavojun ne tik vokiškas pozicijas į rytus nuo upės San, t. y. apie Jaroslawą, bet taipgi yra labai pavojingas vokiečių susinešimo linijomis. Rusų plianas dabar yra aiškus: viena rusų dalis nuo Vislos ir Sano varosi į piet-vakarius, o kita nuo pietinės dalies Przemyslio—į šiaur-vakarius. Tokiu manevru rusai mano atkirsti vokiečius, persikėlusius į rytus nuo Sano, ties Jaroslaw.

Toliaus į piet-ryčius nuo Przemyslio, apielinkėse Stryj, vokiečiai tuom tarpu desperatiškai užpuldinėja ant rusų fronto tarp upių Stryj ir Tismenica.

Berlinas. Pusiau-oficialė vokiška žinių agentura gegužio 24 dieną paskelbė sekančią žinią:

"Sulyg pranešimo iš Bucharesto, Rumanijoj, rusų kariškas laivas Panteleimon tapo nuskandintas Juodose jurėse sykiu su 1,400 žmonių.

(Iki šiam laikui patvirtinimo šios žinios, kaip ir žinios apie menamąjį Rygos paėmimą, nėra, ir todėl, kol-kas, galima tai skaityti paprastu gandu. Laivas Panteleimon tapo pastatytas 1897 metais ir turi 12,580 tonų didumo. Jis turi keturias 12-colines kanuoles, šešiolika 6-colinių, keturias 5-colines ir šešias 3-colines kanuoles, o taipgi penkias dudas torpedų leidimui. Jo įgula paprastai susidėdavo iš apie 700 jurininkų).

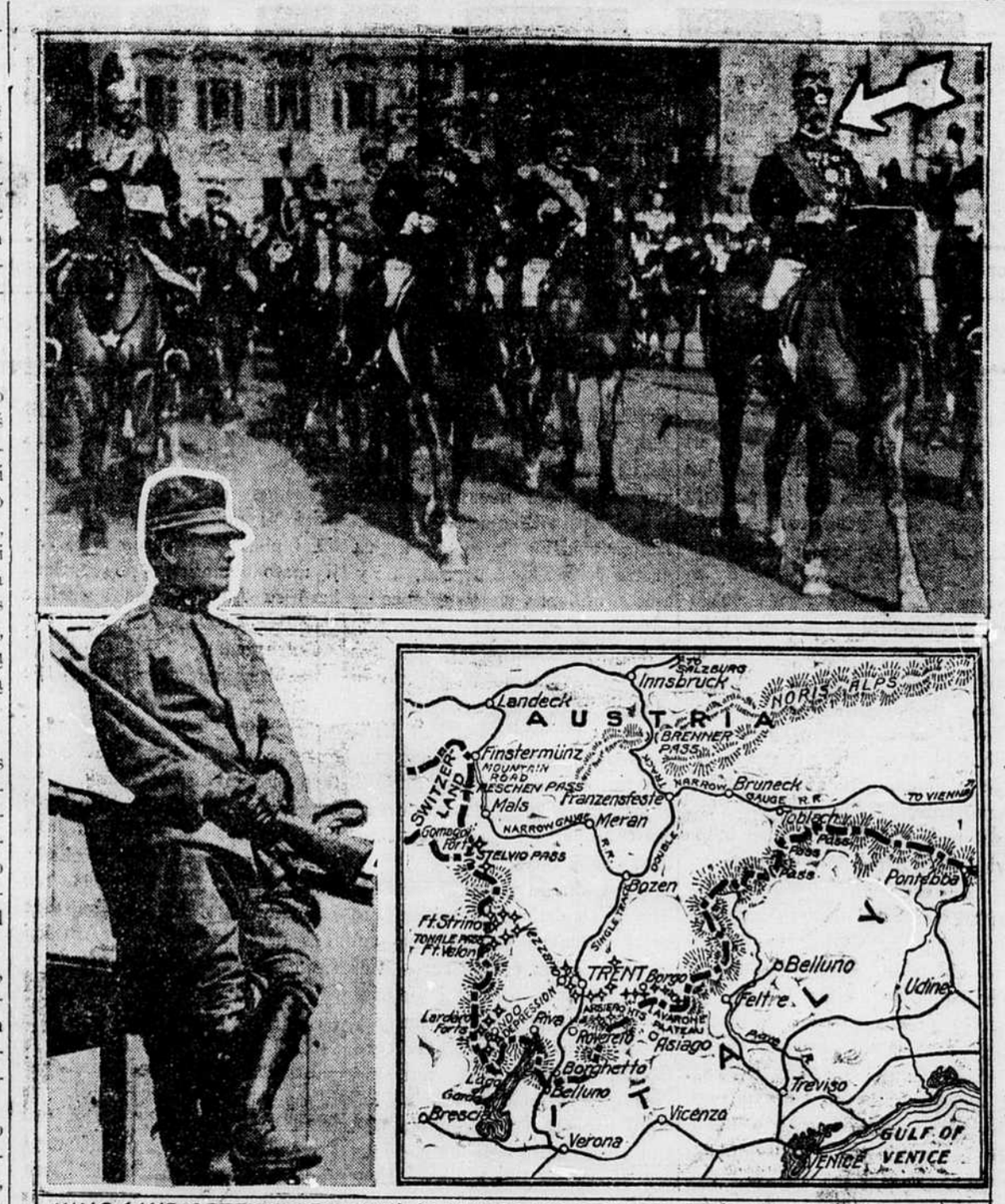

KING (INDICATED BY ARROW) AT HEAD OF ITALIAN TROOPS. ITALIAN BORDER GUARD. MAP OF AUSTRIANS DEFENSES IN TRENTINO

PRIE ITALIJOS STOJIMO KARĖN.

Viršuj: Italijos kareiviai ir karalius (pastarasis pažymėtas vielyčia).

Apačioj kairėj: Italų kareivis, rubežiaus sargas. Žemlapis rodo Trentino apskričio kariškus apsaugojimus.

IŠ AMERIKOS.

AMERIKOS ITALAI KELIAUJA KARĖN.

New York. Gyvenanti Suvienytose Valstijose italai, išgirdę, kad Italija rengiasi karėn, kad atgavus žemės plotus, italų apgyventus nuo Austrijos, pulkais atsišaukė prie savo konsulių ir ambasadorių, išreikšdami norą karėn keliauti. New Yorke atsišaukė prie konsuliaus 3,500 jaunų italų, norinčių karėn keliauti. New Yorko itališkas kontraktorius James Marsch užtikrina, jog iškeliavus iš Amerikos 400,000 italų, norinčių karėn stoti.

VĖLYBOS PERSKYROS.

Evansville, Ind. Gyvenanti čia 74 metų moteris Polly Ona Strodes atsišaukė teisman, reikalaudama perskyrimo su 13-tu vyru. Jos vyras turi 84 metus. Minėta moteris sako, jog ji nori dar kartą apsivesti. Ar tik ne pervėlu?

DAUG ŽMONIŲ EUROPON KELIAUJA.

New York. Pereitą savaitę iš New Yorko Europon iškeliavo 2,500 žmonių. St. Paul garlaivis (amerikoniškos linijos) išgabeno 750 pasažierių, o tame buvo suvirš 100 amerikonų. Itališkas garlaivis Stampalia išgabeno 800 žmonių, beveik vienų italų. Garlaivis rusiškos linijos Carina išvežė 600 pasažierių. Norvegiškas garlaivis Kristianafjord išplaukė su 275 pasažieriais, o tame buvo grąžinamų atgal 60 rusiškų ateivių.

LAVA IŠNAIKINO.

Redding, Cal. Išsiveržusi iš vulkano Lassen Peak lava veik suvisu išnaikino Hok klonį, rytinėj dalyj Skarta pav. Išnaikinta daug triobų. Žuvo ir daug galvijų. Žmonės vienok išsigelbėjo.

ROOSEVELT IŠTEISINTAS.

Syracuse, N. Y. Pasibaigė byla buvusio Suvienytų Valstijų prezidento T. Roosevelto, kurį buvo apskundęs teisman už apjuodinimą ir garbės nuplėšimą senatorius Barnes. Teismas vienok Roosevelt išteisino, bet Barnes nori apeliuoti.

NAUJI AUKSO LAUKAI.

Fairbanks, Alaska. Apielinkėse Tolorana rado naujus aukso laukus, turinčius 600 pėdų pločio ir 5 mylias ilgio.

Tarp suvažiavusių čia prie geležinkelio dirbimo darbininkų didelis vargas. Daugelis atkakusių prie drabo galėjo patilpti.

ITALAI PERKA ARKLIUS.

Omaha, Nebr. Italijos valdžia išsiuntė Amerikon savo agentus pirkti arklių kariumenei. Vakarinėse valstijose pirko jau 80,000 arklių ir jie tuoj bus Italijon išgabenti.

SNIEGAS VAKARUOSE.

Kansas City, Mo. Goodland ir visoj šiaur-vakarinėj dalyj Kansas valstijos gegužio 19 d. snigo. Apielinkėse gi Wichita smarkiai lijo; kaip kur lytaus nupuolė 4 coliai.

GRAŽŲS PALAIKAI.

Omaha, Nebr. Tarnaujantis už klerką Burlington geležinkelio kompanijoj Lincoln'e, buvęs kapitonas angliškos kariumenės Jas. Alfred Trevelion Bourne gavo žinią, jog pasimiręs Anglijoj jo giminaitis lordas Rathoe paliko jam palaikus kelių milionų vertės ir lordo titulą. Laimingas palaikėjas, žinoma, keliauja Anglijon palaikus į savo rankas paimti.

SUDEGĖ TRAUKINIS SU SIDABRU.

Omaha, Nebr. Netoli Nebraska City sudegė traukinis Pacific geležinkelio, kuriame, apart kitko, buvo už $50,000 sidabro rudos. Sidabras sutirpo ir nuplaukė į netoli geležinkelio esantį kornų lauką.

GAISRAS.

Minneapolis, Minn. Sudegė čia didelės javų krautuvės prie Garfield ave. ir 29th st. Ugnis išnaikino krautuvę ir joje buvusius javus. Nuostolių ugnis pridirbo už $350,000.

ŠALNOS MICHIGAN VALSTIJOJ.

St. Joseph, Mich. Michigan valstijoj, kraštuose prie Šv. Juozapo upės, apielinkėse St. Joseph ir Benton Harbor buvusios šalnos daug užkenkė sodams ir vynuogių laukams, o tuose kraštuose sodų ir vynuogių laukų yra daugiausia. Daug jaunų vaisių nušalnojo ir išnaikino. Sodų savininkai savo soduose uždega prie medžių pečiukus ir tokiu budu gina savo sodus nuo visiško išnaikinimo.

ŠALČIŲ IR LYTŲ PASEKMĖS.

Paskutiniai lytųs, nupuolę Amerikoj, pataisė javus laukuose. Šalčiai ne tik jiems neužkenkė, bet padėjo, nes arba išnaikino, arba sulaikė išsivystymą vodingų javams vabalų.

TALKININKAI PERKA ARKLIUS.

Talkininkai Suvienytose Valstijose perka kariumenių reikalams daug arklių; daugiausiai jų perka Anglija, Francuzija ir Belgija ir moką po tiek, po kiek augintojai reikalauja. Arklių kainos per tai visoj Amerikoj žymiai pakilo. Rusija arklių Amerikoj neperka, nes namie turi jų gana. Neperka nei Vokietija, nes jų iš Amerikos parsigabenti negali.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ **Winnipeg, Manitoba.** Iš Kanados į Suvienytas Valstijas iškeliavo 4,000 darbininkų Austrijos piliečių, nuo darbo atstatytų, nes ten jų taip nekenčia, kad jie niekur darbo gauti negali. Bet į Suv. Valst. jų leisti nenori, nes jie neturi pinigų ir čia net amerikonams truksta darbo. Tarp tų darbininkų daugiausia yra lenkų ir rusinų.

¶ **New York.** Čia vėl rengiama kriaučių streikas, kuriame dalyvautų 50,000 darbininkų.

¶ **Chicago, Ill.** Tarnaujanti ant gatvinių karų, išviso 14,000 vyrų, padavė kompanijai savo reikalavimus. Kontraktas jų baigiasi gegužio 31 dieną. Jie reikalauja po 10c. daugiau už darbo valandą. Tarnaujanti ant viršutinių geležinkelų dar nepastatė savo reikalavimų.

Murininkai atmetė kontraktorių pasiulytas jiems išlygas.

¶ **Bethlehem, Pa.** Steel Co. gavo užsakymą nuo Anglijos karės ministerijos padirbti jai 8,000 kanuolių.

IŠ VISUR.

|| Paskutiniame Italijos parliamento susirinkime, ministeris Salandra, teisindamas savo pasielgimą ir norą karėn stumti Italiją, pasakė, jog ji, norėdama taiką užlaikyti, leido Austrijai užgaulioti, bet ir toki pasielgimai tur galą turėti. Per savo Serbijai pastatytą ultimatum, ji išnaikino draugiškus prietikius ant Balkanų pussalio ir labai užkenkė Italijos siekimui Balkanuose. Nepaisydama to visko, Italija vis stengėsi išvengti susikirtimo ir ryšyj pasilikti. Dabar Italijos garbė reikalauja kitokio besielgimo. Tas viskas privertė Italiją gegužio 4 d. pasitraukti iš ryšio su Vokietija, kuris buvo prieš Francuziją Bismarck'o sutvertas.

Laike posėdžio ant parliamento galerijos buvo ir garsus patriotas ir raštininkas d'Annunzio. Pasiuntiniai ir žmonės, parliamente buvę, karštai jį sveikino ir šukavo: "Tegul gyvnoja Italija." Socialistai mėgino priešintis, bet jų balso nebuvo girdėt. Susirinkę apreiškė, jog tauta turi užsitikėjimą savo augščiausiam vadovui. Susirinkę vėl atsiliepė garsiais delnų plojimais, vien socialistų atstovai nuo to susilaikė.

Ministerių pirmininkas perskaitė valdžios reikalavimus. Jis pareikalavo, kad tauta, kilus karei ir jai besitraukiant, leistų jam griebtis tokių priemonių, kokios jam pasirodys atsakančios ir reikalingos ir tai visame. Jis reikalauja, kad jam butų leista iki gruodžio 31 d. daryti tokias išlaidas, kokios pasirodys reikalingos, o joms, jeigu nuo žmonių surinktų pinigų neužteks, užtraukti paskolas, dėti nepaprastus mokesčius. Reikalavimas tapo parliamento priimtas ir nuo premiero įgavo galę.

Dar prieš paskutinį parliamento susirinkimą Italija pastatė Austrijai paskutinius savo pareikalavimus, nes Austrijos pasiulymai neužganėdino. Italija pareikalavo:

1. Atidavimo viso Trentino apskričio pietiniame Tirolyj.

2. Rytinio Triento, apimančio apskričius Plezzo, Talmino, Gradesca Goerz, Monfaleone, Comen, į pietus iki Nabresine.

3. Triest, Capo d'Istria ir Pirano turi tapti nuo Austrijos neprigulminga viešpatystė.

4. Italija turi gauti salas: Gurzola, Lissa, Lesina, Lagosta, Gazza ir Meleda.

5. Austrija turi išsižadėti visai savo įtekmės Albanijoj ir Italijai pavesti jos portą Avloną.

|| Charkowe 17 kaimiečių laike laidotuvių gėrę denaturalizuotą spiritą, gegužio 10 d. pasimirė, nes, matyt, spiritas denaturalizuotas buvo nuodingas.

|| Vokiška ambasada mieste Mexico City pranešė Washingtonan, jog pereitą antrądienį, netoli ambasados ant vokiško ambasados vedėjo užpuolė ginkluoti vyrai ir jį perdurė, nors ir nemirtinai.

|| Garsus rusas Vladimiras Burcev, pagarsėjęs demaskavimu rusiškų valdžios šnipų, sugrįžus jam Rusijon, tapo suimtas ir išsiųstas į Tuhuranską, Siberijoj. Jis manė stoti kariumenėn. Išpradžių valdžia prie jo nekibo, bet Burcev neiškentė ir pradėjo vėl valdžią peikti, už tai ji jam ir atkeršijo.

|| Amerikos vaizbos atstovas prie ambasados Paryžiuj pranešė Washingtonan, jog Francuzijoj pradeda pritrukti kviečių, per tai valdžia paima kviečius į savo rankas, moka už hektolitrą po $2.80.

|| Paryžiaus laikraščiai nuo savo korespondentų gavo žinią, jog susekta suokalbis ant Turkijos sultano gyvasties. Sutarta buvo užmušti ne tik sultaną, bet ir vadovus ir organizatorius Turkijos kariumenės, vokiečius generolus von Goltz ir Liman von Sanders. Sutarta buvo vedantį iš Konstantinopolio į Galatą tiltą išmesti į padanges, kuomet per jį savo gimimo dieną su draugais keliaus sultanas. Suokalbis vienok tapo susektas ir suokalbininkai suimti. Suimta suviršum 400 armėnų.

|| Vokiški povandeniniai laivai paskandino iki šiol pirklių laivų apimančių 460,628 tonus. Žuvo prie to 1,556 žmonės. Angliškas gi kariškas laivynas paskandino arba paėmė laivų apimančių 314,465 tonus, bet nei vieno žmogaus gyvasties neatėmė.

|| Kariumenė Mexiko Sonora valstijos gubernatoriaus Maytorena, pasiųsta pagelbon indijonų Yaqui giminės apgultiems amerikonams, indijonus sumušė ir nuvijo nuo amerikonų kolionijų.

|| Iki vasario pabaigai mušiuose žuvo 3,343 Vokietijos liaudies mokyklų ir vidutinių mokyklų mokytojai.

|| Mexikoj Carranzos kariumenė sumušė Villos pajiegas ir užėmė miestą Monterey.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ ATHOL, MASS.

Vietos lietuviai. Šis miestelis stovi apsuptas iš visų pusių kalnais. Vasaros metu labai gražiai atrodo, nes kalnai, apaugę medeliais, kloja viską žalia skraiste. Miestelis nedidelis: apie 9000 gyventojų, tarpe kurių yra, sulyg apskaitliavimo, apie 900—1000 lietuvių. Daugelis lietuvių turi nuosavus namus. Yra ir keli bizniai: 1 bučernė su groserne, 1 restoranas, 2 drapanų krautuvės, 2 kriaučių drbtuvės, 1 pool-room'is; saliunai nuo gegužio 1 d. užsidarė. Yra ir lietuviška parapija su klebonu kun. P. Meškausku. Savos bažnyčios parapija dar neturi ir bažnytines apeigas atlieka Aušros Vartų Draugijos svetainėje. Kuomet bus įgyta sava bažnyčia—sunku pasakyti. Tur but negreitai, nes sunku su parapijonais susirokuoti. Kiekvienas nori, kad arti jo namų butų bažnyčia, o antra, parapija mažai turi pinigų, nes nevisi moka mėnesinę. Kaltės tame yra ir iš klebono pusės. Musų klebonas kartais išplusta jam nepatinkamas ypatas pamokslnose arba viešuose susirinkimuose. Kartais nukenčia visai nekalti. Tokiu pasielgimu daug parapijonų atstumiama nuo mėnesinių mokėjimų. Pavyzdžių tam prirodyti esama.

Pastaruoju laiku čia susitaisė vidutiniškas bažnytinis choras po vadovyste vargonininko p. A. Barono. Choras susidėjo iš čia augusių ir iš Lietuvos atvažiavusių merginų bei vaikinų. Choras visai gražiai pagiedodavo ir padainuodavo, savo dainomis dažnai palinksmindavo vietos lietuvius. Kiekvienas viešas suirinkimas neapsieidavo be choro, kuris net ir tarpe svetimtaučių buvo pradėjęs pasižymėt. Ateitis siulė daug.

Vienok pastaruoju laiku dalykai pradeda virsti kiton pusėn. Vargonininkas, sakoma, pradėjęs nekaip atsinešti į giedorius, atvažiavusius iš Lietuvos, vadinęs juos nieko neišmanančiais "grinoriais." Žodžiu sakant, ateiviai giedoriai susitikę su šiurkščiu apsiėjimu iš vargonininko. Virtus dalykams taip, atvažiavę iš Lietuvos giedoriai ir giedorės išstojo iš choro, kuriame pasiliko vien čia auges jaunimas.

Menkutis atsitikimas dar pablogino dalykų stovį. Viena choro giedorka, eidama į darbą, susivyniojo žiurkštą (kvartuką) į popiergalį. Dirbtuvėje žiurkštą išvyniojus, tą popiergalį paliko ant suolo. Kas tai įžiurėjo, kad tai "Sakės" puslapiai. Sakoma, tuojaus apie tai buvę pranešta klebonui, kuris, netyrinėdamas dalyko, per pamokslą ant visos bažnyčios giedorius, atvažiavusius iš Lietuvos, išvadino tamsiais, nieko neišmanančiais, Lietuvoje "tik kiaules luobusiais." Čia augusius ir jų apšvietimą pagyrė.

Parapijos susirinkime buvo kalbėta, kad klebonas neteisingai apkalbėjęs giedorius, bet klebonas ir po šiai dienai laikosi savo nuomonės, kad lietuviai ateiviai skaitą ir platiną "Sakę." Atvažiavusios iš Lietuvos giedorkas klebonas pažemino, sakydamas, kad jos "ožio balsais rėkė." Vargonininkas taipgi pagyrė, kad čia augusieji "tukstantį kartų geriaus pagiedos už grinorius."

Pažiurėkime dabar, ką veikia musų čia augusis jaunimas. Kiek Atholyje buvo surengta vaidinimų ir kitokių vakarėlių, tai surengta vis tų "grinorių," iš Lietuvos atvažiavusių. Tiesa, dalyvavo kelios čia augusios, bet visa ką vedė "grinoriai." Apie čia augusius galima spręsti iš paskutiniojo, čia surengto vakaro parapijos naudai. Grinoriai vaidino, o Amerikos "apšviestieji" prie durių šoko "tango," žviegė, švilpė ir niekas jų negalėjo sulaikyti, nes jiems "viskas valia." Tie, kurie bandė juos sulaikyti, buvo gatvėje užkabinami (Yra visokių tarp čia augusio jaunimo, kaip ir tarp lietuvių ateivių, ir todėl kaltinti apskritai visus už kelių pasielgimą vargu ar galima. *Red.*).

Taip tai išdygo pas mus nesutikimų, kurių, rods, nesunku butų išvengti. Tikimasi, kad klebonas, nuo kurio priklauso ramybės palaikymas parapijoje, neleis nesutikimams užviešpatauti ir sutrauks savo parapijonus vėl kruvon bendram darbui. **Grinorius.**

IŠ TORONTO, CANADA.

Prakalbos. Gausi auka. Torontiečiai gegužio 9 d. turėjo viešą susirinkimą su prakalbomis apie dabartinę karę ir apverktiną Lietuvos padėjimą. Kalbėjo Dom Čapas. Jo kalba labai turininga ir labai vaizdinga. Klausytojų vaidentuvėje, klausant prakalbos, kilo sunaikintos ir krauju papludusios Lietuvos vaizdai. Prakalba padarė didelį įspudį ir visą susirinkimą labai sujudino.

J. Klemavičius išdėstė, kas tai autonomija, ir prirodinėjo reikalingumą kovoti už Lietuvos autonomiją iki paskutinių spėkų. Anot

jo kalbos, ypač dabar yra gera proga. Ant galo buvo pakeltas klausimas apie seimą, "Vienybės Lietuvninkų" sumanytą. Visoms Dr-joms (L. S. Dr-ja, Ukėsų Kliubas ir parapija) graziai tarp savęs visame sutinkant, vienbalsiai nutarta paremti, kiek galima, lietuvių seimą, jeigu tokis įvyktų. Tokesi seimas pripažinta geistinu.

Aukų Lietuvos reikalams surinkta čia, einant per grinčias, $89.04. (Atskaita paduota kitoje šio numerio vietoje. *Red.*). Iš tos sumos paskirta L. Autonomijos Fondui $10.00.

V. Jusaitis.

IŠ SHENANDOAH, PA.

Užmušė kasyklose. Vietinėse anglių kasyklose likosi užmuštas Kazimieras Šlekys, 26 metų. S.

IŠ SO. BOSTON, MASS.

Vakaras. Prakalbos. Gegužio 14 d. Jaunimo Ratelis statė scenoje "Pabaigtuves." Vaidinimas išėjo prastai. Priežastis—trumpas laikas prisiruošimui. Antra, stoka Jaunimo Rateliui gero režisieriaus. Visas vakaro pelnas buvo skiriamas nukentėjusiems nuo karės. Kiek liko pelno—sunku įspėti.

Gegužio 11 d. TMD. 81 kp. ir LLD. surengė prakalbas, kad surinkus aukų nukentėjusiems nuo karės. Buvo pakviestas kalbėti p. F. Živatkauskas, SLA. prez. Kalbėtojas, vieton kalbėjęs reikaluose šelpimo musų brolių, nukentėjusių nuo karės, prirodinėjo, kad monarchiją ir carizmą palaikanti kunigija, kad kunigai esą carų agentai, kad kunigai pardavinėją po $1 "aplotkeles," "su kuriomis nueisi į dangų," kad kunigija ir Kristaus mokslas sakąs: "neužmušk," o dabar carai ir kunigai skiedžią žmones, kad kunigija yra išnaudotoja tamsių žmonelių. Kalbėtojas, vieton pamokinti žmones, taip juos suerzino, kad aukų tesurinkta tik apie $16. Žmonės paskui, tarp savęs besikalbėdami, darė kalbėtojui užmetimų, sakydami, "argi vieta kalbėti apie dangų, kunigus ir carus, kuomet žmonės badauja ir kuomet reikalas susvelnint žmonių jausmus."

Prakaiba žmonėse paliko nekoki įspudį, juo labjaus kadangi kalbėtojas užima tokią žymią vietą SLA. Kai-kurie bijosi, kad toji prakalba, atkreipta prieš katalikus, nekenktų tiesioginiai pačiam SLA. Prakalbos pasekmė buvo ta, kad susiėję M. Petrausko konservatorijos mokiniai, kurie butų palinksminę publiką savo dainomis, bet išgirdę užsipuolimą ant katalikų, atsisakė dainuoti.

Pabaigoje kalbėjo p. S. E. Vitaitis. Jo kalba buvo trumpa, vien apie TMD. reikalus ir apšvietą. Kalba buvo neužgauliojanti ir žmonėse padarė gerą įspudį. Ponas Vitaitis sušvelnino pirmosios kalbos įspudį.

"Gabijos" veikimas eina pirmyn. Gegužio 30 d. žadama statyti scenoj operetes "Šienapjutę" ir "Faustą." Naris.

IŠ PORTLAND, ORE.

Lietuvos naudai. Gegužio 16 d. SLA. 202 kp. buvo surengusi agitatyvį susirinkimą savo narių padauginimui. Ši kuopa jau nuo senai gyvuoja, bet dėlei mažo narių skaitliaus negalėjo veikti. Šiame susirinkime prisirašė trįs nauji nariai ir trįs nesenai pribuvę iš rytinių valstijų persikėlė šion kuopon. Tokiu budu kuopoje dabar randasi 11 narių. Kuopa išsirinko šiems metams sekančią valdybą: p. J. Stankaitis—pirm., p. Stankienė—pirm. pagelb., p. J. Stankus—prot. ir fin. rašt., p. M. Jonikaitis—organizatorium ir kasininku, pp. V. V. Česna ir Grubliauskas—kasos globėjais, p. S. Beišinas—korespondentu. Valdyba pasižadėjo uoliai veikti.

Ten Buvęs.

IŠ LAWRENCE, MASS.

Iš SLA. gyvavimo. Gegužio 16 d. miesto svetainėje buvo vietos draugijų surengtos antros prakalbos naudai nukentėjusių nuo karės. Kalbėtojais buvo kun. A. Jusaitis, kun. Urbanavičius, p. O. Ramanauskienė ir Dr. Mikolaitis. Iš kalbėtojų pasižymėjo Dr. Mikolaitis. Publikos atydą atkreipė į save jauni pp. Umpų vaikai (11 ir 12 metų), kuriuodu gražiai pagrajino ant smuiko ir piano. Publikos buvo į 500. Aukų surinkta $156. Pinigai, kai ir pirmutiniu kartu, bus pasiųsti tiesiog Vilniun.

Tokios aukos surinkta ačiu tam, kad visos vietos lietuvių draugijos (išskiriant socialistus) veikia išvien. Socialistai likosi prašalinti iš komiteto. Apie socialistų prašalinimo priežastis žmonės sako: girdi, "visur nori but pirmoj vietoj, o patiems neaukauja nei cento."

Minėtame vakare dainavo bažnytinis choras. Buvo atėjęs ir kitas choras, bet draugijų komitetas sužinojęs, buk choras esąs socialistų, nenorėjo leisti dainuoti, bet per p. A. Jankauską gauta leidimas padainuoti vieną "Lietuva Tėvynė Musų," ką minimasai choras gan vykusiai ir sudainavo. J. Žukauskas.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

Vakaras Lietuvos naudai. Nedėlioj, gegužio 16 d., atsibuvo vakaras, vietinio L. G. ir A. F. komiteto parengtas naudai nukentėjusių musų brolių Lietuvoje. Programo pajvairinimui, "Birutės" choras prisidėjo su savo dainomis. Atidarius vakarą p. J. Bulovui, minėtasai choras sudainavo tautišką hymną: "Lietuva Tėvynė Musų," kurį publika išklausė atsistojus. Paskui p. A. Ukelis laikė trumpą prakalbą, primindamas musų tėvynės vargus. Kalbėtojas taipgi ragino visus prie mokslo. Antra kalbėjo p. K. Jonevičienė, kuri aiškino, kaip butinai reikalinga šelpti nukentėjusius nuo karės. Paskui "Birutės" choras gražiai padainavo "Už Giružės Teka Upė" ir p-lės M. ir T. Maslauskaitės paskambino ant piano duetą, kuris publikai matomai labai patiko. Veikalas "Gauskite Stygos," kurį padainavo p-lė T. Maslauskaitė ir josios motina-senelė, tiesiog užžavėjo publiką, kuri dainos pabaigą sutiko delnų plojimų griausmu.

Vėliaus buvo diskusijos. Išpradžių diskusuota temoje:: ar ši karė paskutinė, ar da bus ir daugiau? Ponas A. Ukelis prirodinėjo, kad paskutinė, J. Biliunas—kad ne. Po diskusijų didžiuma balsų buvo J. Biliuno pusėje. Antra diskusijų tema: kur Lietuvai butų geriau, po rusu ar vokiečiu. Už rusus stojo: J. Biliunas ir J. Bulovas, už vokiečius: A. Poškus, A. Ukelis ir S. Žalpis. Klausimo išrišimas atidėta ant toliaus. Vakaras pasibaigė šokiais. Publikos atsilankė pusėtinai. Pelno liko $17.20. Už veltų $2.00 užkandžio patiekimą p. L. Danauskis užsitarnavo rengėjų padėką.

Naudai nukentėjusių nuo karės aukauta sekančiai: V. Akromas—$1.50; A. Ukelis ir Kost. Laučius—po 50c, A. Poškus—35c, Genaitis—25c. P-lės M. Maslauskaitė ir P. Žukauskaitė sukolektavo nuo svetimtaučių sekančiai:

Jacobson and Turen, Mr. Rathock T. J. O'Neil—po $1; J. S. Kramalisch, Dr. T. J. Shannhan, Andrew Carlson, H. R. Atkins—po 50c. Viso labo, su likusiais nuo vakaro, pasidaro $26.30, kurie randasi pas iždininkę p. E. Maslauskienę.

J. Biliunas,
Vietinio L. G. ir A. F. rašt.

IŠ NEW BRITAIN, CONN.

Apie P. Kraką. Prie. P. Krako, kurisai geg. 14 d. tapo pakartas už kun. J. Žebrio ir jo šeimyninkės užmušimą, buvo pristatytas M. R. Malinauskas, lietuvis vertėjas prie teismo. Malinauskas buvo prie Krako ir šiojo pakorimo valandoje. Malinausko tikslu buvo išgauti iš Krako prisipažinimą užmušystėje. Tas Malinauskui pavyko, kaip galima spręsti iš vietinėje angliškoje spaudoje padėto pranešimo, po kuriuom stovi Malinausko pavardė. Tasai pranešimas šiaip skamba:

"Ketverge po piet, gegužio 13 d. 1915 m. (t. y. diena prieš Krako pakorimą. *Red.*), aš praleidau tris valandas, nuo pirmos iki ketvirtos, mirtinėje Petro Krako cėlėje kalėjime New Castle, Delaware, kalbėdamas su juom, tarp kitko, apie New Britain'o (kun. Žebrio) žmogžudystę.

"Dalį laiko kun. V. Buchaveckas, vikaras Šv. Jedvygos bažnyčios Wilmington, Delaware, Krako dvasiškas patarėjas, sėdėjo lauke cėlės... Krakas ir aš kalbėjova lietuviškai, nes Krakas nenorėjo kalbėti angliškai. Aš užrašiau, ką jisai man pasakė, po pasikalbėjimui perskaičiau jam viską ir paklausiau, ar tai teisybė, ir jisai patvirtino. Tuomet aš pasakiau jam, kad pasirašytų po išpažintim, ir jisai tai padarė, įmaišydamas save ir Bernardą Montvidą kun. Juozo Žebrio ir Jievos Gilminaitytės užmušime naktį vasario 8 d. 1915 m. New Britain'e, Conn."

Malinauskas į klausimą, ar jisai mano, kad Krakas galėtų buti bepročiu, atsakė, kad jisai buvęs sveiko proto.

L. Sav.

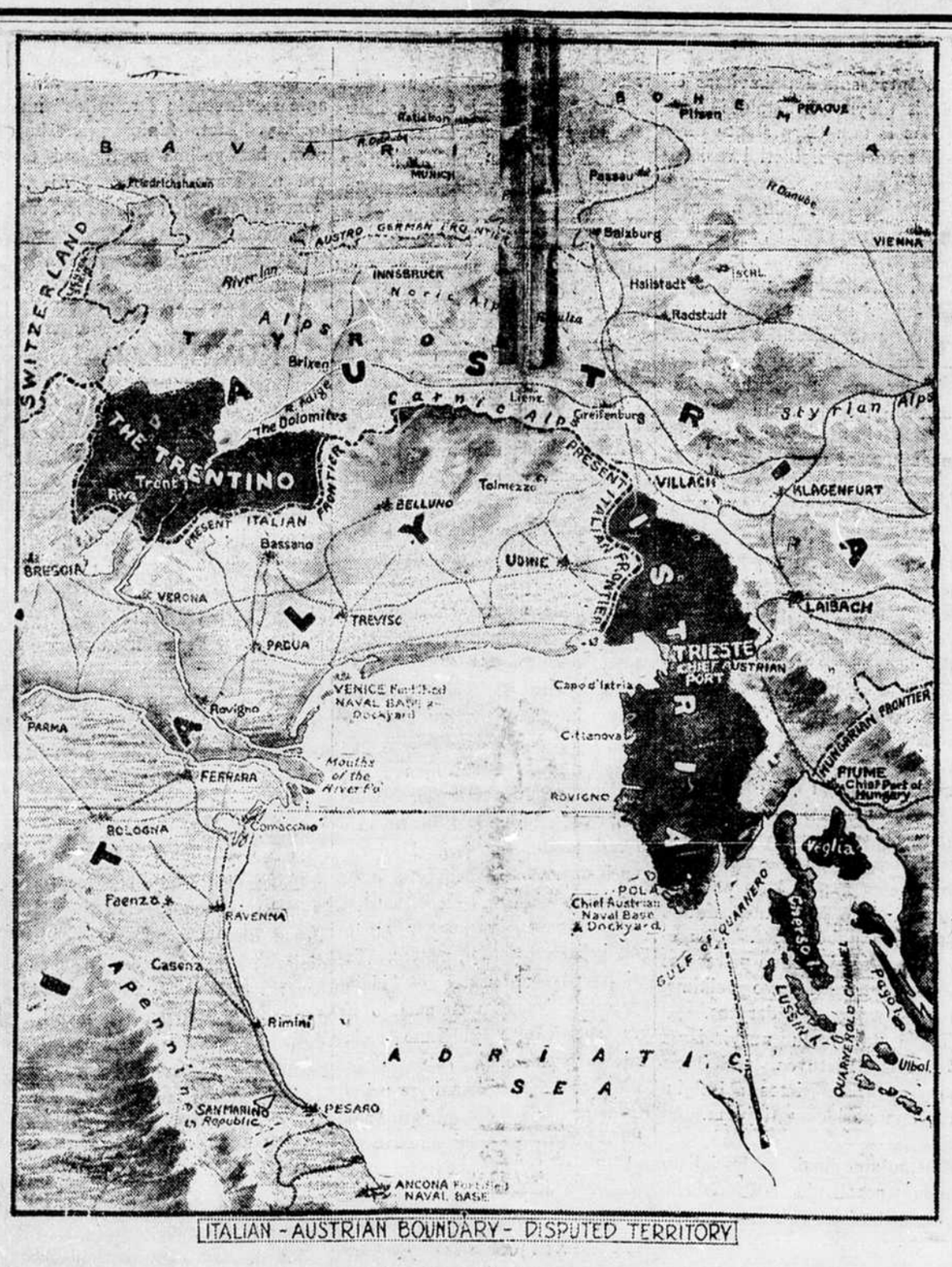

ITALIAN - AUSTRIAN BOUNDARY - DISPUTED TERRITORY

NAUJOS KARĖS ŽEMLAPIS.

Žemlapis parodo parubežius tarp Italijos ir Austrijos. Tamsios vietos—tai Trentino ir Triesto provincijos kurios priklauso Austrijai ir už kurias Italija kariauja. Balta vieta—Adriatiko jurės. Venecija angliškai vadinama Venice.

IŠ WATERBURY, CONN.

Lietuvių pasidarbavimas nukentėjusiems. Pirmiaus jau buvo rašyta "Lietuvoje" apie Waterburio lietuvių fėrus. Dabar galutinai užsibaigus fėrams ir suvedus jų apyskaitą, pasirodė, kad nuo sausio mėnesio iki dabartiniam laikui tapo surinkta nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje išviso $1,045.52. (Waterbury Republican, May 17, paduoda visą sumą $1,279.05). Iš minėtos sumos $1,700 rublių tapo išsiųsta į Vilnių nukentėjusiems nuo karės. Likusioji dalis paskirta į Liet. Autonomijos Fondą.

Daugiausia pinigų suteikė fėrai, kurie nusisekė svarbiausiai kelių ypatų pasidarbavimu. Reikia pastebėti, kad visa, kas čia minėta, nuveikta, ne visiems Waterburio lietuviams išvien dirbant. Tiesa, išpradžių buvo manoma išvien veikti, nes visos draugijos buvo susivienijusios kruvon dar 1913 metais. Susivienijant, buvo pabrėžta, kad visiems privalu laikytis bendrai, bet ta vienybė truko kaip muilo burbulas nuo praėjusių visuotinų Amerikos lietuvių seimų. Tuomet bažnytinės draugijos tuoj susišaukė atskyrą susirinkimą ir ėmė sau darbuotis, pritardamas Chicagos seimui. Kitų draugijų bažnytinės visai nekvietė.

SLA. 11 kp. rupestim tapo sutvertas iš 14 tautiškų draugijų "sąryšis." Prie taip susivienijusių draugijų priklauso daugumą gabesnių ir geriau susipratusių vietos lietuvių, todėl buvo galima iškalno matyt, kad darbas eis sparčiai ir bus išvengta nesusipratimų nešime pagelbos savo broliams Lietuvoje. Per pirmąjį susirinkimą, dar sausio mėnesyje, tapo išrinktas komitetas, ant kurio pečių gulė sunki darbo nasta. Komitetan inėjo: pirm. T. Matas, sekr.—K. Jakimavičią, iždininku—C. H. Kazemekas. Komitetas uoliai griebėsi darbo. Viso to darbo, taip sakant, viršune buvo surengtieji fėrai. Fėrų surengime pažymėtini sekantieji asmenįs: A. J. Povilaika, Vl. Karbauskas, J. Deliniks, J. Laskevičią, M. J. Miknaitienė, O. J. Bendlerienė, Olga Balunienė, Edvardas Kriščiunas ir K. Asiavičia. Tarp šių žmonių yra ir fėrų komitetas.

Atskaitos parodė sekantį rengimo komiteto narių pasidarbavimą: A. J. Povilaika daiktais ir pinigais surinko $200, Olga Baliunienė—apie $175. Tikietų ant leidžiamų daiktų laimėjimams daugiausi padavė ponia O. Laskevičienė—apie už $50, seserįs p-lės O. ir S. Petrauskaitės—po $30 ir Al. Kušliutė—už $25.

Preigtė, po fėrų ponių M. J. Miknaitienės, O. J. Bendlerienės ir O. J. Laskevičienės darbštumu ir kitų gerų moterų užuojauta bei dovanomis tapo suruošta puiki vakarienė, kurioje ir iš aplinkinių miestų lietuviai dalyvavo. Iš šio pokylio liko pelno suvirš $40. Paskutiniame draugijų susirinkime tapo nutarta suruošti "tag day" gegužio 31 d. (Decoration Day). Tam tikslui tapo išrinktas komitetas iš šių ypatų: M. J. Miknaitienė, O. V. Karbauskienė, V. Šalma, V. Jokubonis ir C. H. Kazemekas. Iš miesto valdžios leidimas jau gauta. Merginos-aukarinkės turės tam tyčia ženklą persijuosiusios per petį, ir bus išsiųstos į visas publiškas vietas, kaip mieste, taip ir užmiestyje. Manoma, kad ypač lietuviai bus duosniais ir parems šį darbą savo skatikais, nes nukentėjusiems nuo karės musų broliams eis surinktieji pinigai. Drauge su tuom bus parodyta, kad vietos lietuviai moka apvertinti ir paremti naudingus darbus, pradedamus musų visuomenėje.

Šį darbą pabaigęs, komitetas turi naują sumanymą užsibriežęs, butent: suruošti didelį lietuvių išvažiavimą į užmiestį.

Taipogi kai-kurios musų draugijos jau ruošiasi prie piknikų ir žada dalį pelno skirti nukentėjusiai Lietuvai. Linkėtina laimingo prižadų išpildymo.

Kalvietis.

Vakaras nukentėjusiems. Gegužio 20 d. vietinė Teat. Dr-ja "Aidas" vaidino penkių veiksmų gyvenimo vaizdelį "Žmogžudziai." Pertraukose buvo renkamos aukos nukentėjusiems nuo karės lietuviams. Aukų surinkta $19.00.

Buvęs.

Perkelta. "Lietuvos" 19-tame numeryje buvo pažymėta, jog "Lietuvių Tautiškojo Beno" dr-ja gavo pakvietimą iš Šv. Pranciškaus Dr-jos, Union City, Conn. dalyvauti tenykščiame gegužio 30 d. "Vainikų Dienos" apvaikščiojime. Toji šventė pasitaikė nedėlioje, bet valdžia perkelia tą šventę į panedėlį. Taigi, minėtasai benas trauks į Union City, Conn. ne gegužio 30 d., bet 31 d.

K.

IŠ DES MOINES, IA.

Iš lietuvių gyvenimo. Nelaimė. Darbai. Lietuvių čia gyvena nemažas burelis. Sugyvenama ramiai, ypač po tam, kai miestas "išsausinta" (įvesta blaivybė). Žinoma, ne be to, kad nepasitaikytų kokių nors šposų. Taip, vienas lietuvis nesenai už savo moters sumušimą gavo 30 dienų šaltojoje pasėdėti. Lietuviškų draugijų čia randasi 5, tarp jų ir SLA. 227 kuopa, sutverta 1909 m. Kuopa turi 10 narių, gyvuoja tačiaus silpnai. Priežastim yra darbštumo stoka. Kai-kurie nariai yra iki to apsileidę, kad kuopos sekretoriui reikia strytkariais važinėti pas juos, idant mokestis iškolektavus. Čia butų plati dirva darbščiam ir apsišvietusiam lietuviui. Daugelis musų žmonių yra dar mažai susipratę. Pavyzdžiui, bijomasi, nežinia kodėl, rašytis į SLA. nors kiekvienam iki šiolei gali but žinoma, kad tai yra didžiausia lietuvių organizacija, suteikianti nemažai pašelpos savo nariams ir jųjų šeimynoms, ištikus nelaimei. Laikas butų žmonėms suprasti SLA. svarbą ir naudą mums visiems.

Gegužio 18 d. Juozas Martinaitis likosi nugriuvusio ant jo geležies gabalo sunkiai sumankytas ir sulaužytas; geležis nulaužė abi rankas. Spėjama, kad vargu išgysiąs. Nelaimingasis yra vedęs.

Darbai pas mus nei kiek neina geryn. Anglių kasyklose dirbama nevienodai. Vienur dirbama po 4 dienas, kitur—po 3, 2 ir net 1 d. į savaitę. Su viršutiniais darbais visai šilpnai. Darbininkų be darbo yra nemažai. Pragyvenimas gi pabrango. Žmonės labai nušiskundžia ir laukia, kas bus toliaus. Priegto, jau 2 mėnesiai oras visai blogas: šalta ir lytinga. Sunku žmonėms.

F. Taraškus.

IŠ PITTSTON, PA.

Teisybės vardan. "Lieuvos" 20-tame numeryje patalpinta Prano Bataičio straipsnis iš Pittston, Pa. apie lietuvišką dieną, laikytą praeitų metų liepos 16 d. ir Pittstono bei Wilkes-Barre jaunuomenės bendromis jiegomis surengtą. Aš esu įgaliotas Scrantono, Pittstono, Wilkes-Barių ir Kingstono pavienių draugijų atstovų susirinkimo, laikyto liepos 16 d. (gegužio? *Red.*) š. m. Pittstone bažnytinėj svetainėje reikale rengiamos lietuviškos dienos, atsakyti į P. B. straipsnį, tilpusį "Lietuvos" šių metų 20 numeryj. Nebutų reikalo atsakinėti, kad nebutų šiais metais lietuviška diena rengiama; bet kad P. B. straipsniu nesuklaidinus visuomenės, teisybės vardan ir šių metų lietuviškos dienos labui atsiliepiu viešai, dalykų stovį paaiškindamas.

Kame gi dalykas?—Liepos 20 d. š. m. augščiaus išvardytų miestų pavienės draugijos rengia lietuvišką dieną. Visas dienos pelnas,—aiškiai pažymiu, ne dalis, bet *visas*,—nutarta yra paskirti nukentėjusiems Lietuvoj nuo karės. Perdaug P. B. juodai nupiešė šių metų lietuviškos dienos rengėjus. Toksai atsišaukimas gali suklaidinti visuomenę ir daug užkenkti Tėvynės labui. P. B. remiasi tuomi, kad buk pernai nepasiųsta paskirtam tikslui lietuviškos dienos pelnas,—taigi ir šiuos metus panašiai galį atsitikti. Teisybė, pernai buvo kilę nesusipratimų; dienos pelnas nebuvo iškarto pasiųstas vienuolynui, sulyg rengėjų nutarimo, tai yra trečia visos dienos pelno dalis, bet tas buvo padaryta vėliaus, apie ką gerai žinojo ir ponas Bataitis. Taigi kam gi savo straipsnyj prikaišinėti, kad kas buk iš tų pinigų turėjęs "good times" ir kam platinti visuomenės neužsitikėjimą rengiamaja diena?

Kodėl P. B. tylėjo per visus metus? Jei P. B. su jaunų vyrų draugija susipyko, tai da nebuvo užtektinos priežasties viešai žeminti lietuviškos dienos rengėjus ir paniekinančiai išsireikšti, kad "tokius dalykus negalima palikti jaunųjų vaikinų draugijų rankose." Tartum patsai butų koksai senis. Juk ir P. B. tiktai dar jaunutis. Ir jisai buvo, manding, vienas tų, kurie darbavosi tos dienos rengimui. Jeigu jauni nori darbuotis, kam jiems kelią užkirsti? Juo labjaus reikia iš to džiaugtis ir juos prie prakilnaus darbo skatinti. O ką P. B. rašo apie senesnes draugijas, kad jųjų pagelba yra reikalinga, tai ir be P. B. yra visiems žinoma, kad senesnius reikia pagerbti ir su jais pasitarti. Jei tųjų senųjų draugijų nariai mokėjo užauginti jaunesnius, kurie darbuojasi Tėvynės labui, tai jie, kaipo tėvai, džiaugiasi, matydami savo vaikus geru einant keliu. Taigi, P. B., daugiau artimo meilės, o mažiau privatiško piktumo reikia turėti.

Kun. J. Kasakaitis

Redakcijos prierašas. Gavome iš p. Bataičio laiškutį, kuriame jisai prašo šį atsakymą jojo užmetimui patalpinti. Ponas Bataitis sakosi susitaikęs su tais, kuriems jisai padarė užmetimą. Iš savo pusės, patartume korespondentams visuomet gerai apsvarstyti savo užmetimus pirm negu juos rašius laikraštin.

IŠ LIETUVOS.

VILNIUS.

Draugijos įgaliotinis P. Aleksiukas (gudas) suteikęs pranešimą apie nukentėjusias Gardino ir Suvalkų gub. vietas. Jėzno skyriui paskirta 500 rub. pašelpos.

— Be šaukiamųjų antrą kartą 1-sios rųšies apsauginių (ratnikų) Vilniuje paskelbta dar čechų ir slovakų mobilizacija (1915—1893 m.), kurie nesenai įsirašė Rusijos valdiniais.

— Paskirta pašelpos Liškuvos skyriui—300 r., Kaišedorių—200 r. ir Šventežerio—200 r.

— Vilniaus prekyba dėl karės meto didžiai susitrukdžiusui. Atsiliepia tat net ant prekių pirmosios reikmenės, kaip antai, duonos, cukraus, žibalo ir t.t. Pavyzdžiui, kas mėnuo Vilniui reikalinga 120 vagonų kvietinių miltų ir 240 vagonų rugienių. Tuo tarpu ateina tik pavieniai vagonai tų grudų. Kas mėnuo vėl reikia gauti po 60 vagonų cukraus, vasario gi mėnesį tegauta išviso nedaugiau 30 vagonų.

Truksta dėl prekių pervežimo dar ir vagonų. Viena anglių firma pareikalavo nuo lapkr. 1 d. ligi kovo 1 d. š. m. 3477 vagonų, gavo leidimą tik 564, ištikrųjų gi pasinaudoti tegavo 263 vagonus. Dėl to tat čia ir kįla produktų kainos ir neretai jų visai pribauda.

Iš Liet. Dr. nukentėjusiems dėl karės šelpti komiteto išstojo pirmininko padejėjas kun. Kukta, kurion vieton tapo išrinktas d-ras J. Basanavičius. Revizijos komisijon pasišalinusio kun. Kraujalio vieton inėjo J. Kubilius.

Persikėlusiai "Žiburio" progimnazijai dėl karės iš Mariampolės į Trakus leista J. E. Vilniaus Administratoriaus laikyti pridedamasias pamaldas lietuvių kalba.

— Mirė Žemaičių kapitulos prelatas kun. Romualdas Styravičius, susilaukęs gražaus amželio—74 metų.

— Vilniaus apygardos teismas nagrinėjo 4 bylas dėl degtinės dirbimo iš polituros. Vitkauskas nuteistas 2 mėn. kalėjimo ir 7201 rub. pabaudos, arba jei jos neužmokės, tai dar 1 met. kalėjimo. Frolovas—2 mėn. kalėjimą ir 650 rub., arba 6 mėn kalėjimo. Karolina Pugač—2 mėn. ir 651 rub., arba 6 mėn. kalėjimo. Gerba ir Petronėlė Vižalaitė—2 mėn. ir 325 rub. arba vieton jų 2 mėn. arešto.

ATSIŽYMĖJUSIEJI KARĖJ LIETUVIAI.

Lietuvis—Trijų Jurgių Kavalierius.

Rusų laikraštis "Vies. Mir." No. 13 padėjo fotografiją pasižymėjusiojo lietuvio J. Jako. Jakas buvo kartą sutrenktas galvon, bet nežiurint į tai pasiliko eilėse; po to naujam mušyj buvo sužeistas šrapnelės kulščin. J. Jakas pasižymėjo savo drąsumu daugelį kartų ir už tai gavo 4-jo, 3-jo ir 2-jo laipsnio šv. Jurgio kryžius, be to iš kareivių pakeltas aficierium (praporščiku).

Apsukrus Lietuvys Kareivis.

"Vil. Nov." paduoda aprašymą, kaip lietuvis kareivis Baliunas pačimė nelaisvėn 35 vokiečių kareivius ir 1 aficierių.

Kartą Biliunas, atsilikęs nuo savo kareivių, užėjo į vieną lietuvių kaimą, kur jam pasakė, kad jis iš čia nebeišeisiąs, nes aplinkui esą vokiečių kareiviai. Valstiečiai, norėdami jį išgelbėti, davė jam persivilkti drabužių ir paslėpė jo ginklus.

Į kaimą greit inėjo vokiečių burys iš 35 kareivių ir aficieriaus, kurie ėmė klausinėti apie rusus. Baliunas pasipiršo tuojau jiems viską paaiškinti ir pasakė, kad čia-pat miške pasislėpę daug rusų kariumenės, pataręs dėl visa ko persitaisyti valstiečių drabužiais ir atiduoti jiems paslėpti ginklus. Vokiečiai jo paklausė. Tada valstiečiai, apstoję vokiečius, paėmė juos nelaisvėn ir uždarė pavietin. Naktį gi Baliunas su pagelba atvykusių ó kazokų pristatė savo belaisvius štabui.

Atsižymėjusi Lietuvaitė.

Karės laukuose darbuojasi šalip kitų ir V. Dumos sutaisytos ligoninės. Viena tokia V. Dumos laikoma ligoninė veikia Galičijoje, kurioje darbuojasi ir keli lietuviai. Ligoninės vedėjai-darbininkai ne kartą yra parodę savo drąsą, ypač kada ligoninė buvo Tarnovo miestę, į kurį austrai šaudė sunkiosiomis armotomis. Jie, nesibijodami priešininko ugnies, drąsiai dirbo savo darbą, slaugydami ligonius ir sužeistuosius. Velykų pirmąją dieną V. Dumos ligoninės žmonėms buvo dalijamos garbės dovanos už drąsą—sidabro medaliai, šv. Jurgio juostele pajuosti. Iš lietuvių, tarnaujančių ligoninėje, garbės dovanų gavo: Petrapilės moterų medicinos instituto studentė, gailesting. sesuo Ona Jablonskytė, Kievo univ. medicinos fakulteto studentas P. Vasaris ir sanitaras Valentinavičius.

(Užbaiga ant 5-to pusl.)

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plačiosna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Laikraštininkų suvažiavimas. Lietuvių Spaudos Draugijos sekretorius V. K. Račkauskas oficialiai praneša, kad draugijos valdyba nutariusi laikyti penktąjį draugijos suvažiavimą šių metų birželio 11, 12 ir 13 d. Chicagoje, Illl. Iš Chicagos lietuvių laikraščių prie draugijos priklauso: "Lietuva," "Jaunoji Lietuva," "Laisvoji Mintis" ir "Katalikas." Draugijos sekretorius, pranešdamas apie draugijos valdybos nutarimą, podraug užsimena ir apie musų inteligentijos dalyvavimą suvažiavime, "idant bendromis spėkomis butų galima apsvarstyti ne tik laikraštijos, bet ir šiaip viešuosius musų visuomenės reikalus."

Be abejonės, inteligentijos dalyvavimas yra reikalingas suvažiavime nemažiau už pačių laikraštininkų dalyvavimą. Šiądien, išskiriant Lietuvių Spaudos Draugiją, pas mus nėra kitos įstaigos, kurioje viešieji lietuvių reikalai galima butų visai liuosai ir neprigulmingai apsvarstyti. Berods, vieną-antrą, turintį visuomeniską svarbą reikalą apsvarsto didžiosios organizacijos savo seimuose. Tačiaus tos organizacijos turi specialį, vieną tikslą kurioje nors srytyje, ir todėl įvairus viešieji reikalai svarstoma tiktai tiek, kiek jie susisiekia su pačios organizacijos reikalais. Galop, organizacijos, užverstos savais reikalais, mažai ką ir laiko teturi svarstymui reikalų, kurie pačiai organizacijai, kaipo tokiai, yra pašaliniai.

Laikraštininkų suvažiavimas kaip sykis yra proga plačiau aptarti musų viešuosius reikalus. Yra daug reikalų, kurie liečia vien musų spaudą. Sakysime, musų rašomosios kalbos sutvarkymas yra pirmoje vietoje spaudos reikalu, tačiaus tasai klausimas yra lygiai svarbus ir visai musų visuomenei. Musų rašomoje kalboje yra įsivyravusi neišpasakyta anarchija. Kas laikraštis,—net kas rašytojas,—tai sava kalba ir sava rašyba. Kiekvienas rašo taip, kaip jam išrodo geriau ir parankiau. Ne tai, kad paprastam skaitytojui, bet net ir patiems laikraštininkams sunku yra susigaudyti viešpataujančioje betvarkėje. Toksai dalykų stovis yra nenormalis ir nepakęstinas. Pirmesniuose laikraštininkų suvažiavimuose buvo bandyta sutvarkyti rašomosios kalbos reikalai. Buvo patarta sekti Lietuvos laikraščių kalbą ir rašybą. Tas patarimas vienok nieko nepagelbėjo ir pagelbėti negalėjo, nes ir pačioje Lietuvos laikraštijoje viešpatauja tokia pat, jei dar nedidesnė, betvarkė rašomosios kalbos atžvilgiu. Nesenai "Lietuvoje" tilpusiame straipsnyje buvo trumpai paduotas plianas musų rašomosios kalbos sutvarkymui. Tenai buvo patarta patiems Amerikos lietuviams priimti vienas ar kitas musų rašomosios kalbos formas, neatsižvelgiant į tai, ką išsiskirstę dabar musų kalbininkai sako. Sulyg to straipsnio, rašomoji kalba galima butų vėliaus permainyti, jeigu patįs kalbininkai galutinai tarp savęs susitars. Mums tasai patarimas išrodo geru. Suprantama, reikalinga butų nemažai darbo, bet pasekmės galėtų pilnai apmokėti visą padėtąjį darbą. Šio sumanymo męs tačiaus suvažiavimui neužmetame. Gali kas turi ką nors geresnio. Visgi pats rašomosios kalbos klausimas turėtų buti, musų nuomone, pakeltas suvažiavime. Tame klausime nemažai galėtų pasakyti ir musų inteligentija.

Dar nesenai visi musų laikraščiai karštai gvildenę vadinamąjį laikraščių švarumo klausimą. Klausimas irgi laikraštininkų suvažiavimuose jau svarstytas. Nežiurint to, tariamamjame klausime męs stovime ten pat, kur stovėjome prieš visus svarstymus. Klausimas gi svarbus ir svarstytinas, nes nuo jo priklauso visos laikraštijos autoritetas. Laikraščių straispniai gali buti gera medžiaga suvažiavimui.

Pastarųjų metų atsitikimai daug ką permainė musų gyvenime. Tos permainos palietė taip laikraštiją, taip viešąjį gyvenimą.

Ytin svarbus dabar aukų rinkimo klausimas. Pripažįstama, kad taip svarbiam tikslui aukos galėtų plaukti daug gausiau negu kad dabar plaukia. Niekas kitas tiek daug šiame klausime negali nuveikti, kaip kad laikraščiai. Bet turi buti nustatyta tvarka ir organizacija. Musų nuomone, šisai klausimas yra vienu svarbiausiųjų, ir suvažiavimui butinai privalu butų nepraeiti tylomis pro jįjį.

Nenorime užbėgti už akių suvažiavimo programo rengėjams. Čia pažymiame tiktai kai-kuriuos svarbesnius, musų nuomone, klausimus, kurių įdėjimas suvažiavimo dienotvarkin, suprantama, pilnai priklauso nuo dienotvarkio rengėjų.

Praeitais metais suvažiavimo visiškai nebuvo. Ir, abelnai, pačios draugijos gyvavime galėjo buti daugiau veiklumo ir gyvumo. Linkėtina, kad šisai suvažiavmas Liet. Spaudos Dr-jai priduotų taip labai reikalingo veiklumo. Ypač linkėtina, kad laikraštininkų suvažiavimas butų ne vien formališku atstovų susirinkimu, bet gyvųjų musų reikalų aptarimu, kurio balsas butų svarbus taip patiems musų laikraštininkams, taip plačiajai visuomenei. To gi atsieksime, jeigu suvažiavime ims dalyvumą ne tiktai laikraštininkai, bet ir musų visuomenė, per savo inteligentiją reprezentuota suvažiavime. Tegul laikraščiai ir visuomenė buva surišta artimais ryšiais. Tuomet galima butų daug kas gero ir reikalingo musų gyveniman įvykdinti. Ryšius tarp laikraštijos ir visuomenės geriausiai galime palaikyti per šitos suvažiavimus.

Tegul šisai suvažiavimas buva tokiu laikraštininkų ir visuomenės susiėjimu!

Blaivybė Lietuvoje. Kuomet Rusijos valdžia uždraudė svaiginančių gėrimų vartojimą Rusijos rubežiuose, taigi ir Didžiojoje Lietuvoje, šisai atsitikimas buvo plačiai pažymėtas ir apkalbėtas viso pasaulio spaudoje. Visur vienaip atsinešta į uždraudimą; jisai pagirta ir pripažinta turėsiančiu didelę svarbą Rusijos gyvenimo permainyme geron pusėn.

Anuomet pačiu uždraudimo metu, buvo vienur-kitur pažymėta, kad Rusijos valdžia, visai išmesdama laukan degtinę, užsidėjo sau didelį darbą, be kurio atlikimo apie gerus svaigalų uždraudimo vaisius negalima manyti.

Tuo darbu buvo tinkamas ir užtektinas žmonių aprupinimas įvairiomis pramogomis, kuriomis žmonės galėtų blaiviai, naudingai ir smagiai praleisti liuosąjį savo laiką. Degtinės išrovimas Rusijos valstiečio gyvenime padarė tuštumą, kuri turėjo buti vienokiu ar kitokiu budu užpildyta. Jeigu valdžia nepasirupintų tą padaryti, tai patįs žmonės, be abejonės, pasidariusias spragas užkimštų taip, kaip rastų jiems prieinamiausiai ir parankiausiai.

Rusijos valdžia, berods, ir pati buvo supratusi tai ir yra bepradėjusi rupintis blaivių ir naudingų pramogų suteikimu žmonėms. Valdžia pradėjo rupintis arbatinių, knygynų, skaityklų ir liaudies namų steigimu. Tačiaus tas rupinimasis buvo labai lėtas ir toli-gražu ne taip platus, kaip tai reikalinga buvo.

Tokiu budu faktiškai liaudis buvo palikta pati savim pasirupinti. Tas apsireiškė pirmiausiai tuom, kad, nežiurint drausmės, slaptas girtuokliavimas pradėjo neišpasakytai platintis. Valdžia bando priešintis tam apsireiškimui, bet slaptas svaigalų išdirbimas ir vartojimas, ažuot mažinęsis, eina vis didyn.

Rusų dienraštyje "Rieč" rašoma, kad, sulyg valdiškų žinių, praeitų 1914 metų antroje pusėje užtikta Vilniaus gubernijoje 58 slaptos svaigalų dirbimo vietos. Gi ištisais 1913 metais visoje Vilniaus gubernijoje užeita tiktai 14 tokių dirbtuvių. Tas parodo, kaip platinasi slaptasai alkoholizmas. Nežiurint uolaus persekiojimo iš rusų valdžios pusės, slaptas smuklininkavimas einąs vis didyn. Svaigalų išdirbinėjimas iš tam tikrų slaptų dirbtuvių pradedąs išsilieti į atskiras ukininkų sodybas. Žmonės pradedą išdirbinėti svaigalus pas save namie. Prie tokių aplinkybių svaigalų išdirbinėjimas virstąs paprastu, kasdieniniu namų apsireiškimu ir netenkąs prasižengimo, blogumo reikšmės. Žmonės svaigalus išdirbinėja kaip ir iš ko įmanydami. Suprantama, kad išdirbamieji tokiu budu svaigalai yra dažnai netikę ir sveikatai kenksmingesni negu pirmiaus žinovų pagamintieji. Todėl žmonių sveikatos atžvilgiu dabartinis dalykų stovis galima butų pavadinti net blogesniu negu pirmesnis viešas svaigalų vartojimas.

Drauge su atsinaujinimu svaigalų vartojimo, nors ir slapto, prasižengimų skaitlius, blaivybės įvedimo pradžioje buvęs labai mažu, palengva grįžta vėl prie to, kokiu buvo prieš karę.

Dėlei karės ir surištų su ja drausmių, taipogi dėlei priprastųjų rusų valdžiai persekiojimų, įvairios apšvietos draugijos, sulyg minėtojo rusų laikraščio tvirtinimo, eina mažyn kaip pačiame Vilniuje, taip Vilniaus, Kauno ir Gardino gubernijose. Daugelis tokių draugijų buvo priverstos pačios pertraukti savo veikimą, kitos gi valdžios uždarytos.

Tokiu tai budu nušviečiama dabartinis Lietuvos padėjimas blaivybės ir apšvietos atžvilgiu. Negalima pasidžiaugti juom.

Užsipuldinėjimai. Socialistų spauda nepaliauja užsipuldinėti ant tautiškosios sriovės. Neskaitant nuolatinio ir kartais labai negražaus ir nešvaraus pašiepimo, atskyrų asmenų vardų viešo valkiojimo ir dergimo, socialistiškoje musų spaudoje be paliovos matoma straipsnių, kuriuose tų laikraščių bendradarbiai miklina savo plunknas užsipuldinėjimuose ant tautiškos sriovės. Dažnai pripasakojama didžiausių nesąmonių. Tie ponai raštininkai stengiasi kritikuoti tautininkų nuomones, kurias jų pačių vaidentuvė sutveria. Viena iš dažniausiai girdimų dainų, tai tautininkų "bernavimas carui." Kiek musų tautininkai bernauja carui, nei vienam iš tų ponų raštininkų iki šolei nepasisekė prirodyti. Kaip tautininkai atsineša į Rusiją—pačioje tautiškoje spaudoje buvo nevieną kartą aiškinta, ir iš tų aiškinimų galima buvo matyt, kiek tautininkai "bernauja carui." Tačiaus nežiurint paskelbtųjų aiškinimų, tie prikaišiojimai toliaus tęsiasi.

Ką galima į tai atsakyti? Jeigu žmogus neklauso, ką sako kitas, tai sunku jį pertikrinti.

Į įvairius kitus užsipuldinėjimus irgi atsakinėta, bet pasekmė ta pati: užsipuldinėjimai kaip pylėsi, taip ir toliaus pilasi.

Tautininkams tačiaus į tai nėra ko paisyti. Juk tie ponai vien užsipuldinėjimais ir gyvena. Atimk iš jų užsipuldinėjimus, ir jie neturės ką veikti. Kiekvienas darbas, koksai jisai nebutų, jeigu nėra socialistų valdomas ir vedamas, sutinka iš jųjų pasipriešinimą. Ištikrųjų šiądien socialistiškoji musų spauda ne tiek už socializmo idėjas, kiek už musų visuomenės užviešpatavimą kariauja. Musų socialistų spauda savo didumoje taip toli nuo socializmo idėjos stovi, kaip ir ne-socialistai.

Idėjos propagandavimas pamainytą barnais ir peštynėmis už šeimyninkavimą.

Nenorime įtarti, bet nuolatinis šaukimas "daugiau skaitytojų" daro toli-gražu ne idėjos įspudį. Tai yra biznieriaus, bet ne idėjos šauksmas. Galima atsakyti, kad, norint platinti kokią nors idėją, reikalinga turėti klausytojų, taigi skaitytojų. Taip, bet ar daugelyje musų vadinamų socialistiškų laikraščių rasi to idėjos mokinimo, kurisai yra pirma idėjos žmogaus užduotis? Atmetus žinias, straipsniuts, kokių pilna ir nesocialistiškoje spaudoje, atmetus visus barnius, užsipuldinėjimus ir negražius, saliuninius juokus, taikinamus skaitytojo skoniui, kas liks daugumoje socialistiškų laikraščių? Nieko arba beveik tiek. Kur tiesioginis tikslas?

Socializmas yra pamainytas fanatizmo platinimu. Jeigu kam tenka susidurti su eiliniais socialistiškų lakraščių skaitytojais, tas galėjo pamatyti, ką reiškia tų laikraščių darbas. Skaitytojui įkalta nuomonė, kad jisai esąs socialistas, susipratėlis, apšviestas, o visi kiti yra tamsuoliai, niekam netikę, kvailiai, nesusipratėliai. Skaitytojas yra įpratinamas žeminti, neapkęsti tuos, kurie yra ne-socialistai. Su tokiais įvyrais sunku yra susikalbėti. O, teisybę pasakius, tam "susipratėliui" dar reikėtų sėstis šale savo "priešo" "tamsuolio" ir pasimokinti skaitymo ir rašto.

Socializmo dvasia yra pamainyta biznierišku pavydu. Nesenai viename socialistiškų musų laikraščių ("Laisvėje") tilpo "paraginimas" So. Omahos "draugams" "nesnausti." Mat buvo pastebėta, kad "Lietuvoje" telpa daug korespondencijų iš tos kolionijos. Tuojaus tariamam socialistiškam laikraščiui pavydu pasidarė, kad ne jame, bet "Lietuvoje" telpa tos korespondencijos. Taigi "draugai, nesnauskite." Nesmagu apie tai kalbėti, bet juk čia apsireiškia toksai šiaurumas, toksai menko biznieriaus pavydumas, dengiamas "principo" vardu, kad sunku susilaikyti nenurodžius į jį. Išmintingas biznierius taip nedarytų, o čia juk žmonės, veikią "idėjos vardu." Taip žmonės, švariais ir teisingais keliais einantieji, nedaro. Tasai pavydas apreiškia šių "idėjos apaštalų" dvasios menkumą, o jie yra socialistiško judėjimo vadovais tarp musų.

Visi toki apsireiškimai yra nekulturingumo ženklais. Jeigu vadai yra nekulturingais, tai nei savo pasekėjų jie negali padaryti kulturingais, tobulesniais. Kulturis visuomenės stovis kįla, raunant lauk nekulturingasias ypatybes. Taigi savo pagerinimui, savo kulturos stovio pakėlimui visuomenė yra priversta kariauti su nekulturingais apsireiškimais ir žmonėmis, nors tie ir kaž-kokia skraiste dengtųsi.

Kova prieš kapitalizmą pavirto pas mus į atskyrų, geriau pasiturinčių lietuvių bombardavimą. Užtenka atsiminti tuos visus atakus, kuriuos socialistiški laikraščiai varo. Tai nėra kova prieš kapitalizmą. Atpenč, tai yra kartus tokios kovos pajuokimas.

Kova už socializmą išmainyta į kovą prieš kunigus ir kunigų gaspadines. Tikybą socializmas palieka nuošalėje. Pas mus varoma kova prieš tikybą, o dar labjaus prieš kunigų gaspadines.

Amerikos lietuviams toji "kova," kurią varo dauguma musų socialistų, vargu gali buti sveika. Pirmutinis tikslas, kurisai stovi prieš mus, yra visiems išmokti skaityti ir rašyti, geriaus pažinti šią šalį, gyvenimo sąlygas, kad kiekvieno lietuvio gerbuvis padidėtų. Ažuot ėdę vienas kitą, jeigu tie, kurie išgali, išmokintų savo brolius žmoniškai gyventi, tuomet butų atlikta tikrai naudingas, pozityvis darbas. Pirmoji Amerikos lietuvių užduotis yra savo akių pratrinimas ir išėjimas iš nesveikiausių, blogiausių gyvenimo vietų. Dauguma musų taip sunkiai dirba ir taip blogose sąlygose gyvena, nes nemato kito kelio. To kelio parodymas yra pirmoji musų užduotis. Kitų tautybių žmonės gyvena daug geriau už mus. Kodėl? Juk ir jie gyvena toje pačioj kapitalizmo gadynėje. Bet jie yra augščiaus už mus pakilę kulturoje ir todėl eina kitokiu negu męs keliu. Kad lietuvis nebutų šioje šalyje visų pastumdėliu; kad jisai galėtų taip pat žmoniškai gyventi, kaip ir kiti; kad męs lietuviai butum gerbiami kaip ir vokečiai, airiai ir kiti; kad tarp lietuvių nebutų 55 nuošimčių beraščių; kad musų kudikių mirtingumo nuošimtis nebutų vienas augščiausių; kad kiekvienas lietuvis galėtų švariai ir gražiai gyventi—štai užduotis, kuri guli prieš daugiau susipratusius Amerikos lietuvius, kurie nori visuomenei naudą nešti. Platį lietuvių kulturinimo dirva guli prieš norinčiuosius veikti. Čia, o ne triukšminguose šauksmuose apie socializmą, guli tikrasai lietuvių kelias prie geresnio rytojaus, prie laimės. Ne tarpsaviniais užsipuldinėjimais, bet rimtu darbu galima pasukti lietuvius ton pusėn. O vien toje pusėje guli musų visų palaima.

"Lietuvių Draugija" siunčia atstovą Amerikon. "Liet. Žinios" praneša, kad "Lietuvių Draugija Nukentėjusiems dėl Karės Šelpti" siunčia Amerikon savo atstovu p. St. Šimkų. Smulkesnių žinių apie šį "Lietuvių Draugijos" nutarimą "Liet. Žinių' pranešime nėra, bet galima spėti, kad tai yra p. Stasys Šimkus, gerai žinomas Lietuvoje muzikas ir kompozitorius, kurio veikalus nekartą tenka mums visiems girdėti ir čia musų vakaruose.

D. Sargunas.

KOMENTARAI.

Pagal Dr. Gaigalaičio tvirtinimus, Prusų lietuviai negeidžia susidėti politiškon vienutėn su Didž. Lietuvos gyventojais. Jie geresnės valdžios už prusiškai-vokiską nenori, jie gyveną laimingai ir ekonomiškuoju atžvilgiu esą užganėdinti savo padėjimu. Jie esą beveik svetimi Didž. Lietuvos gyventojams. Prusų Lietuva esanti iš didžiausios dalies vokiečių apgyventa ir vien tik Klaipėdos bei Šilokarčiamos apskričiai esą pusiau lietuvių apgyventi. Lietuviai Prusuose skiriąsi nuo savo viengenčių Didž. Lietuvoj savo tikyba, kultura, papročiais ir t.t. ir t.t

Dabar pasižiurėkim į visą etnografiškos Lietuvos padėjimą, ekonomišką gyvenimą ir idealus. Apie Prusų Lietuvos ir Didž. Liet. sudėjimą į vieną politišką vienutę po Rusijos globa, devyni mėnesiai atgal negalima buvo nei sapnuoti, ir vien iš tos priežasties negalėjo tautiški darbininkai visuomenę prie tokių ideališkai tautiškų siekių prirengti. Juk *įkvėptais pranašais* žmonių ant svieto nėra ir nebuvo, nors mums ir kai-kurie raštai įkalbinėja, kad tokių pranašų buta tarpe senovės žydų.

Bet tas dar nereiškia, kad dabar tokis lietuvių susivienijimas į vieną politišką kuną nėra galimas. Tas yra *labai* galimas, bet vien tik tada, kada Rusija išeitų pergalėtoja iš šitos karės. O, kaslink manęs, tai aš į galutinį sumušimą vokiečių šitoje karėj neabejoju.

Dr. Gaigalaitis mano, kad, Vokietijai pergalėjus Rusiją, galima butų sutverti autonomišką Lietuvą, į kurią ineitų podraug Latvija su Igaunija.

Manytina, kad vokiečiams pergalėjus rusus, pergalėtojai pirmiausiai pasirupintų išpirkti iš nusigyvenusių Lietuvos dvarininkų visas nuosavybes. Dvarai pereitų į vokiečių rankas. Lietuvą užplauktu vokiški pirkliai ir fabrikantai ir įsigyvenę paimtų viską į savo rankas.

Sakoma vėla, kad Prusų lietuviai ekonomiškai gerai stovį. Bet męs žinome, kad priaugančios gentkartės Prusų Lietuva negali išmaitinti ir dauguma yra priversta keliauti į Berliną ir vakarinę Vokietiją uždarbiauti ir vergauja vokiečių fabrikuose. Jeigu dabar Prusų Lietuva bus sujungta su Didž. Lietuva, pirmutiniosios gyventojai pamatys, kad Rusijoj, ypatingai Siberijoj, yra pakaktinai žemės, kur žmonės gali apsigyventi ir ekonomiškai laisvai gyventi.

Prusų Lietuva nėra "iš didžiosios dalies vokiečių apgyventa," kaip Dr. Gaigalaitis tvirtina. Vargiai tikrų vokiečių—iš etnografiško atžvilgio—bus daugiau kaip 2 nuošimčiu. Tiesa, liaudis yra jau žymiai užmiršusi savo tėvų ir prabočių kalbą, ir labai gali but, kad nedaugiau kaip 20-tas nuošimtis tegali lietuviškai kalbėti. Dauguma lietuvių mano, kad lietuvių Prusuose nėra daugiau kaip kokis šimtas tukstančių ir jie gyvena tik apie keletą mylių nuo rusiškos (Didž.) Lietuvos sienos. Bet ištikro jų yra kokis milionas, jeigu ne daugiaus. Lietuviai—žinoma, didžiausioje dalyje suvokietėję—gyvena sekančiuose apskričiuose: Klaipėdos, Šilokarčiamos, Tilžės, Pakalnės, Ragainės, Stalupėnų, Gumbinės, Įsručio, Augerburgo, Goldapės, Darkiemio, Teplievos, Labguvos Vėliavos, Tišausen, Karaliaučiaus, net Elburgos ir Diršavos.

Jie yra, rods, užmiršę savo prabočių kalbą, bet jų pravardės baigiasi skiemenimis: eit, at, ath, is, ies, us, as. Matyt, kad jų lietuviškų pravardžių gadynių silabos yra sukirstos, kas parodo, kad jie yra buvę iš senovės lietuviais, senprusiais.

Paėmus Prusų Lietuvą ir ją sujungus su Rusijos Lietuva į vieną politišką vienutę po Rusijos imperijos protekcija ir Prusų Lietuvos gyventojams vokiškoj kalboj rašytoms brošiuriomis paaiškinus, kad jie visai nėra vokiečiais, bet lietuviais, senprusiais, ir kad jie neturi jokio giminingumo, iš tautiško atžvilgio, su vokiečiais—nenoriu but pranašu—pasirodytų stebuklas. Iš vokiškų patriotų jie pavirstų į lietuvius.

Rusija ir Siberija nėra tokiame stovyje, kaip kad buvo 15 metų atgal. Liberalizmas ir tautų užkentimas didinasi, o už 20 metų, kada šiądieninė moksleivių gentkartė užims valdiškas vietas, įvyks didesnė laisvė. Mokslas ir technika pakilo tarpe jos gyventojų, taigi ir tarp lietuvių, kurie turės tada autonomiją.

* *

Vokiečiai—apie tai jau jokis žmogus, savo protu gyvenąs, neabejos—nuskandindami Lusitaniją, pasirodė 20 amžiaus hunais. Kaip tik parėjo į Berlin'ą žinia apie tai, jos gyventojai nežinojo iš džiaugsmo ką daryti. Šimtus, gal tukstančius, pasveikinimo telegramų jų admirolas Tirpitz apturėjo. Tas visai aiškiai parodo vokiečių nuožmumą. Tik politikoj apsukresni diplomatai ir laikraščiai nuduoda, kad jie šitą atsitikimą apgaili, nes supranta, kad džiaugsmo rodymu jie užsitraukia viso pasaulio paniekinimą ir pasibjaurėjimą. Grafas Bernstorff, Vokietijos ambasadorius Washingtone, bandė net šiokiu tokiu budu užginti, kad Lusitania likosi vokiečių povandeninių laivų nuskandinta. Bandė tvirtinti, kad nėra jokių bešalinių darodymų, kad tą darbelį atlikęs vokiečių povandeninis laivas.

Bet toki užsigynimai vien parodo, kad vokiečiai—bent apšvietoji jų dalis—patįs mato, kad jie prasikaltę prieš civilizacijos ir žmoniškumo principus.

Vokiečių laikraščiai bando teisintis, sakydami, kad sunaikinimas Lusitanijos yra išteisintinas, nes ji turėjusi karės reikalams amunicijos ir net keletą armotų ant jos dėnio, buvo net paversta į laikinį skraiduolį. Tų prirodinėjimų silpnumas buvo priparodytas.

* *

Vokiečiai socialistai pradeda išpalengvo vis daugiau kalbėti apie karės užbaigimą. Turbut jie mato, kad Vokietija vis galų gale pralošti šitoj karėj turės. Jų politiškai-ekonomiški profesoriai pradeda kalbėti apie Suvienytas Valstijas Europoje, sakydami, kad Europai reikią rengtis į karę su geltonveidžiais. Tartum kitos valstijos apie tai nieko nežinotų ir nemanytų. Pirmiausiai reikės vokiečiams atsilyginti už visas skriaudas, žmonijai suteiktas. Tiktai tuomet jie galės buti priimti į žmonijos tarpą, kaipo užsitikėjimo verta tauta.

IŠEIVIAMS ŽINOTINA.

Rusų laikraštyj Rieč pranešama apie sekantį rusų valdžios įstatymą, kuris palyti visus išeivius iš Rusijos (taigi ir iš Lietuvos), gyvenančius užrubežiuose:

Tie Rusijos pavaldiniai, kurie gyvena užrubežiuose ir negali pributi Rusijon, kad atitarnauti kariumenėj, bus paliuosuoti nuo bausmės, jeigu jie pastos į francuzų, angių, belgų, serbų arba montenegrų armijas ir pristatys vėliaus tam tikrus apie tai paliudijimus. Šis įstatymas palieti tik tuos jaunus vyrus kuriems išpuola stoti į liosus 1914, 1915 ir 1916 metais. Šis naujas įstatymas šiaip skamba:

1) Paliuosuot nuo atsakomybės už nestojimą atlikti kariską priedermę tuos esančius užrubežiuose rusiškus pavaldinius—nuo jokus, šaukiamus 1914, 1915 ir 1916 metais, kurie, pastoję į eiles francuziškos, angliškos, belgiškos serbiškos ir montenegriškos armijų, pristatys apie tai tam tikrus paliudijimus, išduotus jiems svetimtautiškos kariškos vyriausybės ir paliudytus rusiškuose dipliomatiškuose ar konsuliškuose ofisuose;

2) Karei pasibaigus, pašaukti tokius jaunus vyrus atlikimui kariškos priedermės sulyg abelnų padavadijimų, ir

3) Suteikti teisę kariškam ministeriui, susižinojus jam su vidaus dalykų ministerija, priskaityt šioms ypatoms (atsitikimuose, kuriuos verta priimti atydon) išbutą svetimtautiškose armijose laiką prie to laiko, kurį jie abelnai, sulyg įstatymų, turėtų atitarnauti.

Šitokius paliudijimus, išduotus svetimtautiškos kariškos vyriausybės ir užtvirtintus pas rusiškus konsulius, vėliaus reikia pristatyti į rekrutavimo komisijas tose vietose, kur reikėtų stoti į liosus, jeigu toks "naujokas" butų užrubežin neišvažiavęs.

KAIP IŠRODYS ŽEMĖS ŽEMLAPIS PO KAREI.

Daug jau buvo spėjimų apie žemlapio persikeitimus po karei. Vokiški pranašai, tikinti, kad Vokietija laimės, paprastai labai išplatina Vokietiją, o jų priešai ją sumažina. Bet žinoma, visi tie pranašavimai gali neišsipildyti, nes, kaip iki šiol, niekas negali dar įspėti, kuri pusė karę laimės.

Dabar itališkam laikraštyj La Barola pasirodė raštas buvusio atstovo Italijos kariumenės štabo Giuseppe Corte, gerai pažįstančio kariumenes visų karę vedančių Europos tautų. Corte mano kad Vokietija ir Austrija turi karę pralošti, todėl ir žemlapis turės jų lėšomis persikeisti. Jo nuomone, Italija ir Rumanija įsikiš karėn vėliausiai pabaigoj gegužio mėnesio (Italija jau įsikišo). Jo nuomone, karei pasibaigus, įvyks šitokios permainos Europoj:

Belgija pasiliks neprigulminga viešpatyste, kaip buvo prieš karę. Francuzija atgaus nužudytas 1871 metuose provincijas Alzatiją ir Lotaringiją. Italija gaus Tridentą, Triestą, Fiume apskričius ir didesnę dalį Dalmatijos. Albanija liks neprigulminga, bet po Italijos globa. Rumanija gaus Transylvaniją. Serbija gaus Bosniją ir Slavoniją, Montenegro—Hercegoviną, Bulgarija atgaus Adrianopolio apskritį. Bus sutverta neprigulminga Lenkija. Turkija bus visai Azijon išstumta, o dabartinė jos sostinė Konstantinopolis taps laisvas atviras miestas; Dardanelių ir Bosforo tvirtovės bus panaikintos. Miestą valdys tarptautiška komisija po priežiura Anglijos, Francuzijos, Rusijos ir Italijos. Vokiečų apgyventos Austrijos provincijos, taipgi Čechija ir Moravija busiančios priskirtos prie Vokietijos kaipo suvienytos valstijos (to, turbut, labjausia nenorės čechai ir moravai). Vokiškos kolionijos bus padalintos tarp Anglijos, Francuzijos ir Portugalijos, karę pasibaigsianti lapkričio mėnesyj 1915 metuose.

Taip perkeičia Europos žemlapį itališkas pranašas. Bet toks padalinimas, turbut, daugelio neužganėdįs. Neužganėdinta bus: pirmiausia Austrija, nuo kurios daugiausia atimama. Neužganėdintos bus slaviškos tautos čechai ir moravai (jie yra tie pats čechai), kuriuos žemlapio taisytojas priskiria prie Vokietijos. Neužganėdintos bus ir dalintojo užmirštos tautos, kurios po karei tikisi šiokias-tokias dovanas. Grekija, nors iki šiol karėn neįsikišo, bet ji tikisi po karei gauti grekų apgyventas Turkijos salas ir grekų apgyventus Mažosios Azijos pakrantes. Pranašas niekuom neužsipelniusiai Portugalijai, nemokančiai savo kolionijas valdyti, siulo dalį vokiškų kolionijų, o mokančiai kolionijas valdyti Hollandijai nieko neduoda.

KAIP SURASTI, KUR YRA NELAISVĖN PAKLIUVĘ.

Lygiai Prusų lietuvių, kaip ir Didėsės Lietuvos lietuvių daug kareivių nelaisvėn pakliuvo, išgabenta iš tėvynės ir (nemažai lietuvių ir nekareivių, o giminės su tais norėtų susinešti, bet nežino, kur juos galima rasti. Norinti nelaisvėj esančius ar tai kareivius, ar taip išgabentus surasti, turi paduoti jų vardą, pravardę, vietą, kur jie nelaisvėn pakliuvo arba kur tapo sužeisti, kur ir kada jie prapuolę, jeigu tikros žinios nėra, ar jie nelaisvėj ir kreiptis sekančiais antrašais: Comité International de la Croix Rouge, bureau de renseignements pour les prisonniers de guerre. Geneve, rue de l'Athena 3. Šitas biuras jieško nelaisvių visuose kraštuose.

Galima kreiptis į atskirus kraštus, jeigu tikrai žinoma, kad ten nelaisvėn yra jieškomas. Tokiu budu greičiau esantį nelaisvėj galima surasti, nes kiekviename krašte yra jieškančios nelaisvių įstaigos, į kurias reika kreiptis.

Belgijoj: Brüssel-Büro des Roten Kreuzes ueber Kriegsgefangene im Ausland.

Vokietijoj: Berlin N. W. Dorotheenstrasse 48. Zentralnachweisebüro des Kriegsminternn; Berlin W. 10. Natthaikirchstrasse 9. Zentralnachweisebüro des Marinamtes; Berlin S. W. 11. Abgeordnetenhaus: Zentralkomitee der deutschen Vereine vom Roten Kreuz, Abteilung Gefangenenfürsorge.

Francuzijoj: Paris. Ministére des Affaires strangeres: Service des prisonniers de guerre: Paris. Ministére de la guerre: Bureau de renseignements sur les prisonniers de guerre: Paris. 63 Avenue des Champs Elysees: Agenec des prisonniers de guerre. Croix Rouge française.

Anglijoj: 49 Wellington str. Strand: The Prisoners of War Information Bureau; Gibraltar. Commander Prisoners of War.

Austrijoj: Wien VI. Dreihufeisengasse 4: Ausknuftsbüro des Roten Kreuzes; Wien. Jasomirgottstrasse 6. Kriegsgefangenenbüro von Roten Kreuz; Budapest IV. Vaczy Utcza 38. Auskunfbüro des Roten Kreuzes.

Rusijoj: Kopenhagen Christian IX Gade 5. Rotes Kreuz, Agentur fuer Kriegsgefangene; Petrograd. Societe de la Croix Rouge russe. Bureau Central de renseignaments sur les prisonniers de guerre.

Į visas tas įstaigas, žinoma, lietuviškai rašyti negalima, nes ten lietuviškos kalbos nesupras, reikia rašyti angliškai arba francuziškai; galima rašyti ir vokiškai. Bet visoms įstaigoms reikia priduoti pakankančios informacijos apie nelaisvį, kad jį surasti, nes nelaisvių yra daug, ir jie ne vienoj vietoj yra.

Iš Lietuvos.

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

AUGUSTAVAS, Suvalkų Gub.

Lenkiškas laikraštis "Dziennik Związkowy" patalpino sekančias žinias nuo Augustavo, kurios patvirtina kaltinimus vokiečių už jų žiaurumus. Autorius pranešime sako:

"Nėsant namieje savininko esančios girioj tikės St. Sędziak, pas jį atėjo 12 vokiečių kareivių. Namieje buvo Sędziako moteris ir 13 metų duktė. Vokiečiai moterį išvijo, o mergaitę pasiliko ir vienas po kitam sugėdino, o paskui, perdurę durtuvu, kuną išmetė po kojų prie durių vaitojančios motinos. Kadangi motina neiškentė nepasakius ką ten kareiviui, tas drožė jai su karabino kulbe taip krutinėn, kad toji, apsiliejus krauju, puolė ant žemės. Po kokiam laikui sugrįžo namon Sędziak. Tuoj prie jo puolė vokiški kareiviai ir pradėjo jį kankinti, kad išgavus žinias, kur yra rusai ir kiek jų yra. Kadangi senis ar nežinojo, ar nenorėjo pasakyti, vokiečiai jį nuogą išrėdė, sumušė ir durtuvų peiliais supjaustė nugarą, ir į žaizdas pripylė druskos, ir taip jį paliko, nes apalpęs senis nieko negalėjo pasakyti. Jį išgelbėjėjo, radęs, kaimynas Žesnia ir abudu su pačia atgabeno prie Augustavo kanalo, kur patiko rusų patrolę, kuri nelaimingus žmones paėmė ir nugabeno į rusų karišką lazaretą.

DĖKINGI PRUSŲ LIETUVIAI

Nors karės sunaikinti lietuviai ir patįs savo reikalams neturi užtektinai aukų, tačiaus jie nepamiršta ir savo nelaimingų brolių, prusų lietuvių, kuriuos karės likimas išvarė net į Rusijos gilumą.

Lietuviai mielai dalijasi su jais paskutinėmis kapeikomis. Keletas draugijų suteikia jiems pagelbą. "Lietuvių Draugija nuo karės nukentėjusiems šelpti" šelpia taipgi ir brolius prusus lietuvius, patekusius iš Prusų Lietuvos rusų nelaisvėn. Vilniaus laikraštis "Aušra" talpina du laišku, gautus nuo prusų lietuvių:

Prusų Lietuvių Laiškai.

I.

Miela Lietuvių Draugystė! Širdingai ačiu Jums už tą gerą, kurį patyrėme, kai mus pro Vilnių vežė. Dabar gyvenam Saratove. Darbo negaunam ir visus pinigus pabaigėme. Didelis vargas mus spaudžia. Ir dar mus didis nuliudimas spaudžia, kad męs nematom Lietuvos pavasario, laukų ir negaunam lietuviškų knygų ir laikraščių, o taipgi negirdim savo mielos kalbos. Tai yra labai liudna.

O viešpatie, kas mus dabar pasigailės. Dabar męs nežinome, kaip toliau gyvensime. Prašome nors Jųs, miela Draugystė, musų neužmiršti! Su Dievu, su Dievu.

II.

Mieli mano kalbos prieteliai lietuviai! Noriu Jums pranešti mano pasilaikymą. 12 decemberio nakties čėse iš namų paimtas pusnuogis, be pinigų. Neturiu nei kuo rėdyties. Norėčiau mielai dirbti. Esmu gaspadorius, iš namų ir papratęs prie darbo, alia čionai musų nepriima prie darbo. Sergu plautų liga. Todėl meldžiu Jusų miela Draugyste ir kalbos prieteliai, pašelpos, už ką aš Jums širdingiausią dėkavonę ištariu.

Saratov, 27 kovo.

APIE ANTRĄ VOKIEČIŲ ĮSIVERŽIMĄ LIETUVON.

Suvalkų gub. vėl lemta buvo ilgesniam laikui tapti karės lauku. Atstumti nuo Nemuno, jie tačiaus susilaikė, nepriėję savo sienos, ir ne kartą jau yra ryžęsi atsigauti ir pirmyn pasistumti. Kovo mėn. pabaigoje jie su didelėmis jiegomis mėgino apsupti dešinįjį rusų sparną, bet tatai jiems nepavyko.

Prasimušę rusų užpakalin per Dusios ežero ledą vokiečiai buvo sumušti; jie čia buvo sutraukę iki dviejų korpusų, bet rusai mokėjo išsipainioti iš jų tinklo ir net suteikti jiems pavojaus. Dusios ežero ledas po mušio tirštai nudažytas buvo krauju. Žuvusių mušyje buvo tiek daug, kad laidojo juos 4 dienas.

Kovo 18 d. rusai sulaikė vokiečius Krosnos apielinkėje (į vakarus nuo Simno), ir jie pradėjo trauktis. Dar už kelių dienų rusai, stumdami priešininką, pasiekė vokiečių pozicijų, kurias jie didžiau sustiprino į rytus nuo Pilviškių, Mariampolės, Kalvarijos, Suvalkų ir Augustavo. Po to buvo įvykę keletas atskirų susirėmimų Mariampolės, Liudvinavo ir Kalvarijos apygardose, kovo gi 28 d. rusai paėmė vokiečių apkasus tarp Liudvinavo ir Kalvarijos, užgrobę kartu 600 belaisvių.

Be Suvalkijos vokiečiai pradėjo veržtis labjau ir Žemaitijon, kur jau buvo minėta juos apsiankius Kauno gub. pasieniu Tauragėje, Švėkšnoje, Veviržėnuose, Kretingoje, Andrejave (nuo 3—10 verstų ruožas nuo sienos).

Ši antroji karės audra, dar didesniu smarkumu staučianti, musų krašte palieka šį kartą daug žymesnių pėdsakų. Iš įvairių vietų gaunamos žinios apie priešininko plačiai darytasias rekvizicijas javų, galvijų, arklių ir šiaip mantos, apie sudegusias nuo karės ugnies triobas ir t.t.

Kalvarijos apielinkėje sulegę Zubriuose—3 ukininkai, Pajaušiškėje—1, Santakoje iš keliolikos ukininkų išliko ugnies neklindyti tik 4, nukentėję dar Kreivos, Mikalaukos ir Dambraukos kaimai.

Apie Krosną sudegę 10 ukininkų, Vartuose — 2, Naujavalakiuose—3, Romanave, Krosnėnuose ir Gudeliškėje po 1, Grabaukoje ir Turiškėje—du žydu.

Simne vokiečiai svečiavęsi jau 3 kartus. Dabar pačiam miestelyje buvo padaryti apkasai, kurie iškasti buvo net kitų namuose. Miestelio namai po mušių išraižyti kulkų, prakiurdinti šrapnelių, langai išbyrėję. Visai sudegę ir sunaikinti Finkelšteino dviejų augštų muro namai (sudegė kartu suneštosios rusin prekės, rubai); Kauno gatvėje sudegė Myk. Paulauskio, Ad. Juknevičiaus, Ant. Misevičiaus. Vyžainių gatvė gi jau rudeniop buvo visa išdeginta. Nuo šovinių daugiausia nukentėjo namai, kurie arčiau geležinkelio stoties buvo.

Už miesto sunaikinta, pozicijas berengiant, kolionijos Matukino, Liublinskio, Leguso, Bekelio, Balkevičiaus. Prie plianto Vaitauščizuoje sudeginta Romnavičiaus triobos, jis pats ir sunus paimti nelaisvėn (sunus jau pabėgęs). Žmonelės grįždami į savo išardytasias gūstas mažai ką beranda—nei gyvulių, nei javų, jei bent kas mokėjo giliau nuslėpti: viską šiuoja žiaurioji karės ugnis.

Šventežerio apielinkei, kaip rašo "Vilt," nuo vasario 13 d. iki kovo 31 d. tekę matyti didesnių susirėmimų. Kovo 7 d., traukdamiesi nuo Seirijų, vokiečiai pasidarę čia pozicijas, dėlko sudeginta buvę 13 ukininkų Bagdanonių ir 4 Jarėnų, Straigių dvaras, ir pagaliaus pačiam Šventežeryje sudegę 5 gyventojų triobos. Kovo 19 d. vokiečiai turėję pasitraukti iš Lazdijų, bet po to iki 26 d. jų pozicijos dar buvę Radziškės, Vaideliotų ir Teizininkų sodžiuose. Kruvini mušiai buvę 27 d. ties Bačių ir Dzebrėnų sodžiais, kur rusai paėmę nelaisvėn vokiečių atakavusįjį batalijoną. Per tuos karės žygius tekę nukentėti ir šiaip žmonėms: 7 užmušti, apie 30 sužeista, apie 15 ukininkų sudeginta, kitų triobos sugriauta apkasams.

(Iš laikraščių)

Pašnekėlių Kampelis.

621. Kodėl kiaušiniai sukietėja nuo virinimo? Paprastai visos medžiagos nuo didesnės šilumos leidžiasi. Taip smala, vėsiame ore druta, pradeda leistis, kaip greit jos temperatura pakįla augštyn. Augant temperaturai, ledas virsta į vandenį. Kuomet temperatura pasiekia užtektino augštumo, tai net toki kieti metalai, kaip geležis ir plienas, pavirsta į skystą medžiagą. Žodžiu sakant, daugybė visokių bandymų ir prityrimų rodo, kad temperaturos kilimas veda prie kieto daikto perėjimą į skystą stovį. Su kiaušiniu gi yra visai priešingai. Žalio kiaušinio įtalpa yra skysta. Padėkime tulam laikui kiaušinį į verdantį vandenį. Sulyg aplamos taisyklės, kiaušinis turėtų pasidaryti dar skystesnis (jei galima butų), arba išgaruoti, kaip kad yra su kitomis skystomis medžiagomis, kurios prie vis kįlančios temperaturos iš skystimo pavirsta į garus. Bet kiaušinis, priešingai tai taisyklei, verdančiame vandenyje pradeda kietėti. Ir juo ilgiau kiaušinis verdama, juo kietesnis jisai darosi.

Kame yra tokio keisto apsireiškimo priežastis? Kad atsakius į šį klausimą, reikia atsiminti, iš ko kiaušinio medžiaga susideda. Didesnę kiaušinio dalį sudaro taip vadinamas baltinys (albuminas). Baltinys yra taip vadinamas sudėtinis kunas ir priskaitomas prie gyvos, arba organiškos medžiagos. Šioji medžiaga turi taip vadinamą sutirštėjimo ypatybę. Kodėl organiškoji medžiaga turi tokią ypatybę—yra gamtos paslaptis, kurį, kiek žinoma, iki šiolei nėra dar išrišta.

Galima nurodyti dar į kitus pavyzdžius, kuriuose apsireiškia toji organiškų medžiagų sutirštėjimo ypatybė. Taip, pienas prie šiltos temperaturos (bet nepasiekiant virimo laipsnio) greitai sutirštėja. Tas pats su krauju, kurisai greitai pavirsta į visai kietą kuną. Yra ir daugiau panašių pavyzdžių, kurie rodo, kad organiškos medžiagos, ažuot ėjus skystyn ir virtus į garus, nuo šiltos temperaturos eina kietyn.

□⊠□

622. Kur yra sergantis varpas? Suvienytos Valstijos turi varpą, kurisai serga tikroje to žodžio prasmėje. Tai yra visų amerikonų gerbiamasai "Laisvės Varpas," kurio balsas pirmutiniu kartu užreiškė laisvę naujai ir nepriklausomai Suv. Valstijų republikai. Tasai ligonis-varpas guli Philadelphijoje. Jį žadama pervežti į visasvietinę Panama-Pacifiko parodą, kuri dabar laikoma mieste San Francisco.

Liga, kuria serga minėtasai varpas, galima butų sulyginti su džiova. Toji liga be paliovos ėda varpo varį. Dabar varpe yra didelis skilimas, ir juo tolyn, juo didesnis darosi tasai skilimas, vis ačiu varpo ligai.

Kad varpai galėtų sirgti—yra pripažintu faktu tarp metalurgijos (mokslo apie metalus ir jų liejimą) žinovų. Metalai, sulyg šių žinovų tvirtinimų, galį sirgti, ir esą net kelių įvairių ligos rūšių.

Sakoma, kad minėmasai "Laisvės Varpas" iš pačių pradžių buvęs blogai nulietas. Vėliaus jisai buvęs tris kartus išnaujo liejamas. Perliejimas gi, kaip bandymai rodo, labai kenkia variui. Jau senai buvo pastebėta, kad "Laisvės Varpas" yra skiles. Juo tolyn, juo skilimas eina didyn. Įsisėdusi tan varpan liga, kaip manoma, ilgainiu visai sunaikins varpą. Jeigu taip atsitiktų, tai Suv. Valstijos netektų vienos brangiausių savo liekanų.

□⊠□

623. Kokias kojas turės žmonės ateityje? Viena pažangos ypatybių yra tame, kad ilgainiu visa, kas gražu, plėtojasi, platinasi, bujoja, tuom tarpu kaip negražumas nyksta iš pasaulio. Dar mokslininkas Darwin aiškino šį apsireiškimą tuom, kad grožė esanti naudinga. Kovoje už buvį laimėją tiktai tie, kurie daugiau gali prisitaikinti prie aplinkybių, susiderinti su gyvenimo sąlygomis, pasidaryti naudingais. Tokiais paprastai buva tvirčiausieji. Tvirtieji paprastai buva gražiais. Tarp grožės ir tvirtumo yra aiškiai matomas ryšys, ypač lytiniame gyvenime. Moteriškos lyties asmenims patinka stiprus, tvirti vyrai, kurie iš savo pusės renkasi gražias moteris. Silpnų vyriškių ir negražių moterų priešingoji lytis nemyli. Tokiu budu palengva, gentkartė iš gentkartės, ačiu atsakančių asmenų poravimuisi, išsivysto tobulesnis žmogus.

Šisai dėsnis yra žinomas "gamtos parinkimo dėsnio" vardu. Pati gamta, per žmonėms įgimtą pritraukimo ir atstumimo ypatybę, rupinasi, kad veislė ilgainiu eitų tobulyn. Tą dėsnį ypatingai aiškiai galima pastebėti tarp gyvulių ir paukščių. Tvirti, ištvermus, drąsus ir gražus patinai pas pateles turi geriausį pasisekimą. Vištos iš kelių gaidžių pasirenka gražiausią, smarkiausią, patogiausią. Tarp čiulbančiųjų paukščių geriausią patinę gauna tas patinas, kuris gali gražiausiai čiulbėti. Panašių pavyzdžių galima butų nurodyti daugybę.

Iš kitos pusės, į pačius atskirus asmenis daug veikia gyvenimo aplinkybės.

Tie du veiksniai,—asmens prisitaikymas prie aplinkybių ir aplinkybių įtaka į asmenį,—yra pažangos nustatytojas. Jų veikmė atsiliepia ir žmonių veislėje. Įvairių aplinkybių veikmė įvairiose vietose apsireiškia tame skirtume, kurisai pastebiama tarp tų vietų gyventojų. Tasai skirtumas eina taip toli, kad jisai pastebiama žmonių kojos formoje. Įvairios tautos pasižymi skirtingomis kojų formomis. Taip, vienos tautos gali pasigirti gražiomis kojomis, tuom tarpu kaip pas kitas tautas metasi akin kojos negražumas. Bet nežiurint to, kokios yra tos arba kitos tautybės žmonių kojos, pastebiama, kad žmonių kojos, juo tolyn, juo yra mažesnės ir gražesnės. Skaitlingi tyrinėjimai patvirtina nuomonę, kad žmonių kojos, laikui bėgant, eina mažyn ir gražyn. Tokiu budu ilgainiu žmonės turės mažas ir gražias kojas. Dabar pas civilizuotas tautas kojos yra mažesnės negu pas laukines tautas. Civilizacijos pažanga, apsireiškdama visame kune, matosi ir tokiame nesvarbiame dalyke, kokiu gali rodytis tokia ar kitokia kojos forma.

□⊠□

624. Kas išrado pirmą vežimą? Neabejojama, kad pirmutinio vežimo išradėjais buvo senovės egiptėnai, kurie yra išradę ir daugybę kitų daiktų, kuriuos męs šiądien vartojame. Pirmasis vežimas buvo padarytas daug-maž sekančiai: du medžio skrituliai buvo suvienyti ašimi, ant kurios buvo uždėta dėžė, daug-maž panaši į tas dėžės, kurios dabar vartojama rateliui ("vilsberiui."). Šie vežimai buvo jaučių traukiami. Jųjų dėžė galėjo buti uždaryta.

Vėliaus šisai vežimas galėjo išsivystyti į dviratę karietą, kurios dėžė turėjo iš priešakio ir abiejų šonų augštas sienas, o iš užpakalio buvo atdara. Panašioje karietoje važiuojant męs matome ant paveikslų pranašą Elijošių, kurisai, sulyg šventraščio, buvęs gyvas paimtas dangun. Tokios dviratės karietos buvo senovėje vartojamos karės tikslams. Karėse šias karietas vartodavo žydai, grekai ir kitos tų laikų tautos. Grekijoje pirma dviratė karieta buvo padaryta apie 1486 m. prieš Kristaus giminą. Grekai, ir vėliaus romėnai, šių karietų vartojimą labai išplatino.

Kuomet pirmu kartu pasirodė vežimas vakarinėje Europoje—sunku pasakyti. Žinoma, kad penkioliktame šimtmetyje šiokitoki vežimai buvo vartojami. Prieš tai žmonės vien jodinėdavo arkliais. Uždarytieji vežimai (karietos), sulyg visų nuomonės, buvo tikę vien moterims ir koliekoms vartoti. Išpradžių vežimų išsiplatinimni kenkė miestų gatvių siaurumas ir gerų kelių stoka. Priegto, pirmieji vežimai buvo padaryti be diržų ir sprenžinų. Galima įsivaizdinti, ką reiškė pasivažinėti tokiame vežime.

Apie 1550 m. Paryžiuje buvo vartojami tiktai trįs vežimai, daug-maž panašųs į dabar vartojamus. Apie už 5 metų toki vežimai pradėta vartoti Anglijoje. Visi dabartinieji vežimų pagerinimai ir įtaisymai, tame ir sprenžinos, buvo išrasta apie vidurį aštuonioliktojo amžiaus.

KLAUSIMAI.

625. Kodėl arklio pasaga (padkava) skaitoma laimės ženklu?

626. Kodėl lakunai puola?

627. Kokis brangakmenis yra seniausis?

628. Ar augmenįs jaučia?

(Atsakymai bus kitam numeryj)

KIBIRKŠTĮS.

Laikraščiuose matau, kad yra pusčtinai lietuvių kareivių, ką tapo "Jurgio Kavalieriais"—vadinas gavo Jurgio kryžių už atsižymėjimą.

O ką, Jurgiai? Dabar nerašinėsite protestų prieš tai, kad Jurgių vardo nežemintų. Jurgiai dabar garbingiausi vyrai. Ir net pačiam Jurgiui Spurgiui nuo to smagiau.

* *

"Laisvė" pagalios suprato tą, ko "Keleivis" vis nenori suprasti, butent, kad "mergų pajieškojimais" užsiima bobos, o ne laikraščiai. Gal Dievulis duos, kad "Laisvė" supras, jog stebuklingų daktarų garsinimas dar blogesnis ir už "mergų pajieškojimus."

* *

Pavasariui užėjus, užgirdome ir perkunus. Nedyvai, kad ir Hoosick Falls slaunas Perkunas vėl pasirodė.

* *

"Naujienos" nori, kad lietuviai geriaus tikėtų joms, negu Dr. Basanavičiui. Tas parodo, kad šis pasaulis turbut ištikro iš galvos kraustosi.

* *

Vyrai—ir bobos taipgi! Kas esate sveiki, o kvarabos jieškote, tai skaitykit humbugiškus apgarsinimus stebuklingų daktarų.

* *

"Naujienos" rašo, kad nusibankrutijusis Jasiulis Indiana Harbor buvęs "tautininkas," o "Keleivis" pamikčiodamas kartoja: E-e-e, matai, tai tik ne vienas musų draugas Kaitis taip padarė.

Abiems duodu savo jurgišką išrišimą: "Keleivis" gyvena toli, o "Naujienos" dar grinorius, tai ir nežino, kad minėtas ponas išėjo į tokį gabų biznierių kaip sykis iš cincilistų.

* *

"Vokiečiai ne žiaurųs ir kulturiški žmonės!"—šaukia musų socialistai. Turbut jie važiavo Amerikon antra, arba pirma kliasa. O męs, kurie važiavom trečia kliasa, lyg ir negalime pamiršti tos "vokiškos kulturos." Dar ir dabar šonai skauda.

* *

Oi, vyrai, ratavokit! "Keleivis" sako—gana peštynių! Kiba jis jemeri ura gavo? Ba iš ko jis gi gyventų!...

* *

Koks ten Tautos Tarybos Narys—nekrikštytas, nes be vardo—"Drauge" ir "Katalike" nori išaiškinti, kad nelegališkas gali but legališku, o legališkas nelegališku. Tegul pasikviečia pagelbon Grigaitį—gal tas specialistas jam pafiksys—pats to nepadarys.

* *

Klausykit! Kad jau taip užsimanyta seimų, tai kas-žin ar nebutų gerai sušaukti Peštukų Seimą. Busiu ne Jurgis, jeigu toks seimas neturės daugiausiai delegatų.

* *

Musų socialistai nori, kad butų panaikinti visi privatiški turtai apart privatiškų socialistiškų laikraščių.

* *

Ne tik Europoj viskas pairo. Tas pats ir pas mus. Ana, kada gegužyj visos gegužės kukuoja, tai Bostono Gegužis nabagas apie peštynes aimanuoja. Tas pasaulis yra no gut, no gut.

* *

Kad jau "Darbas" užsimanė stoti konkurencijon su TMD., tai gal jis pradėtų leidimą "moksliškų raštų" nuo Montvydo-Antanovo laiškų, kuriuos tas rašė savo broliui, mokindamas jį apie tai, kur yra kvailiausi lietuviai, kuriuos "su medicinomis" galima lengviausiai apsukt.

* *

Gana peštynių!—šaukia "Keleivis." Ar jau kas jį apipešė?...

* *

"Naujienos," "Keleivis," "Laisvė" ir kumpanija mena, kad kada nepraustaburnį Perkuną kas ten apstumdo ir apmuša, tai tuomet reikia pavartot net "jiegą." Kuomet mylimieji vokiečiai nuskandina šimtus kudikių, moterų ir beginklių vyrų, tai tuomet—well, reik prašyt, kad dar daugiaus tą patį padaryt.

Jurgis Spurgis.

VIETINĖS ŽINIOS.

Nauja merginų organizacija. Organizuojama jaunų merginų lietuvaičių draugija, kurios tikslu bus, sekant amerikoniškus vadinamus "good fellows," teikti laiks nuo laiko pašelpą ir dovanas pavargėliams. Prie draugijos tvėrimo prisdeda p-lės Čiurlionytės, Rudauskaitės, Toleikiutės, Urbiutės, Brenziutės ir kitos.

Pirmas lietuvis architektas. Šią savaitę užbaigė architekturos mokslą Armour Institute p. M. Žaldokas, kurisai bene yra pirmutiniu lietuviu architektu Amerikoje. Jisai paeina iš Smilgių parapijos, Panevėžio pav. Amerikoje gyvena jau 15-ti metai. Tą visą laiką jisai praleido Chicagoje. Ačiu savo taupumui ir darbštumui, jisai, budamas paprastu darbininku karpenteriu, galėjo sutaupinti užtektinai pinigų, kad pradėjus mokslą. Pasimokinęs tirs metus Valparaisoje, p. Žaldokas įstojo į Armour Institutą Chicagoje, kuriame išbuvo 4 metus. Beevik visą mokslą perėjo savo lėšomis. Armour Institutą pabaigė vienu pirmutinių studentų ir gavo asmeniską pagyrimą iš instituto perdėtinio, kurisai p. Žaldoką ir tulą japoną studentą pastatė pirmon baigusios kliasos vieton sulyg gabumų. Bemoksleiviaudamas, p. Žaldokas briežė nemažai plianų ir Chicagos lietuvių namams. P-as Žaldokas dabar turi 35 metus amžiaus.

Primicijos. Sekantį nedėldienį, gegužio 30 d., keturi nauji lietuviai kunigai laikys primicijas Chicagos lietuvių bažnyiose: A. Tamoliunas, Al. Baltutis, J. Statkus ir Jer. Vaičiunas. Visi baigę mokslą Amerikoje.

Kun. A. Tamoliunas, baigęs St. Bonaventure kolegiją, yra žinomas lietuvių spaudoje. Yra išleistų jojo veikalų. Nemažai ir taip rašinėjo į laikraščius. Jisai laikys primicijas šv. Jurgio bažnyčioje.

Kun. Al. Baltutis jau 11 metų Amerikoje, 28 metų amžiaus, mokinosi įvairiose mokyklose ir baigė mokykloje Burbonis, Ill. Laikys primicijas šv. Kryžiaus bažnyčioje, Town of Lake.

Kun. Statkus baigė St. Bonaventure kolegiją ir Valparaisoje išbuvo apie 3 metus.

Kun. Jer. Vaičiunas baigė Niagara Falls kolegiją. Valparaisoje išbuvo apie šešis metus ir įgijo laipsnius Bachelor of Arts ir Bachelor of Science. Jo primicija bus Apveizdos Dievo bažnyčioje, prie 18-tos gatvės ir Union ave. **R.**

Padaryta pradžia. Praeitą pėtnyčią padaryta pradžia nuolatiniam Chicagos lietuvių artistų bureliui. "Mildos" svetainėje buvusiame susirinkime, kuriame dalyvavo apie dešimtis žinomesnių lietuvių vaidintojų, 3 vyriškiai ir 2 merginos inėjo burelin, kurisai manoma išvystyti į pastovų vaidintojų burį. Kai-kurie susirinkimo dalykai matomai labai karštai užjaučia pradėtam darbui ir žada, jeigu reikėtų, nepasigailėti nei geros aukos darbo pradžiai. Šią pėtnyčią "Lithuania" teatre, 8 val. vak., manoma vėl susirinkimas šaukti tolimesniojo darbo apsvarstymui. **R.**

Mirė. Pasimirė Amelija Šilaikienė (po tėvais Kurčaitė), kuri Chicagoje gyveno nuo 1910 m. Vėlionė paliko vyrą Povylą ir 2 vaiku. Paėjo iš Paberžių vienkaimio, Kupiškio, paarp., Kauno gub. Likosi palaidota tautiškose kapinėse giminių lėšomis. Vėlionė buvo uoli moteris ir daug prigelbėdavo savo vyrui sunkioje kovoje už buvį. **Reporteris.**

SLA. Apskričio susirinkimas. Pėtnyčioje, gegužio 28 d., 8 val. vak. "Aušros" svetainėje bus SLA. Antrojo Apskričio valdybos susirinkiams. Dienotvarkėje yra įvairių reikalų. **G.**

Naujų piliečių šventė. "Vainikų Dienoje" (Decoration Day), gegužio 30 d., po piet didžiulėje Coliseum svetinėje, 1513 So. Wabash ave., bus didelė naujų piliečių šventė. Pradedant praeitais metis, dabar kasmet rengiama toij šventė, kuiroje nauji piliečiai yra sveikinami ir drauge išreiškiama ištikimybė Suv. Valstijoms. Lietuvius atstovauja, kaipo garbės vice-prezidentas, Dr. A. L. Graičunas.

Vaikų dieninė prieglauda. Darbas Vaikų Dieninės Prieglaudos Draugijos, kurios pirmininke yra p. A. J. Zymontienė, palengva eina tolyn. Sumanytąją rinkliavos dieną (tag-day) reikėjo atidėti, nes pasirodė nėsą užtektinai darbininkių tam tikslui (sulyg apskaitliavimo, reikėtų bent 100 asmenų rinkimui). Ažuot to, nutarta parupinti tam tikras "narystės kortas," kurios bus įteikiamos kiekvienam aukaujančiam bent po $5 į metus. Iš tų pinigų bus užlaikoma prieglauda. Draugijos išde dabar esama apie $70. **Z.**

ATSKAITA.

Aukų nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Rinkliava daryta per grinčias Toronto, Canada.

Jonas Butkus—2.00; Vin. Astašauckas—$1.50; po $1.00—Dom. Capas, V. Stukus, V. Paukštis, An. Lapinis, S. Klimiutė, Ag. Jusaitukė, J. Kleneviče, F. Jusaitis, O. Jekimavičiutė ir M. Lukoševiče; po 75c:—J. Petravičc, V. Curinskas, J. Čepaitis, V. Jusaitis, P. Padolskis ir Ad. Sušinska; po 65c:—B. Tušauckas; po 50c:—O. Jusaitienė, J. Butkus, F. Breskus, V. Danelius, S. Vilkaitis, A. Urbona, A. Morkis, J. Jekimaviče, K. Papuška. Harry Bart, V. Kazakeviče, F. Regina, A. Pazėra, Ad. Belickas, J. Blazaitis, J. Birštona, M. Vasiliauckas, A. Jurcius ir S. Jenkauckas; po 40c:—J. Vilkauckas; po 35c:—M. Cepaičiutė, S. Cepaičiutė ir S. Vilbikaitukė; po 30c:—F. Šeštokas; po 25c:—J. Zokas, A. Vilbikaitienė, V. Vilbikaitukė, M. Jenavičiutė, J. Sukockas, S. Bandzeviče, M. Cilciutė, F. Stukus, M. Špogaitukė, M. Vilbikaitienė, M. Sakalauckienė, M. Petravičienė, T. Karašauckienė, J. Gseblikas, P. Gudelis, J. Sauliuniutė, P. Krisčiunas, F. Stepaitis, O. Kriščiuniutė, J. Baršaitis, M. Cepaitienė, D. Parukevičienė, F. Jekubauckas, J. Maknauckas, V. Levonavičius, J. Jenkauckas, M. Petraitis, S. Kopeinis, J. Simaitis, A. Svotelis ir J. Krupas; po 20c:—A. Kazakeviče; po 15c:—P. Dereškevičius ir A. Vilbikaitis; po 10c:—V. Parukeviče. Viso $38.75.

L. S. Dr-ja iš iždo paaukavo	$10.00
Aušros Vartų P. Šv. parapija	$17.56
Kovo 28 d. L. S. Dr-jos susirinkime	$ 2.78
Gegužio 9 d. viešame susirinkime kol.	$ 6.23
Iš pirmiaus buvo suaukauta	$13.71
Grinčiose sukolektuota	$38.76
Viso	$89.04

V. Jusaitis.

Apgarsinimai.

PASIPRIEŠINIMO JIEGA.

Kiekvienas savo kune turi tulą daugumą jiegos, kad priešinusis ligoms. Kai-kuriose ypatose šioji pasipriešinimo jiega yra didesnė, kai-kuriose mažesnė, kas paaiškina, kodėl kai-kurie puola lengvomis ligos aukomis. Šios jiegos padidinimas privalo buti musų tikslu. Kad atsiekus to, mes pirma turime savo virškinimo organus sustiprinti taip, kad jie galėtų suvirškinti visą įvalgomą maistą. Mes turėtume imti Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą prie pirmo nemalonumo pajautimo, nes šioji sutaisa išvarys iš vidurių visas atmatas ir tokiu budu bus vengta pat-nuodinimosi ir tuom pačiu laiku bus didžiai sustiprinti virškinimo organai. Jisai paliuosuos užkietėjimą ir jo pasekmes, sugrąžins apetitą, sutvarkys virškinimą. Kaina $1.00. Aptiekose. Jos. Triner Manofacturer, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

.....

Jus privalėtute visuomet turėti savo namuose Triner's Liniment'o kuno trinimui ištikus reumatizmo ar neuralgijos skaudėjimams, ištinimams ar išsinarinimams. Kaina 25 ar 50c. per pačtą 35 ar 60c.

Reikalavimai.

Reikalingas:—geras zeceris prie "Job'ų" darbo. Atsišaukti "Lietuvos" redakcijon.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo pažįstamo Kazimiero Greita Daunorių kaimo, Vabalnikų parap., Panevėžio pav., Kauno gub. Prašau atsišaukti, nes turiu svarbų reikalą adresu:
Mr. John P. Greita.
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Antano Gabriuko, paeina iš Suvalkų gub., Kalvarijos pavieto, Liudvinavo gminos, Vodrupio kaimo. Jo paties, ar kas apie jį žino, meldžiu duoti žinią sekančiu adresu:
J. Dapkunas,
1002 Olive st., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo tikro brolio Julijono Taraškaus. 3 metai atgal jis gyveno Philadelphia, Pa., dirbo cukernėje. Taipgi pajieškau Zigmanto ir Antano Šepkų, pusbrolių; 3 metai atgal gyveno Chester, Pa. Visi Kauno gub., Šiaulių pav., Triškių miestelio.; Onos Vilenis po tėvais Zalatė, Kauno gub., Šiaulių pav., Papilės miestelio; Kazimiero Zalio K. Papilis. Jų pačių, ar kas juos pažįsta, meldžiu atsišaukti adresu:
F. Taraškus,
926 E. 28th st., Des Moines, Iowa.

Pajieškau savo tikro brolio Jono Budviečio, Kauno gub., Telšių pav., Varnių val., Girvainių sodos. Apie 10 metų Amerikoj, paskiausiai gyveno Chicago, Ill., o dabar nežinau kur. Jis pats, ar kas kitas, maloneškite duoti žinią adresu:
Liudvikas Budvietis,
56 Alder st., Waterbury, Conn.

Pajieškau Rapolo Mikalausko ir Bernadikto Lukšo, Kauno gub., Ežerėnų pav., Panemunėlio parap., Bajoriškių sodžiaus. Norėčiau su jais susirašyti. Meldžiu atsišaukti adresu:
Sidaras Pivarunas,
1014 Brandywine st., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo sesers Marijonos Survilikės, paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Jurbarko vals., Rukšnių kaimo; ji yra apsivedus, bet nežinau jos vyro pavardės. Apsivedė Chicagoje keli metai atgal ir išvažiavo į Lietuvą (seną kraju). Girdėjau, atgal pargįžo į Ameriką. Jeigu kas žinote, arba girdėjote apie ją, labai maloniai prašau duoti man žinią sekančiu adresu, o aš už tai atlyginsiu.
Mr. Anton Savil,
General Delivery, Detroit, Mich.

Ant Pardavimo.

FARMOS
ant kurių
Lietuviai Gerai Gyvena ir Padaro Pinigus.

Daugelyj vietų lietuviai pirkę farmas turi skursti arba jas palikti. Bloga neišdirbta žemė ir ilga žiema yra pralobimo priešai. Apie Dodson, Louisiana, žemė yra derlinga ir vasara labai ilga—ir todėl lietuviai tenai nuima trejis javus per metus. Gyvena gerai ir greitai pralobsta. Vienas lietuvis, tenai nesenai apsigyvenęs, turės per $2,000 gryno pelno šį rudenį. Mes neužlaikome agentų ir todėl išdirbtą žemę parduodame pigiau, negu kiti gali parduoti miškus. Visi, kurie pirko nuo musų, yra pilnai užganėdinti ir dėkingi. Atsišaukite ypatiškai ar per laišką pas musų atstovą:
C. Kasputis,
3246 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 3514.
J. J. STOVALL & SONS.

Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis
"DRAUGAS"

"Draugo" sandarbininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausieji lietuvių veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.

Prenumerata Amerikoje $2.00 metams, $1.00 pusei metų. Kitose šalyse $3.00 metams, $1.50 pusei metų.

Pažiurėjimui siunčiame vienas numeris veltui. Adresuokite:
DRAUGAS PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

GERI DARBAI IR UŽMOKESNIAI.

Gerus darbus ir gerus užmokesnius gauna tie, kurie moka angliškai kalbėti; nes šioje šalyje angliška kalba yra didelių turtu. Musų gi budas mokinimui angliškos kalbos yra iš visų geriausis, nes į trumpą laiką, dar be jokios pagelbos mokytojo, Tamsta išmoksi angliškai kalbėti, skaityti ir rašyti. Neatidėliok, bet kreipkis dėl pilnesnių žinių pas:
S. Laudanskas,
2935 Quinn St., Chicago, Ill.

AR NORI UKĘ PIRKTI?

Jeigu nori ukę pirkti patogioj vietoj ir geros žemės už nužemintą kainą, tai neatbutinai greitai rašyk laišką prašydamas plačių paaiškinimų apie žemes Rusk County, Wisconsincje, lietuvių ukininkų kolionijoje. Antrašas:
D. B. Pratapas,
437 W. Dayton st., Madison, Wis.

Parsiduoda:—vieno augšto namas su bučerne jame; didelė krautuvė, dar naujai lietuviais apgyventa vieta. Atsišaukti pas
Anton Prazsky,
2856 Emerald ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda:—labai pigiai namas už $1,700; neša randos $21 į mėnesį. Kreipkitės ypatiškai pas:
A. Zigmantaitis,
3512 Wallace st., Chicago, Ill.

PIGIAI PARSIDUODA.

2 fliatų medinis namas (2957 East 81st st.) Chicagos dalyje Cheltonham (arti 81-mos gat. ir naujojo bulvaro). Įtaisyta gazas, toiletai, tvartas, gražus kiemas, papuoštas medžiais. Gyvenk vienam fliate ir imk randą už kitą fliatą. Kaina $2,500. Mažas įmokėjimas, likusioji dalis taippat, kaip randa. Kreipkis ar rašyk:
CHAS. RINGER,
2924 E. 79th st., Chicago, Ill.

Parduodama murinis namas prie Parnell av. ir 35-tos gat., trimi augštais ir užpakalyj medinis, abu labai pigiai. $500 reikia įnešti, o likusi suma lengvomis išlygomis. Atsišaukite reikia A. Olszewskio Bankon, 3252 So. Halsted st.

Parsiduoda:—saliunas labai pigiai, lietuvių apgyventoje vietoje; iš priežasties ligos savininko. Atsišaukite šiuo adresu:
K. S.
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

LOTAI GERIAUSIOJE VIETOJE.

Piet-rytinis kampas Emerald ave. ir 33-čios gatvių, 48 pėdos plotis, 125 pėd. ilgis. Tinka visokiam bizniui. Parsiduoda už $3,500.00

3236 So. Union ave. Lotas 25x125. Parsiduoda už $950.00
3012 Emerald ave. $650.00
3020 Emerald ave. $675.00
3024 Emerald ave. $675.00
3040 Emerald ave. $700.00
Parsiduoda ant lengvų išmokesčių.

Ar jųs žinote, kad šitie lotai, yra tris sykius vertesni už lotus ant Kedzie ave. ir 38-tos gat., už kuriuos ten moka žmonės po $800.00
A. OLSZEWSKI BANK,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

UKIŲ KOLIONIJOS DĖL ATĖJUNŲ ŽMONIŲ.

Žemės Arkansas ir Louisianoje teikia nepaprastus pragumus dėl žmonių su mažais turtais, kad pradėjus ukininkystę. Du vaisiu į metus, ilga metų dalis augmenims; lengvas klimatas. Žemės parsiduoda po $12 iki $15 už akrą, su mažais įmokėjimais. Lengvas pragyvenimas nuo pradžios. Rašyk pas L. M. Allen. P. T. M., Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago dėl pilnų nurodymų. (6).

Ant parandavojimo:— puikus štoras su gyvenimo kambariais. Šale banko ir prie pat lietuviškos bažnyčios—kur yra didelis žmonių perėjimas. Vieta tinka kriaučiui, urapanų, aprėdalų ar čeverykų sankrovai, barberiui, laikrodininkui ir kitam bizniui. Randa pigi ir garu šildoma. Elektrika, gazas ir maudynė. Jeigu jieškai geros vietos bizniui, tai čia rasi. Atsišauk po numeriu 2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

FARMOS GERIAUSIOS FARMOS:

Pigiai parduodu geriausias gatavas farmas su budinkais, sodnais užsėtais javais; turiu visokio didumo farmų, žemė—molis su juodžemiu ir molis su smiltimis maišyta, derlingiausi žemė; pirmo sorto visokiems javams ir šienams ir sodams. Turiu daugybę farmų neišdirbtų žemių labai pigiai parduodu ant lengvų išmokėjimų. Žemė atsakančiai gera. Didžiausioj Amerikoj lietuvių farmerių kolionijoj kur aš jau esu pardavęs 320 farmų lietuviams aplink miestą Scottville, Mason County, Michigan. Kuris yra turtingiausis farmerių miestas visame state Mich. Viduryj derlingiausių ir gražiausių, lygių laukų keliai žviruoti (plentai). Upės ir ežerai pilni žuvų. Scottville yra lietuvių kolionijos centru; randasi arti prie Michigan ežero portavo miesto Ludington. Turime geriausią transportaciją vandeniu—laivais ir geležinkeliais; turime turgus, javų melnyčias, bankas, bažnyčias, geriausias mokslaines ir visas vigadas. Ilgai nelaukdamas atvažiuok pas manęs į Scottville, Mich., aš turiu geriausių žemių su moliu, juodžemiu ir maišytų žemių, geriausio gatunko, kokių gali rasti Amerikoj. Apgyventamo gražiausiame krašte nusipirkęs nuo manęs farmą, pats ir tavo šeimyna džiaugsis ir tapsi bagotu farmeriu. Norinti pirkti gerų farmų rašykite tuoj, gausite žemlapį (mapą) lietuvių kolonijos ir farmų katalogą. Adresas:
ANTON KIEDIS,
Peoples State Bank Building,
Scottville, Michigan.

Reikalaujame kriaučių ir kriaučių mokintis risavoti, kirpti (pattern) kotus, sijonus, jekes, dreses. Mokslainė atdara nuo 6:30 iki 9 val. vakare.
Bleeks School,
3302 So. Morgan st., Chicago, Ill.

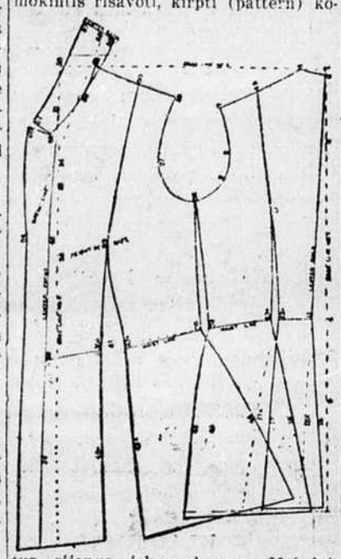

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai

Persiunčia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A. OLSZEWSKIO BANKA
3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

MILDA-TEATRAS
3138-42 So. Halsted St.

Turi geriausią pasiseckimą. Kas nakt pilnas žmonių.

Kodėl?

Todėl, kad duoda **geriausius vaidinimus už pigiausias kainas.**

Už 5c čia pamatysi gražesnį Teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

Kainos šiokiom dienom 5c ant balkono, 10c žemai.
Subatom ir nedėliom 10c balkonas, 15c žemai.

Prasideda 7 valandą kas vakaras
Subatomi ir nedėliomi 2 val. po pietų.

Jei nori linksmai praleisti valandą liuoso laiko, tai ateik

MILDOS-TEATRĄ.

Ar skaitei šiame lapuosi ir rimtą populiariškai-moksliską mėnesinį laikraštį

"LAISVOJI MINTIS"

Laisvoje Mintyje kas mėnesis telpa straipsnių iš įvairių mokslų, politikos, religijos, sociologijos ir socialio klausimo sryčių.

Laisvoji Mintis tarnauja Amerikos lietuviams jau penkis metus.

Laisvoji Mintis yra labai didelio formato magazinas ir trumpoje ateityje mano dar padidėti.

"Lais. Min." kaina metams $2.00.
Pusei metų ..... 1.00.
Pavienis numeris ..... 20c.

Siųsk 20c kad ir krasaženkliais, tuoj gausi **"Laisvosios Minties"** vieną numerį. Adresas:

"LAISVOJI MINTIS"
2627 Calumet Ave. Chicago, Ill.

Nieżtanti išbėrimai,

kaipo tai: niežai, šašai, dedervinės, parstupu užsinuodijimas, "salt rheum", visokie pučkeliai ir vasariniai išbėrimai turėtų buti tepti su

Severa's Skin Ointment

(Severos Odine Mosčia), kurios raminanti įtekmė apmalšina skaudų jausmą ir gydo viršminėtus nesmagumus. Nekuriuose atsitikimuose **SEVERA'S MEDICATED SKIN SOAP** (Severos Gydantis Odinis Muilas), sutrumpina išgijimo laiką, nes užlaiko odą švariame padėjime, kas ir paskubina išgijimą.

Persitikrinimui perskaityk šį laišką:

Severos Odinė Mostis 50 centų
Severos Gydantis Odinis Muilas 25 centus

Išbėrimai išnyko

"Šiuomi pranešu, kad Severos Odinė Mostis yra puikus vaistas nuo įvairių odinių išbėrimų. Aš kalbu iš patyrimo. Mano vaikas, metus atgal, kentėjo nuo odos išbėrimo ir nors gydytojams mokėjau didelius pinigus, bet niekas negelbėjo. Užtėmyjęs laikraštyje pagarsinimą Severos Odinės Mosties, pasiryžau pamėginti. Pasekmės buvo geros ir aš tapau užganėdintas, nes suvartojus tris plėčkutes, išbėrimai išnyko."
Albert Skrabalak,
141 Walnut St.,
Binghamton, N. Y.

Kiekvienas, kuris kenčia nuo užkietėjimo, turėtų vartoti SEVERA'S TAB-LAX. Tatai yra puikus cukrinis liuosuotojus vaikams ir suaugusiems. Kašt. 10 ir 15 centus.

Pirkdami gyduoles, reikalaukite vien Severos ir neimkite jokių užvaduotojų. Jei negalėtumet gauti Severos gyduolių savo apielinkėje, tai rašykite pas

W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

International Harvester

Pėdus Rišančios Mašinos, Pjaustančios Mašinos ir Ryšią

APŽIURĖKITE jusų rišamąsias ir pjaujamąsias mašinas dabar, kuomet turite užtektinai laiko nuodugniai jas išegzaminuoti. Jei reikės pataisymų, tai užsisakykite juos dabar, kol dar Pardavėjai turi daug laiko. Jei jums reikia naujos mašinos, tai užsisakykite dabar mašinas, turinčias vieną iš tų vardų:

SHAMPION DEERING McCORMICK
MILWAUKEE OSBORNE PLANO

Gera rišamoji mašina reikalauja geros virvės ryšiams. Ryšių virvė dėl vartojimo prie I H C rišamųjų mašinų parsiduoda po pirklystės vardais Champion, Deering, McCormick, Milwaukee, Osborne, Plano ir International, ir yra daroma penkių laipsnių: sisal, standard, extra manila, manila ir pure manila. Visi yra drutį ir švelniai bėga iš dėžės į mazgytoją.

Vietiniai pardavėjai, pristatantieji I H C mašinas šienavimui ir javų pjovimui, o taipgi prietaisas prie jų, gali suteikti jums katalogus apie kiekvieną iš augščiau minėtų mašinų, bet jei jums parankiau, rašykite mums, o mes juos atsiųsime.

International Harvester Company of America
(Incorporated)
CHICAGO USA
Champion Deering McCormick Milwaukee Osborne Plano

Susipažonink Sušiuom Rukymu

JŲS pasidarote visam gyvenimui draugą toje valandoje, kuomet jųs susisukate iš Prince Albert'o cigaretą arba prikemšate juom pilnutėlę pypkę. Taip yra todėl, kad patentuoto proceso pagelba "kandimas" ir džiuvumas išnaikinta. Jokis kitas tabakas niekuomet nebuvo taip geras, kaip

PRINCE ALBERT

tautiškas linksmybės rukymas

Nežiurint to, kaip ilgai ir kokiu budu jųs jį rukytumėte, Prince Albert yra geras ir ištikimas. Jisai yra vėsus ir kvapus su skoniu, kuris verčia jus mėgti jį daugiau su kiekvienu užsirukymu. Tiktai jųs rukykite jį taip smarkiai, greitai ir ilgai, kaip norite. Nuo jo net nediegs jums liežuvio.

Tas turėtų užinteresuoti kiekvieną žmogų, kuris mėgsta smagų cigaretą arba švelnų pypkės rukymą.

Pirkite Prince Albertą visur švariose raudonose blešinėlėse, 10c. "toppy" raudonuose krepšiukuose, 5c, ir parankiuose svariniuosh ir pussvariniuose humidoruose.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY. Winston-Salem, N. C.

VOKIEČIAI DA VIS LIETUVOJ BESĖDI AR RUSAI JUOS IŠVYS-NEŽINIA.

Jeigu rusai neįstengs vokiečių iš Lietuvos išvyti, tai lietuvių ukės, laukai ir namai bus atimti ir vokiečiams atiduoti. Lietuviai tada galės vokiečiams bernauti už puoduką juodos kavos, arba kraustytis kitur sau tėvynės jieškoti. Ir Amerikos lietuviams nereiks Lietuvon grįžti, kadangi jų tėvynė jau bus vokiečių rankose.

Todėl Amerikos lietuviai pasirupinkite čia Amerikoje užpirkti geresnes biznio vietas, kol kainos pigios, kad čia turėtumėte antrą tėvynę, ir kad nereikėtų jums ir jusų vaikams visą amžių svetimiems tarnauti. Jųs matote, kur tik geresni štorai, vis yra žydų arba vokiečių rankose. Kodėl? Todėl, kad anie kur tik užtėmijo geresnę biznio vietą, tuojaus užpirko nelaukdami kol kainos pabrangs ir už tai jų rankose yra geriausi bizniai.

Dabar Geriausia Bizniui Vieta yra Bridgeportas.

Čia properčių kainos dar pigios, bet jau žydai ir grekai patėmijo, kad čia yra gera biznio vieta ir pradeda propertes pirkinėti. Todėl ir čia netrukus kainos pabrangs, paskui turėsite mokėti brangiau.

Piet-rytinį kampą 32-ros ir Halsted Sts. nupirko žydas ir jau prądėjo statyti 3 augštų biznio namą.

No. 3210 So. Halsted St. nupirko grekas, kuriame atidarys "Fruit Store."

No. 3215, 3217 ir 3219 So. Halsted St. taipgi derina žydai statymui didelio departamentinio štoro. O lietuviai ką daro? Važiuoja į miesto pakraščius lotų pirkti, kur tušti laukai, gatvės nebrukuotos, ir kur biznis nei už 100 metų nebus toks, kaip ant Bridgeporto. Ir ten moka už lotus brangiau negu čia galėtų pirkti. O kada ten gatves išbrukuos, bus vėl nauji kaštai.

Ant Bridgeporto, ant geriausių gatvių galite pirkti lotus pigiau kaip kitur ir čia pastatytas namas niekados nebus tuščias.

MĘS TURIME ČIA PARDAVIMUI SEKANČIUS LOTUS:

3 lotai ant So. Racine ave. tarp 33-čios ir 34-tos gatvių po $450.00
Ant lengvų išmokesčių.

4 lotai geriausioje lietuvių apgyventoje vietoje ant Emerald ave. tarp 30-tos ir 31-mos gatvių po $650.00
Ant lengvų išmokesčių.

Kam tada laukuose mokėti už lotą $700.00 kada mieste ant biznio gatvės gali pirkti už $450.00.

Po No. 3236 So. Union ave, lotas už $950.00

Pietrytinis kampas Emerald ave ir 33-čios gatvės du lotai tinkami visokiam bizniui už $3,500

GYVENAMI NAMAI PARDAVIMUI.

Ant Lime St. tarp 32-ros ir 33-čios gatvių parsiduoda 2 muriniai namai, gerai aptaisyti. Vienas už.. $1,700
Antras už 2,000
Imokėk tik $500, o reštą ant lengvų išmokesčių.

ANT EMERALD AVENUE.

4 ruimų medinis namas, už $1,000
6 ruimų medinis namas už 1,600
2 augštų, 4 flatų medinis namas už 3,300
Įmokėk $1,000, reštą ant lengvų išmokesčių.

ANT UNION AVENUE.

3 augštų, 3 flatų geras murinis namas už $3,300
Įmokėk $1,000, reštą morgečius.

ANT PARNELL AVE. ARTI 34-tos GATVĖS.

Du namai ant vieno loto. Priešakyje murinis 6 kambarių, užpakalyje 2 augštų medinis, 2 flatai. Neša randos $40.00. Kaina $4,200
Įmokėk tik $700, reštą ant lengvų išmokesčių.

6 ruimų medinis namas už $1,000

ANT WALLACE STREET.

2 augštų, 2 flatų po 6 ruimus medinis namas už.... $2,500
Įmokėk $500, reštą ant lengvų išmokesčių.

ANT NORMAL AVENUE.

Du muriniai namai ant vieno loto, abu 2 augštų ir po du flatu, neša randos $48.00 per mėnesį. Kaina $4,000
Įmokėk $1,000, reštą morgečius.

BIZNIO NAMAI SU ŠTORAIS.
VISI ANT HALSTED ST.

Didžiausias naujai statytas ant 3 lotų murinis namas, 75 pėdų platus, 135 pėdų ilgas, prirengtas užstatymui antro ir trečia augštų, tinkamas didžiausiam departamentiniui štorui. Užima beveik pusę bloko. Kaina $36,000
Neša randos per mėnesį $300, per metą $3,600, tai per 10 metų išrenki savo visus pinigus ir propertės lieka dykai.
Įmokėk tik $8,000, o reštą pati randa išmokės. Šiame name bile dieną bus didžiausias departamentinis štoras.

---

2 augštų naujai pastatytas ant 2 lotų puiklausias namas, 50 pėdų platus, 115 pėdų ilgas; pirmas augštas štoras, antras ir trečia augštas 4 flatai. Kaina.. $48,000
Neša randos per mėnesį $435.00, per metą $5,220.00, tai per 10 metų išrenki savo visus pinigus, ir namas lieka dykai.
Įmokėk $10,000, o reštą pati randa išmokės.

2 augštų medinis namas, pirmas augštas štoras ir 4 ruimai; antras augštas du flatai. Kaina $7,000
Neša randos per mėnesį $75.00, per metą $900.00, tai per 8 metus išrenki savo visus pinigus iš randų, ir namas su lotu lieka tau dykai.
Įmokėk tij $1,000, o reštą po $75.00 ant mėnesio, tiek kiek randos gauni.

2 augštų murinis namas, pirmas augštas štoras ir 3 ruimai, antras augštas 2 flatai. Užpakalyje $500 vertas tvartas. Kaina $8,000
Neša randos per mėnesį $75.00, per metą $900.00, tai per 9 metus išrenki savo visus pinigus ir namas su lotu tau lieka dykai.
Įmokėk tik $1,000, o reštą po $80.00 ant mėnesio.

Šiaurvakarinis kampas Halsted ir 32-ros gatvių, prie Mildos Teatro, lotas 62 pėdų platus, 135 pėdų ilgas, geriausiai tinka Hoteliui. Ant pirmo augšto galima padaryti 3 štorus ir restauraciją, ant antro ir trečio augšto 100 ruimų. Loto Kaina $15,000
Jei turi pinigų užmokėjimui už lotą, tai mes tau pastatysime Hotelį kokį norėsi.
Biznieriai apgalvokite šią gerą propoziciją.

A. Olszewski Bank
3252 So. Halsted St. Chicago

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.
Įsteigta 1893 metuose.
Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.
SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.
PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.
PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.
ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.
IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.
SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.
PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuoajntiems Lietuvon, Rusijon.
BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo bizni vesti.
PADARO Dovierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.
PARSAMDO Bankines Skrynelės (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.

Atvažiavusius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Teleskopai ir Stereoskopai.

Jei nori savo namuose linksmai praleisti laiką ir pamatyti svetimų žemių miestus, gražiausius daržus, sodus ir puikiausias viso svieto vietas, tai nusipirk **Teleskopą** su stereoskopais (5 serijos, 174 visokie paveikslai) už pačią pigiausią kainą—$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c., o 5 serijų $3.45, bet perkant sykiu, pardnodam viską už $3.20.

Kataliogą Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIS
Amerikoj "LIETUVOS" Knygynas.

"LIETUVOS" IŠLEISTOS KNYGOS:

DIDŽIAUSIS AMERIKOEJ "LIETUVOS" KNYGYNAS.
"Lieuvos" Išleistos Knygos:

2116 **ŽODYNAS** Lietuviškai-Angliškos kalbos, 439 pusl. $2.00
Kietais aplimo apdarais 2.50
2117 **ŽODYNAS** Angliškai-Lietuviškos kalbos, 835 pusl. 3.00
Gražiais "Half Morocco" skuros apdarais. 4.00
2118 **ŽODYNAS** Lietuviškai-Angliškas ir Angliškai-Lietuviškos kalbų vienoje knygoje. Formatas ir apdarai tokie kaip No. 2117. Pusl. 1274. ..... 6.00
2119 **ŽODYNAS.** Tas pats kaip No. 2118, tik apdarytas pilnai (Full Morocco) brangia Morocco skura 7.00

4 Allumna ir Kitos Pasakos. ..... .35
95 Gyvenimo Vaizdeliai. ..... .15
126 Iš Gyvenimo Lietuviškų Vėlių bei Velnių. ..... $.150
Apdaryta $2.00
157 Karės Laikuose. ..... .20
191 Laikrodininko Atminimai. ..... .15
195 Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis I. $1.00
Apdaryta. $1.25
196 Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis II. $1.25
Apdaryta. $1.50
197 Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis III. $1.25
Apdaryta. $1.50
198 Lietuviškos Pasakos vairios. Dalis IV. $1.25
Apdaryta. $1.50
216 Makaro Sapnas. Apysaka. ..... .15
220 Maxim Gorkij. Pasakojimai. ..... .25
245 Namelis ant Volgos. ..... .20
246 Nakvynė. ..... .10
265 Olitipa. Pasaka. ..... .25
275 Pagal' Įstatymus. ..... .40
286 Pasaka apie Kantrią Aleną. ..... .20
287 Pasaka apie Adomą ir Jievą. ..... .10
298 Ponas ir Bernas. ..... .15
305 Pragaro Atgijimas. ..... .10
325 Raistas—The Jungle. 85c. Apdaryta $1.15
327 Revoliucijos žmonės. ..... .20
330 Rymas. Romanas. $1.25. Apdaryta. $1.50
340 Sapnai, pasakaitės. ..... .20
343 Sidabrinis Kryželis. ..... .45
351 Simukas ir Magdutė. ..... .10
409 Žmogus Nepliuškis. ..... .10
485 Pamokslai Išminties ir Teisybės. ..... .40
496 Robinzonas Kruzius. Morališka Pasaka. ..... .20
600 Akis už Akį, Dantis už Dantį. ..... .10
642 Consilium Facultatis. ..... .15
656 Deklamatorius. ..... .50
657 Dėdė Atvžiaavo. ..... .20
658 Draugas, drama. ..... .10
679 Geriaus Vėliaus Negu Niekad. ..... .15
683 Gumintai Batai. II. Nuo Ausies Lig Ausies. ..... .10
722 Jonukas ir Marytė. ..... .10
737 Katriutės Gintarai. ..... .15
743 Kunigo Gramulos Raštinyčioje. ..... .10
760 Lizdas Naminio Liuto. ..... .15
761 Linksmos Dienos. ..... .10
771 Medicinos Daktaras, komedija. ..... .20
773 Migla. Komedija. ..... .10
774 Mindaugis, Lietuvos Karalius. ..... .25
775 Milionai Vandenyj. ..... .10
787 Nastutė, 2 veiksmų Drama. ..... .15
827 Perskyrų Teisėjas, komedija. ..... .10
828 Pietro Caruso. ..... .10
830 Piršlybos. Komedija. ..... .20
831 Pinigų Nėr. Sceniškas Vaizdelis. ..... .10
832 Pirmi žingsniai. ..... .20
837 Pono Feliso Atsilankymas, Komedija. ..... .15
840 Prieš Vėją Nepapusi. ..... .20
867 Sulyg Naujausios Mados. ..... .10
869 Salaputris. Komedija. ..... .10
871 Šiaurės Karžygiai. ..... .25
908 Vyrų Vergija. Komedija. ..... .20
920 Žilė Galyon—Velnias Vuodegon. ..... .10
922 Žmonės. Drama. ..... .15
976 Eilėmis ir Proza. ..... .25
986 Girtuoklių Gadzinkos. ..... .10
987 Gyvybė. ..... .15
1014 Keplos Kančios. ..... .10
1069 Pirmieji žiedai. Eilės. ..... .10
1080 Revoliucijos Dainos. ..... .15
1144 Akyvi apsireiškimai Sviete. ..... .25
1145 Apie žemę i rKitus Svietus, Jų Buvį ir Pabaigą. ..... .75
Apdaryta. $1.00
1149 Apsireiškimai Atmosferoj arba Meteorologija. ..... .75
Apdaryta. $1.00
1161 Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. ..... .40
1182 Dvi Kelionį į Tolimą Šiaurę. ..... .20
1190 Gamtos Istorija. 50c. Apdaryta. ..... .75
1192 Geografija arba žemės Aprašymas. $2.00
Apdaryta. $2.50
1199 Išsivystymas Vaisiaus Gyvunų. ..... .10
1201 Iš Kur Atsirado Musų Naminiai Gyvuliai. ..... .20
1218 Kada ir Kokiu Budu Svietas Susitvėrė ..... .35

Taipgi "Lietuvos" Knygyne randasi visokios svetimų spaudų Lietuviškos Knygos, išleistos Amerikoje ir Europoje.

Agentams ir perkupčiams duodame gerą nuošimtį.

Reikalaudami **Katalogo**, kurį prisiunčiame uždyką, arba siųsdami užsakymą ir pinigus, adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.

A. OLSZEWSKI, Pres.

3252 SO. HALSTED ST., -:: CHICAGO, ILL.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mes neesame bankieriai, bet mes **gvarantuojame** Tamstai sučedymą 50% ant **Tamstos pinigų,** nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus siutus nuo $30.00 iki $50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo $25.00 iki $60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po $5.00 ir **brangiau.**

Naujas ir truputėlį dėvėtas kelinės nuo $1.00 ir **brangiaus.**
Vaikų siutai $2.50 iki $7.50.
Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,
1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Štoras atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėldieniais—iki 6 val. vakare.

So. Halsted Furniture House

3224=26 So. Halsted St.

Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų (Furniture) Krautuvė Chicagoje.

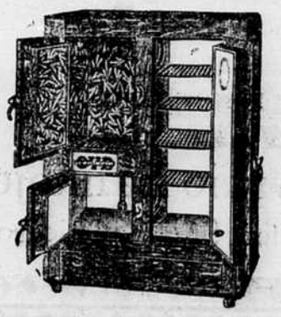

Geriausis laikas pirkti naminius daiktus (Furniture) pavasaryj, kuomet šeimyninkė visus namus valo. Reikalaudami gražių ir tvirtų stalų, kedžių, komodų, pas mus didžiausį palovų, sofų, divonų ir visokių kitų name reikalingų daiktų, rasite sirinkimą.

Labai gražus ir pigus kudikiams vežimėliai (Baby Carriages). Musų ledaunės (Ice Boxes) yra žinomos, kaipo ilgiausiai palaikančios ledą.

Šį pavasarį parduodame viską nužemintomis kainomis. Ateikite pažiurėti ir persitikrinti, kad niekur taip pigiai nepirksite, kaip pas mus. Musų prekės gvarantuotos, patarnavimas greitas ir mandagus.

Reikalaujantiems parduodame lengvais savaitiniais ir mėnesiniais išmokėjimais.

Krautuvė atidaryta vakarais:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatoms.

South Halsted Furniture House

Telephone Drover 700

3224 So. Halsted St. Chicago.

Rašomos Mašinos.

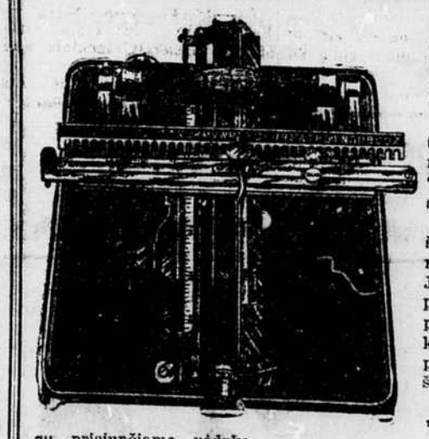

Pigiausios ir geriausios rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už $10.00.

Jeigu nori turėti drutą, pigią ir gerą rašomąją mašiną, tai pirk "New American," o nesigailėsi.

"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirkta už $100. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas, paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supranta, kaip su jaja rašyti.

Kataliogą rašomųjų mašinų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Agentams ir perkupčiams, perkant kelias mašinas, duodam gerą nuošimtį.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

NEMOKĖK RANDOS
SAVO VISĄ AMŽIŲ, BET
GYVENK SAVO NAME.

Šitie Nauji Muriniai Namai (6 iš viso) ant 3 pasyvenimų randasi ant West 23rd Place, tarpe Leavitt St. ir Hoyne Ave., Chicago, Ill., Tik Vienas Blokas nuo Lietuviškos Ausros Vartų Bažnyčios ir mokslainės. Labai parankiai į visas strytkarių linijas ir tik du blokai nuo viršuttinio geležinkelio (Elevated Road). Tiktai nuo 10 iki 15 minutų ėjimo į didžiausius nuolat dirbančius fabrikus užlaikančius suvirš 25,000 darbininkų.

Nusipirk vieną iš šitų Naujų Murinių Namų, kurie parsiduoda ant labai lengvų išlygų. Randos pinigais išmokėsi namą. Busi gaspadorius, nieko nebijosi ir nereikės nuolatai krautytis, daryti sau bereikalo lėšas ir gadinti savo daiktus.

Tamistos draugai ir pažįstami, turėdami mažiau pinigų, pirko namus ir šiądien gerai stovi. Ar duosi save praienkti? Ar neatsibodo į kito kišenių pinigus dėti? Todėl nelauk nieko, bet pirk sau vieną iš šitų naujų murinių namų ant 3 pagyvenimų, pakol dar neišparduoti.

Šitie namai yra pastatyti ant lotų, turinčių 28 pėdas pločio ir 125 pėdas ilgio. Namas nuo namo atsiskyręs 6 pėdom ir puse, todėl turi užtikrinimą, kad niekas niekad neužstatys ir neatims šviesos ir oro, kas labai tankiai atsitinka su namais, pastatytais ant siaurų lotų, turinčių tik 24 arba 25 pėdas pločio.

Šitie namai yra pastatyti iš geriausių materijolų ir geriausio darbo. Viskas yra gvarantuota—gausi ant rašto užtikrinimą—ko jokis kontraktorius neduoda. Koznam name yra 3 randos po 4 ir 5 kambarius. Visi miegojimo kambariai (Bedrumai) yra dubeltavi, dideli ir viešnigi. Kogeriausios maudynės ir sinkos. Naujausios mados gazu ir pečium šildomi vandeniniai boileriai. Labai puikios sienose inbudavotos šėpos su prancuziškais zerkolais. Gazas ir elektrika visuose kambariuose. Visi kambariai dailiai išmalevoti, o seklyčios (frontinės) puikiai išpopieruotos. Ant visų langų yra užtraukos ir firankom karčinkės, ir daugelis įvairių kitų įtaisymų. Geriausiai yra viską matyti savo locnomis akimis, o persitikrinsit, kad šitie namai yra pastatyti, kad laikytų per amžius, o ne tik ant trumpo laiko.

Pirkdamas vieną iš šitų naujų murinių namų, gausi geresnį namą negu pats galėtum pastatyti ir užčėdysi maziausiai septynis šimtus doliarių ir neturesi rupescio nei klapato su kontraktoriais. Nusipirksi ir kraustykis, išlygos taip lengvos, kad nejusi kaip namą išmokėsi. Visos gatvės išcementuotos ir apmokėtos—nėra jokių mokesčių. Visi, kurie pirko mano pastatytus namus yra užganėdinti, busi ir Tamsta pilnai užganėdintas. Jeigu niekad nieko nepradėsi, tai niekad nieko netursi. Šiądien yra geriausia diena pradėti. Dėlei platesnių žinių kreipkitės asmeniškai arba raštu į:

JONO BAGDŽIUNO BANKA,

2334 S. Oakley Av., kampas 23 Pl., Chicago, Ill.

Bankinės valandos nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėliomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. po piet.

PHONE DROVER 4247

Dr. J. JONIKAITIS
MEDIKAS IR CHIRURGAS
4611 So. Ashland Ave., Chicago.

Naujas Savaitinis Laikraštis
"ATEITIS"

"Ateitis yra bepartyviškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kulturos reikalams. Talpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik $1.50 metams, o 85c. pusei metų.

"Ateitį" išleidinėją bendrovė, inkorporuota ant $25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažiurėjimui uždyką.

Adresuokit taip:

"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Banką užčėdijimui nuo vieno doliario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

Parsiduoda:—Puikiausias Locomobile Limosinas, 6 cilindrų, 50 arklių spėkos, 7 pasažieriams, brangiausio darbo, geriausiame padėjime, taip kaip naujas. Kaštavo $6,750, parsiduoda už $1,800. Turintis šį automobilių gauna pirmenybę visuose pagrabuose, parodose ir t.t.

Taipgi parsiduoda Welch Detroit 7 pasažierių touring automobilius geraime padėjime, tvirta mašinerija, gali važiuoti kad ir prasčiausiais keliais. Kaštavo $3,500, parsiduoda už $500. Atsišaukit pas

DR. KULIS,
3259 So. Halsted Gat., Chicago, Ill.
Telephone Yards 1532.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje
yra lietuvių kataliką
savaitinis laikraštis
"DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literaturos, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzura "DRAUGĄ" į Lietuvą leidžia

"DRAUGAS" atsieina met. $2, pusei m. $1:
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

MOKYKIS BARBERYSTĖS.

Mes išmokiname šio lengvo, švaraus ir greitai išmokamo amato į kelias trumpas savaites; geriausi įrengimai; expertai mokina; įrankiai suteikiama; darbas kiekvienam žmogui; ateikite pamatyti mus arba rašykite uždyką gaunamoms informacijoms.

BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison st., Chicago, Ill.

FARMŲ PIRKĖJAMS DOVANA.

Didelis farmų listas dovanai, Didžiausioj Lietuvių Kolionijoj, su aprašymu daugybės farmų pardavimui, išdirbtų, su budinkais, sodnais, gyvuliais ir neišdirbtos žemės parsiduoda pigiai r ant lengvų išlygų; žemė geriausi ką randas visoj Amerikoj, netoli nuo didelių miestų ir gerų marketų; jeigu manai pirkt, rašyk laišką tuojaus, su užklausimu farmų listo.

Chas Zekas & Co.
127 N. Dearborn St., Room 808.
Chicago, Ill.

PILNAI DARBO VISIEMS.

Kodėl esi nenaudingu, jeigu su mažais išskaičiais gali išmokti gerą amatą; kur tik tinka ten gali darbą turėti ir buti pats ant savęs ponu. Išmokęs barzdaskutystės, busi liuosas visoj pasaulyj. Rašykite—o gausite visas smulkmenas dovanai. Nossokoff'o Barber, Hairdressing ir Manicuring Mokykla, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa. Seniausi ir atsakančiausi mokykla apielinkėje. Pasiklausk žiuančių.

Mes duodame visokius darbus jų ieškantiems.

Rusiškas
Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dovierennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išrandavojimo ar kitam pervedimo žemės ar ukės Lietuvoje-Rusijoje. Parupina pasportus išvažiuojantiems Lietuvon-Rusijon ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro gerai, greitai ir pigiai. Iškolektuoja dales, skolas ir pinigus, paliktus Rusiškuose Bankuose.

Visokiuose reikaluose informaciją suteikia dykai.

Dėlei informacijos Chicagiečiai kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštų, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS

3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Phone Drover 5052
DR. K. DRANGELIS
LIETUVYS DENTISTAS
VALANDOS:-nuo 8 iki 11 rytenuo 1 iki 4 popiet nuo 7 iki 9 vak. Nedėliom pagal sutartį.
3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Pritšai A. Olšavskio Banką

Tel. YARDS 1532
Dr. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Woodgat.
Phone Canal 1203
Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.
Nedėliomis
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto

Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 737
Valandos:
tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą

Dabar Jau Galima
Atvažiuot iš Lietuvos ir į Lietuvą.

Šifkortės atvažiuoti iš Archangelsko į Chicagą kaštuoja $71.00
Išvažiuoti iš Chicagos į Petrogradą (Peterburgą) $64.60
Kelionė ima tik 13 dienų per vandenį.
Šifkortes ir pasportus gausite

A. Olszewskio Bankoje
3252 So. Halsted St. Chicago.

Bridgeport Clothing Co.

Mes vis darome biznį dėlto, kad mes užlaikome pagal vėliausios mados aprėdalus. Pas mus gali gauti nuo mažiausios ir iki didžiausios mierų siutus už mažesnę kainą negu kitur.
Skrybėlių, šilkinių marškinių ir čeverykų—geriausis rinkinys musų krautuvėje.

Štoras Atdaras Vakarais
Utarninke, Ketverge, Subatoj, Nedėliomis ligi pietų.

Bridgeport Clothing Co.
3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.

SVEIKATOS PASIEKIMAS
yra lengvas tiems žinantiems, kurie, kuomet randa, kad jųjų gyvumas yra nupuolime perpinc anu gaižios gamtos didį atitaisantį tonika.

Malt Marrow

Šis nesulyginamas kraujo, kaulo ir mėsų gamintojas veikla beveik tuojaus, pasiekdamas lyguistas kuno gelmės, suteikdamas sveiką gyvybę, mušančią į kiekvieną susilpnintą organą. Telefonuokite: Calumet 5401 tuo-tuojaus—turėkite keisą pristatytą į namus šiadien. Sergėkitės pamegdžiojimų (imitacijų). Rašykite mums dėlei knygelės "Eminent Physicians of the West."
McAVOY MALT MARROW DEPT., CHICAGO.

Bell System

Užsikviesk svečius pas save ant pietų, priėmimų ar Teatrinių partijų per telefoną. Tas yra moderniškas budas užkvietimo.

Telefonojant sučėdijama laikas, darbas, iškaščiai; gauni greitą atsakymą, kuris yra svarbus veikėjas darant sutartis

Pasiek savo draugus—mieste ir už miesto—per Bell vietinės ir ilgų distancijų linijas. Sučėdyk žingsnius, vartojant

Telefono Kelią.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Jau Išėjo Iš Spaudos

MILŽINIŠKAS VEIKALAS

TIKĖJIMŲ ISTORIJA

Visas veikalas sudaro 1086 puslapius gražaus ir lengvai skaitomo rašto. Knyga yra papuošta skaitlingais piešiniais, kurie palengvina skaitymą ir padaro jį daug vaizdingesniu.

Šią milžinišką knygą parašė, bendradarbiaujant visai eilei kitų mokslininkų, žinomasai visame pasaulyje mokslininkas D. P. Chantepie de la Saussaye. Lietuvių kalbon vertė J. Laukis.

Šioje knygoje skaitytojas ras pilną apžvalgą visų tautų tikėjimų-religijų, pradedant nuo seniausių amžių ir baigiant dabartiniais laikais.

Skaitydamas Tikėjimų Istoriją, suprasi, kaip žmogus laipsniškai tobulinosi savo tikėjimiškose pažvalgose, kol galop nepriėjo prie dabartinių tikybų. Tikėjimų Istorija yra veidrodžiu, kuriame aiškiai, kaip ant delno, matai žmogaus dvasios plėtojimosi kelius. Negalima suprasti žmonijos vystymosi, jeigu nežinai, kaip išsivystė tikyba. Tą gi galima kaip sykis sužinoti šioje naujoje Tikėjimų Istorijoje.

Tikėjimų Istorija yra milžiniškiausiu lietuviškai parašytu veikalu toje šakoje.

Knyga yra didelio formato, gražiais tvirtais apdarais, nugara ir kampai skuros, šonai audimo, aukso titulu ant nugaros.

Kaina tiktai $5.00. Sulyginus su veikalo didumu ir jojo svarba, kaina yra be galo maža.

Kiekvienas skaitantis save apšviestu ir norintis buti inteligentišku lietuviu privalo butinai perskaityti šią knygą.

Reikalavimus Siųskite Antrašu:

Lietuva Publishing Company
A. OLSZEWSKI, Pres.
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

KATALIKAS — AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS — KATALIKAS

VISUOMENĖS,
Literaturos ir Politikos iliustruotas Laikraštis

Amerikos Lietuvių Dienraštis "KATALIKAS" paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pilnas indomių straipsnių.
Dienraštis "KATALIKAS" eina tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.

DIENRAŠČIO KAINA:

Metams	$5.00.
Pusei metų	3.00.
Trims mėnesiams	1.75.
Dviem mėnesiam	1.25.
Europoje metams	7.00.

Praneškite savo adresą, o gausite pasižiūrėjimui vieną numerį veltui.

TAIPPAT UŽLAIKOMA
Didžiausia Knigų ir Muzikos Krautuvė
REIKALAUKITE KATALOGO
Rašydami laiškus ir siuzdami pinigus visados adresuokite šitaip:
TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY

ALD 3249-53 South Morgan Street CHICAGO, ILL., U. S. A. ALD

Tel. Canal 2118
DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

EVESKIO MOKYKLA
Prekybos ir Kalbu
Dienine ir Vakarine

MOKINAMA:

Anglų kalba nuo pradinės iki augščiausiai	Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų KALBOS
Arithmetika	
Augštesn. Matematika	Knygvedystė Gražrašt.
Istorija, Geografija	Laiškų rašymas
Politiška Ekonomija	Prekybos teisės ir tt.

G. Leveskis, Vedėjas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

THE SUN.
Eina jau 25 metai
Utarninkais ir Pėtnyčiomis
Prenumerata metams $2.50
„ „ pusei metų $1.25
Adresuokit taip:
W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

GERA PROGA!
Gramatika angliškoskalbos mokytisbe mokytojo(apdaryta)$1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo.....15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo.....10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..35c
Viso $1.60

Kas atsius iškirpes šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money order', tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

TOBULAS KEPIMAS

BIVSTEKAS keptas ant New Perfection Oil Cook-Stov yra minkštas ir puikus.
New Perfection turi specialę kepyklą tai kopturas, kuris yra patalpintas toliaus nuo liepsnos, bet gaunantis visą šilumą. kepina abi pusi vienu kartu. Visas kepsnio skonis yra užlaikytas.

New Perfection
WICK BLUE FLAME
Oil Cook-stove

roiškia lengviaus dirbt ir vėsią, čystą virtuvę turėt.
Padirbtas su 1, 2, 3 ir 4 degėjais.
Visuose geležiniuose ir departamentiniuose krautuvėse.
STANDARD OIL COMPANY
(AN INDIANA CORPORATION)

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE
S. L. A.

Visi lietuviai rašykitės prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant $150 iki $1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po $6.00 į savaitę pašalpos ligoje.
Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:
A. B. STRIMAITIS, S.L.A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

Tel. Canal 5393
J. G. Mezlaiszkis
Generalis
Kontraktorius ir Namų Statėjas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

Tel. Canal 4052
Dr. A. K. Rutkauskas
2302 S. Leavitt St. Kampas 23-čios gat.
CHICAGO, ILL.

Telefonas Humboldt 4532
Dr. G. M. Glaser
Šiuomi apreiškiu pagodotai visuomenei, jog esu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 22 metus, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą į savo locną namą po numeriu
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.
Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti kaip ir lig šiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją.
Liekuosi su pagarba
Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj
VIENYBĖ LIETUVNINKU
Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata $2.00 metams; $1.00 pusei metų. Kanadoje $2.50 metams; $1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur $3.00 metams; $1.50 pusei m. Pamatimui vieną num. siunčiam dovanai Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.
J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Syvoskas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Mokiname Angliškai
Visose dalyse Amerikos ir Kanados
Vienintelė mokykla, kurioj kiekvienas gali išmokti Angliską kalbą, labai trumpan laike, šios mokyklos naujausia ir tobulingiausia metoda. Mokiname per laiškus, visose šalyse, už labai mažą atlyginimą; teipjau klesose dienomis ir vakarais. Jeigu nori išmokti greitai Anglų kalba, ateik ar rašyk platesnių žinių.
American School of Languages
1741 W. 47th Street, : : Chicago, Ill.

Lietuviškų Knygų Krautuvė.
Mylėtojai gerų knigų, norinti išlavinti savo protą ir išsimokinti angliską kalbą, kviečiami pirktie KNYGAS iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai imdami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuvė adara kas vakaras.
Iš kitų miestų atsišaukusiems, pasiunčiu katalogą dykai. Adre.:
M. J DAMIJONAITIS
901 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis
Attorney & Counselor at Law
Lietuvis Advokatas
30 N. LaSalle St., Chicago Ill.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1111
Telephone Franklin 1173
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-os
Telephone Yards 3159

GAMTOS ISTORIJA

Pagal Pov. Bert, vertė Dr. A. Bacevičia. Knyga 3 dalyse: I dalyje telpa aprašymas įvairių gyvulių; II dalyj—aprašymas visokių augalų; III dalyj—apie akmenis ir žemę. Trumpai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, aiškesniam supratimui telpa 126 paveikslėliai: žmonių, paukščių, gyvulių, žvėrių, žuvų, vabalų, žolių, augalų, akmenų ir t.t.

Gamtos istorija yra labai žingeidi ir kiekvienam žmogui reikalinga pažinti. Gamta—tai visų gyvunų motina, todėl mes ją privalome geriausiai pažinti—studijuoti gamtos mokslus. Kas nepažįsta gamtos, jos įstatymų, tas nesitaiko prie gamtos, ir tokis neilgai gyvena, nyksta ir žuva. Užtai reikia pažinti gamtą, jos gražumą ir paslaptis. Knyga **Gamtos Istorija** yra gražiai ir aiškiai atspausta, 210 pusl. Popieros viršais. Kaina ..... 50c.
Ta pati drutais audimo viršais ..... 75c.
Norėdami gauti šitą knygą, kreipkitės krautuvėn:

M. J. Damijonaitis,
901 West 33rd str., Chicago, Ill.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.
Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.
Bankos Valandos: Panedėliais, seredomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir petnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

TELEPHONE DROVER7215
Geriausia Akušerka
O. Jonikiene
3364 S. Halsted St.
(Kampas 34 tos)
Chicago, Ill.

LIETUVIŲ LIUTERONŲ ATYDAI.

Iš priežasties europinės karės dabar negalima gauti jokių knygų iš Europos. Bet mes da turime po keletą lietuviškų liuteroniškų maldaknygių ir giesmių knygų savo krautuvėje, ir pas pas mus da galite jų gauti.

Todėl, kurie reikalaujate minėtų knygų, tai pasiskubinkite, kol jų turime, nes šioms išsibaigus, negausite niekur, kol karė nepasibaigs. Rašykite umai, o prisiųsime katalioga.

LIETUVA PUB. CO.,
3252 S. Halsted str., Chicago, Ill.